
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

ОФІЦІЙНО

ЄЕП — не перешкода євроінтеграції

Виконавчим органам влади країн — засновників ЄЕП пропонується розробити і прийняти програму зближення й гармонізації національного законодавства.

Про це йдеться у зверненні до парламентів і урядів країн — учасників угоди про формування єдиного економічного простору.

Звернення прийняте за підсумками конференції «Єдиний економічний простір: правове забезпечення при формуванні», яка відбулася вчора у Санкт-Петербурзі.

(Закінчення на 2-й стор.).

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Боротьбу за комітет закінчено?

Учора КС оприлюднив рішення у справі про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю за поданням 56 народних депутатів. Визнано такими, що не відповідають Основному Закону та втратили чинність, окремі положення Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Однак у зв'язку з тим, що в період розгляду справи про конституційність указів Президента «Про координаційний комітет по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю» та «Про підвищення ефективності діяльності Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю» Президент видав новий указ, яким до них внесено зміни та доповнення, — деякі положення згаданих указів, зокрема і оспорювані депутатами, втратили чинність. У зв'язку з цим Конституційний Суд припинив провадження у справі.

ФОТОФАКТ

Голова Національного банку України Сергій Тігіпко демонструє перші 5-гривневі купюри зразка 2004 року, що їх планують ввести в обіг з 14 червня цього року. Вона має певні елементи захисту і буде менша, ніж уже випущені купюри номіналом 20 і 50 гривень, оскільки розмір банкноти зростатиме відповідно до номіналу.

Фото Олега МАРКЕВИЧА (Укрінформ).

Я ВАМ ПИШУ...

Здоров'я відібрали і шахту закрили

Мене було тяжко травмовано на шахті «Пролетарська». У 1997-му комісія визнала, що мені потрібний автомобіль з ручним керуванням. Шахту закрили, а правонаступником призначили ДХК «Укрвуглереструктуризація». Але вона мені в купівлі автомобіля відмовляє. А хвороба прогресує. Через непосильні навантаження виникла необхідність протезування обох тазостегнових суглобів. Звертався до багатьох інстанцій. Відповідь одна: закон на вашій стороні, звертайтеся до правонаступника. Але той мене і слухати не хоче. Вже сім років я пишу і сподіваюся. Адже без ніг до кабінетів не доберешся.

Петро КОСТИНСЬКИЙ.

Солоне
Дніпропетровської області.

Як обирати Президента...

Сонячного квітневого дня опівдні хлопці й дівчата з об'єднання «Молодь — надія України» роздавали на Хрещатику бюлетені і обирали президента України за власними правилами і уподобаннями. У розданих бюлетенях — 13 претендентів.

Про те, хто переміг, та про результати акції дізнаємося в наступному номері, а Закон «Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України» вивчайте на 5—20 сторінках.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Коротко про важливе

Учора

■ У Києві закінчився опалювальний сезон.

Сьогодні

■ У Киргизстані пройде засідання глав урядів країн СНД.

■ На прес-конференції Міністр палива та енергетики Сергій Тулуб підіб'є підсумки партнерської перевірки нових блоків Хмельницької та Рівненській АЕС.

Завтра

■ Завершить роботу спільне засідання експертних груп України і Росії з підготовки документів про розмежування Азовського моря і Керченської протоки.

■ У Донецьку пройде день навколишнього середовища.

Зоряний час ракетобудівників

ЮВІЛЕЇ

Сьогодні у Дніпропетровську урочисто відзначають 50-річчя від дня заснування ракетно-космічного конструкторського бюро «Південне».

Його колектив створив чотири покоління непереверешних ракетних комплексів стратегічного призначення, п'ять типів першокласних космічних ракетоносіїв і понад 70 видів космічних апаратів. А ім'я Леоніда Кучми тепер пов'язують з конверсійно-трансформаційними процесами, які дали можливість КБ «Південне» долучитися до престижних міжнародних програм та проектів з освоєння космічного простору.

Святкування ювілею розпочалося напередодні розширеним засіданням науково-технічної ради КБ. Передусім згадали поіменно тих, хто свого часу зробив вагомий внесок у будівництво бойових міжконтинентальних балістичних ракет та становлення і розвій космонавтики. Гідно поцінували і сучасників, котрі сьогодні причетні до реалізації програм «Морський старт», «Космотранс», запусків перших вітчизняних супутників Землі, а також втілення ще однієї перспективної програми «Наземний старт».

У рамках зоряного ювілею презентували щойно видану книгу про КБ «Призваны временем», **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

Ваше ставлення до свого керівника

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ПОЛТАВЩИНА

Ірина, 28 років, реалізатор на ринку:
— Аби тільки платив вчасно. А то змушує нас обважувати покупців.

Володимир Слюсар, 38 років, робітник:
— Мій шеф — власник заводу. Добре, що хоч не самодур.

Сергій, 29 років, водій приватного таксі:
— Класний мужик. Дає заробити. Тільки план виконуй і не лінуйся.

Борис Васильович, 49 років, викладач вузу:
— З глибокою повагою, бо він хоч і новий та молодий, проте цілком сучасний, думає про завтрашній день колективу.

Василь Миколайович, 56 років, тракторист у сільгосппідприємстві:
— А як можна ставитися до злодюги? Добив у селі все до ручки, тепер за землю береться.

Записав Григорій ГРИНЬ.

ВРОЖАЙ-2004

Постраждали курортники і чиновники

Урожайність ярових культур в Україні через квітневі заморозки може знизитися на 15—20 відсотків. Про це повідомляють у Мінагрополітики. А в Криму холоди знищили мало не весь урожай кісточкових — уже тепер кажуть, що ціни на черешню зростуть утричі проти торішніх. У самому міністерстві — либонь, винна в цьому не негода — відбулися кадрові зміни. Президент своїми указами «пішов» у відставку заступника міністра агрополітики Василя Сороку, першого заступника міністра агрополітики у зв'язках з Верховною Радою Сергія Мельника, першого заступника міністра агрополітики Миколу Безуглого.

ФОТОФАКТ

Відомий одеський скульптор Олександр Токарєв працює над пам'ятником до 210-ї річниці заснування Одеси, що відзначатимуть у вересні цього року.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

ДПАУ в першому кварталі збільшила збори податків на 8,2 відсотка

ПОЛІТИКА

ЄЕП — не перешкода євроінтеграції

(Початок на 1-й стор.).

А перед цим Голова Верховної Ради України Володимир Литвин провів переговори з головою Ради федерації Федеральних Зборів РФ Сергієм Мироновим. Під час зустрічі передусім ішлося про синхронну ратифікацію парламентами обох країн трьох важливих документів — про сухопутний кордон, про кордон в Азовському морі та формування ЄЕП. Ці питання планують винести на розгляд українського парламенту 20 квітня. Як зазначив у коментарі голова Комітету Верховної Ради у закордонних справах Станіслав Сташевський, російська сторона погодилась з тим, що формування єдиного економічного простору не повинно заважати вступу України до європейських структур. Про це, зокрема, йшлося на 4-му засіданні міжпарламентської комісії зі співробітництва Федеральних Зборів Російської Федерації і Верховної Ради України, яке також пройшло того самого дня в Санкт-Петербурзі.

Володимир КОРОЛЮК.

Є можливість поліпшити те добре, що вже є

Олександр Зінченко зустрівся з главою Комітету Бундестагу з економічного співробітництва і розвитку

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Останній рік свідчить про позитивну динаміку економічних і політичних відносин між Україною та Німеччиною. Про це заявив заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко на зустрічі з депутатом Бундестагу Федеративної Республіки Німеччина Рудольфом Краузом.

Олександр Зінченко зазначив, що, незважаючи на задовільні обсяги і темпи співробітництва, є можливість зміцнити деякі пріоритети. Зокрема, в галузі високих технологій та енергетики. Він також підкреслив що один позитивний момент взаємин — за минулий рік обсяг прямих німецьких інвестицій зріс на 41,4 відсотка.

«Ми здійснюємо в Україні кілька проектів, і основна мета мого візиту — подивитися, чи ці проекти успішні», — заявив Рудольф Крауз, який очолює в Бундестазі Комітет з питань економічного співробітництва і розвитку, відповідаючи на запитання «ГУ» про мету свого візиту до Києва. Після зустрічі він повідомив нашим читачам, що на переговорах обговорювали ситуацію і стан відносин між Україною та Німеччиною, можливості інтенсифікації зв'язків. За словами пана Крауза, йшлося і про те, що оскільки незабаром у країнах Євросоюзу відбудуться вибори в Європарламент, то непогано було б використати цей факт як можливість для більш поглибленого обговорення питання відносин України з Євросоюзом.

Під час переговорів Олександр Зінченко лише нагадав, що є важливий для Києва проект газотранспортного консорціуму України, Росії, Німеччини. Але, за словами німецького депутата, цю тему на зустрічі не обговорювали, бо «не в компетенції парламентарія вести такі переговори».

Яна СТАДІЛЬНА.

У СПЕЦІАЛЬНІЙ КОНТРОЛЬНІЙ КОМІСІЇ ВР

Об'єкт можуть украсти

Проводити додаткову емісію акцій Національної акціонерної страхової компанії «Оранта» та зменшувати державний пакет акцій з 50 до 25 відсотків треба заборонити. Таке рішення ухвалила Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації. Водночас урядовці наполегливо переконують фахівців у протилежному.

На початку лютого Кабінет Міністрів своїм розпорядженням «Про здійснення заходів щодо забезпечення розвитку НАСК «Оранта» (на її обліку — 10,1 мільйона договорів страхування на суму 4,4 мільярда гривень, за якими встановлено зобов'язання держави) дозволив компанії проводити емісію і зменшувати державну частку. Проте згідно з чинним законодавством про приватизацію, йдеться у рішенні контрольної комісії, уряд мав право прийняти рішення про достроковий продаж пакета акцій, закріпленого у державній власності, лише за поданням Фонду державного майна. (До речі, сам фонд згідно з постановою ВР повинен не допускати зменшення державної частки майна у статутних фондах акціонерних товариств шляхом збільшення статутних фондів). У такий спосіб, зазначила в інтерв'ю «ГУ» голова комісії Валентина Семенюк, уряд вийшов за межі своїх повноважень. Крім того, переконана народний депутат, якщо випустять додаткові емісії, держава втратить колосальні гроші, а це означає, що цей привабливий об'єкт, який коштує майже 11 мільйонів євро, просто вкрадуть.

...Залишилося чекати сьогоднішнього рішення акціонерів «Оранти».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

У КОМІТЕТАХ ВР

Миротворці ризикують здоров'ям

Народний депутат, голова Комітету ВР з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, професор Микола Поліщук просить Президента України відкликати українських миротворців із Сьєрра-Леоне, Ліберії та інших зон, небезпечних для здоров'я.

Території цих країн, ідеться в листі парламентаря, заражені холерою і жовтою лихоманкою. Там лютують тропічна малярія, геморагічні лихоманки, «при яких смертність становить від 50 до 100 відсотків», дуже поширені гельмінтози. «Через рік виконання миротворчої місії у Сьєрра-Леоне майже 70 відсотків наших миротворців захворіли на тропічну малярію, незважаючи на вживання протималярійних препаратів, які є досить токсичними», — наголошує народний депутат. До того ж понад 60 відсотків миротворців мають психічні розлади, а «в кожного третього, що виконує місію в таких умовах, діагностовано імпотенцію».

Проте, як повідомив прес-служба Міноборони директор Департаменту охорони здоров'я військового відомства Володимир Юрченко, за весь час перебування українських військовослужбовців у Сьєрра-Леоне серед них не зафіксовано жодного випадку захворювань на вищезгадані хвороби.

Вл. інф.

САМОВРЯДУВАННЯ

У прямому ефірі про наболіле

Селекторну нараду-оперативку з керівниками міст і районів та обласних служб Дніпропетровщини вперше транслювали у прямому радіоефірі для всіх мешканців регіону.

Жителі області зі своїх домашніх гучномовців почули вимоги, котрі ставить обласна влада перед міськими головами та головами райдержадміністрацій, а також звіти останніх. Ішлося про весняні польові роботи, видачу селянам державних актів на право власності на земельні паї, про підготовку до святкування Дня Перемоги, турботу про ветеранів війни.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У 60-ту річницю загибелі командувача І Українського фронту Миколи Ватутіна в Маріїнському парку Києва відбувся мітинг пам'яті, до пам'ятника генералу поклали квіти.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Невідкладна допомога встигне вчасно

Завдяки турботі народного депутата **Віктора ЗАЙЧКА** і начальника управління охорони здоров'я Севастополя Анатолія Токарєва парк машин севастопольської станції швидкої допомоги поповнився новими автомобілями марки УАЗ. Машини з високою прохідністю оснащено новітнім медичним устаткуванням, що за вартістю не поступається самому транспортному засобу.

— Кардіографи, дефібрилятори, наркозно-дихальна апаратура, санітарні сумки, носилки, шини і навіть разові шприци: вартість медичного устаткування кожного з чотирьох автомобілів становить майже 20 тисяч доларів, — сказав головлікар станції швидкої допомоги Олександр Ананьїн, приймаючи новенькі реанімобілі. — Якщо ще чотири роки тому автомобільний парк швидкої допомоги міста-героя на 80 відсотків підлягав списанню, то нині весь рухомий склад відповідає нормативним термінам експлуатації.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

На газ чекали десять років

Днями народний депутат **Микола ОДАЙНИК** першим запалив блакитний вогник у селі Строїнці Тиврівського району на Вінниччині.

Газифікацію тут розпочали ще десять років тому. Але невдовзі роботи припинилися через брак коштів. До кого тільки не зверталися селяни по допомогу... Минулої осені порушили питання перед Миколою Одайником, обраним від їхнього виборчого округу. Народний обранець домігся виділення з бюджету 140 тисяч гривень на завершення газифікації. Те, що робиться для блага людей, пояснив М. Одайник, має бути доведено до кінця. Зібрати самотужки таку суму грошей на прокладання газопроводу було не під силу місцевому сільгосппідприємству «Поділля», зізнався його керівник Андрій Слободянюк. Та й у районному бюджеті не вдавалося передбачити кошти для газифікації Строїнців...

Віктор СКРИПНИК.

ПЕРСПЕКТИВА

Приваблює Місяць

У столиці пройшло засідання Ради з космічних досліджень НАН України і НКАУ.

Про кроки на шляху до освоєння Всесвіту і досягнення вітчизняної науки говорив Президент НАН України академік Борис Патон. За його словами, нашій потужній космічній державі є чим пишатися. Флагманом ракетно-космічної галузі України спільно з виробничим об'єднанням «Південмаш» ім. О. Макарова нині здійснено майже 300 запусків ракетоносіїв серій «Циклон», «Зеніт», «Дніпро» тощо, які вивели на орбіту більш як 130 космічних апаратів.

Сьогодні понад 50 інститутів НАН України причетні до виконання різноманітних проектів з космічної тематики у рамках Національної та інших цільових програм України.

Серед найближчих кроків на шляху освоєння Всесвіту Борис Патон назвав запуск космічного апарата «Січ-1М», який заплановано здійснити нинішнього року. А також вітчизняні напрацювання з досліджень супутника Землі. В останні роки інтерес багатьох космічних агентств і наукових установ світу прикутий до Місяця. Україна не може залишатися осторонь цього магістрального напрямку. Зокрема, Рада з космічних досліджень і Українська астрономічна асоціація ініціювали створення робочої групи з розробки концепції українського «Місячного проекту».

Валерій ДРУЖЕНКО.

Богатирі, яких визнав світ

МОЖЕМО!

Чимало хто з нас полюбляє дивитися спортивне телешоу «Богатирські ігри», яке транслюють з різних куточків світу. А цікаве воно тим, що суперменам доводиться мати справу з надважкими предметами: залізяччям, каменюками, наповненими мішками, колодами, возами, автомобілями, вагонами, які необхідно утримувати, тягнути або переносити в найкоротший час на певні відстані.

Такі ігри під назвою «World Strongest Man» відбуваються в усьому світі з 1972 року і стали надзвичайно популярними. Особливої слави вони зажили тоді, коли щотижня у годинному форматі їх почав демонструвати супутниковий канал «Eurosport». Саме там дехто побачив і наших диво-богатирів, які перемагали найтитулованіших атлетів.

Серед найсильніших людей планети з цього виду змагань українських силачів почали згадувати найчастіше з того часу, як богатирі Василь Вирастюк, Михайло Старов, Ігор Педан і Микола Мельников під керівництвом заслуженого тренера України Володимира Кіби в листопаді минулого року на чемпіонаті світу під девізом «Виклик націй», що проходив на Карибських островах, вибороли звання «Найсильніша нація планети-2003». Перемога особливо престижна. Адже у змаганнях брали участь найсильніші богатирі з восьми країн світу. Серед них — німці, чехи, голландці, канадці, американці, англійці, новозеландці. Перемігши у фіналі дворазових чемпіонів світу — команду Німеччини, наші атлети вперше піднялися на найпочеснішу сходинку.

Важливими для наших богатирів були перемоги над атлетами Великої Британії та Росії. Довелося їм відстоювати титул найсильніших і цього року, оскільки польські силачі на чолі з дворазовим чемпіоном світу в індивідуальному заліку претензійно заявили: «На Карибах ви здобули першість тому, що нас там не було». Після того, як українські богатирі в чесній і відвертій боротьбі перегралі поляків з рахунком 125:109, останнім нічого не залишалося, як привітати переможців.

— Своїми здобутками ми завдячуємо, — сказав на зустрічі в Державній адміністрації залізничного транспорту України тренер Володимир Кіба, — керівництву «Укрзалізниці» і насамперед її генеральному директору Георгію Кірпі — почесному президенту Федерації найсильніших атлетів України. Запевняю, що логотип та ім'я «Укрзалізниці» — нашого генерального спонсора, які викарбувано на спортивному одязі, з честю представлятимемо на спортивних майданчиках світу.

Міністр транспорту України, генеральний директор «Укрзалізниці» Георгій Кірпа, вітаючи атлетів, зокрема, сказав:

— Ми пишаємося тим, що допомагаємо вам представляти Україну в світі. Ви богатирі, можна сказати, не тільки українські, а й світові. Тому ми і надалі все робитимемо, щоб ваші перемоги примножувалися.

Наприкінці зустрічі Г. Кірпа за видатні досягнення українських атлетів, вагомий внесок у розвиток та популяризацію фізичної культури і спорту на залізничному транспорті, підвищення іміджу «Укрзалізниці» нагородив їх Почесною грамотою та знаком «Залізнична слава» III ступеня.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО.

На знімку: Георгій Кірпа вручає нагороду Василеві Вирастюку.

Янукович поки що єдиний кандидат

Лідери фракцій більшості ухвалили рішення про висування Прем'єр-міністра Віктора Януковича єдиним кандидатом у Президенти України на виборах 2004 року. Про це повідомив координатор парламентської більшості Степан Гавриш після засідання координаційної ради, на якому були присутні Президент Леонід Кучма і сам глава уряду.

Довгі дискусії, за словами народного депутата, не велися — всі визначилися одноголосно на підтримку Віктора Януковича. Проте, додав Степан Гавриш, програмною установкою для кандидата буде завершення політичної реформи в Україні, внесення змін до Конституції.

А збори представників політичних партій і громадських організацій Донецької області, як **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ**, вже закликали підтримати Віктора Януковича як єдиного кандидата в Президенти. Офіційно до порядку денного зборів було внесено одне питання — обговорення програми уряду. Однак кожен промовець, який виходив на трибуну, завершував свій виступ тезою про те, що гідним главою держави може стати теперішній керівник уряду.

Учасники зборів закликали і Президента України «визначити долю конституційної реформи» ще до осінніх виборів.

Вл. інф.

Неромантичний зв'язок

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Приватизація ВАТ «Укртелеком» обіцяє стати головною фішкою року. Навіть якщо з якоїсь причини Фонд держмайна України і не отримає очікуваного мільярда доларів. Утім, причин може бути не одна, а одразу кілька.

Відносини доведеться врегулювати

Нові менеджери компанії, які прийшли в «Укртелеком» у лютому-березні нинішнього року, усвідомлюють, що однією з основних особливостей національного монополіста зв'язку є наведення порядку у власному домі. Сьогодні «Укртелеком» володіє акціями головного оператора міжнародного зв'язку «Утел» і провайдера Інтернет і передачі даних «Інфоком». Саме з ними національному оператору-монополісту доведеться врегулювати відносини до того, як інвестори подадуть свої заявки на придбання майже 43 відсотків державних акцій «Укртелекому».

Нескоординовані дії з власністю лише зменшать привабливість монополіста напередодні майбутнього продажу. Тверезі голови, мабуть, починають усвідомлювати, що період романтизму, спричинений появою на ринку оператора міжміського і міжнародного зв'язку «Утел» з його західними технологіями і капіталом, уже позаду, час жорсткого переділу власності настав.

Гра в дочки-матері

Нагадаю, спільні інвестиції в «Утел» перевищили 200 мільйонів доларів ще до того моменту, як Верховна Рада затвердила законопроект про приватизацію «Укртелекому». До початку приватизації «Укртелеком» мав повністю викупити акції, які належали приватним інвесторам, на що знадобилося два роки і 75 мільйонів доларів США. Коли ж усі акції «Утелу» стали надбанням «Укртелекому», у них склалися романтичні, майже зворушливі, відносини, все було схоже на гру в дочки-матері. «Мама» виконувала чорну роботу (збитковий зв'язок на допотопному обладнанні), «дочка» — білу (надаючи послуги тільки з цифрових станцій). За даними представників «Утел», їх компанія є прибутковою з 1993 року. У 2001 році дохід компанії збільшився до 1,6 мільярда гривень (зріс на 17 відсотків порівняно з попереднім роком). У 2002-му — ще на 12 відсотків — до 1,8 мільярда гривень. Однак попри це прибуток «Утелу», який контролює не менш як 70 відсотків ринку міжміського і міжнародного зв'язку, загадковим чином постійно зменшується. У 2001 році він становив майже 315 мільйонів гривень — трохи більше рівня 2000 року. У 2002-му — і того менше: 211 мільйонів гривень. Такий стан справ викликає здивування не лише у журналістів. Так, заступник начальника відділу планування та економічного аналізу Світлана Конініна, підбиваючи підсумки роботи Донецької дирекції «Укртелекому» в першому півріччі минулого року, вказувала в Інтернеті на падіння міжміського трафіка «Укртелекому» на 4,5 відсотка по відношенню до відповідного періоду 2002 року, і навпаки — зростання аналогічного трафіка «Утел» на 8,9 відсотка. Висновок один: збитки «Укртелекому» в 1,7 мільйона гривень у міжміській підгалузі можна пояснити тим, що новозбудовані цифрові станції включалися тільки в «Утел». Ситуація змінилася лише з вересня 2003 року, коли Донецька дирекція «Укртелекому» побудувала власну станцію міжміського зв'язку.

Залишився дріб'язок — мільярд

З осені минулого року «Укртелеком» почав працювати над новою концепцією розвитку «Утел», однак відповідей на численні запитання відтоді не додалося. Одержавши ліцензію на найдорожчі міжнародні послуги зв'язку, «Утел» зобов'язувався розвивати мережу в сільських районах. Однак у щорічних звітах і досі про це немає жодної цифри. Невже нинішньому керівництву компанії і державі нецікаво, як виконується це зобов'язання? Зростання доходів, що супроводжується падінням прибутку, це — феномен, який має зацікавити податкову службу. Паралельна з «Укртелекомом» експлуатація послуг міжміської телефонії, що призвела до дублювання функцій і необхідності їхнього розмежування, — привід для аналізу Антимонопольного комітету. Що там ще?

Залишився дріб'язок — мільярд гривень від потенційного покупця «Укртелекому». Може, від АФК «Система», в якої вже неромантичний зв'язок з UMC, можливо, від турецького холдингу «Чукурова груп», який вже заявив, що не проти встановити такі самі зв'язки з DCC, а може, від «Альфа-Груп», шанси якої, якщо поворожити на кадрових уламках «Укртелекому», дуже великі. Але і того можемо не одержати, якщо згадати, як минулого року ціну «Укртелекому» відкоригував продаж контрольного пакета UMC — без мобільного оператора привабливість телекомунікаційного монополіста істотно зменшилася. Втрата оператора міжнародного зв'язку для «Укртелекому» (чого не припустити не можна) — смерті подібна.

Валерій СТРИЖЕНКО.

ЗАКОНоДАВець

Погасив судимість, зібрав півмільйона — і в Президенти

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила в новій редакції Закон України «Про вибори Президента України».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що Президентом України може бути обраний громадянин України, який на день виборів досяг 35 років, має право голосу, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом 10 останніх років. Закон передбачає низку обмежень для тих, хто бажає стати кандидатом на найвищу посаду в державі. Зокрема, не можна висувати кандидатом на пост Президента громадянина, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку. **Одна й та сама особа не може бути Президентом більш як два терміни поспіль. Особа, котра двічі поспіль обиралася на пост Президента України, не може бути висунута кандидатом на цей пост**.

Відповідно до закону, виборчий процес чергових виборів Президента починається за 120 днів до дня виборів (нагадаємо, що наступні чергові вибори Президента мають відбутися 31 жовтня ц. р.).

Закон передбачив два способи висування кандидата на пост Президента: 1) партіями (блоками); 2) шляхом самовисування. При цьому партія (блок) може висунути одного кандидата на пост Президента. **Висування кандидатів розпочинається за 119 днів і закінчується за 95 днів до дня виборів**. Партія (блок) роблять це на відповідному з'їзді (зборах, конференції), самовисуванці подають заяви особисто. Партія (блок), яка визначилася зі своїм претендентом на президентську булаву, так само як і кандидат-самовисуванець, вносять на спеціальний рахунок ЦВК грошову заставу у розмірі 500 тис. грн. Повернути її можна буде лише за умови набрання не менш як 7 відсотків голосів виборців, що взяли участь у голосуванні.

ЦВК приймає рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента чи відмову у такій реєстрації протягом 5 днів з дня прийняття нею передбачених законом документів (виключний перелік підстав для відмови в реєстрації визначено законом).

Після цього на підтримку зареєстрованого кандидата на пост Президента має бути зібрано не менш як 500 тис. підписів виборців (попередній закон передбачав збирання не менш як 1 млн. підписів). Форму підписних листів для кожного кандидата затверджує ЦВК. Неподання за 40 днів до дня виборів такої кількості підписів стає підставою для скасування рішення про реєстрацію особи кандидатом у Президенти.

Закон передбачив особливий порядок скасування рішення про реєстрацію кандидата на президентський пост. Відповідно до цього порядку, **ЦВК за наявності визначеної законом підстави для скасування такого рішення (а таких підстав передбачено вісім) звертається із відповідною заявою до Верховного Суду України, який і приймає остаточне рішення з цього питання**.

А сама ЦВК може оголосити попередження кандидату чи партії (блоку), яка його висунула, у разі встановлення судом факту підкупу виборців або членів виборчої комісії, факту неправомірного використання коштів при фінансуванні передвиборної агітації тощо.

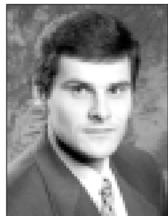
Кандидат на пост Президента може розпочинати проведення передвиборної агітації наступного дня після його реєстрації ЦВК. Агітація закінчується о 24-й годині останньої п'ятниці перед днем виборів.

Фінансування передвиборної агітації кандидатів здійснюється з двох джерел, а саме за рахунок: 1) коштів Державного бюджету (публікація в ЗМІ передвиборних програм кандидатів, оплата часу їх виступів на радіо та телебаченні — за принципом рівних умов для всіх кандидатів); 2) коштів виборчих фондів кандидатів. Граничний розмір виборчого фонду кандидата становить 50 тис. розмірів мінімальних заробітних плат (на сьогодні — це 10 млн. 250 тис. грн.). Формування такого фонду має здійснюватися лише у спосіб, суб'єктами та в обсягах, визначених законом.

Особливістю майбутньої виборчої кампанії мають стати 60-хвилинні передвиборні теледебати між двома кандидатами (пари визначаються жеребкуванням). У разі повторного голосування (воно проводиться, якщо у першому турі жодний із кандидатів не набрав необхідної для перемоги кількості голосів — більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні) такі теледебати збільшуються до 100 хвилин і їх ми маємо побачити на Першому національному каналі за 5 днів до голосування.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що закон встановлює низку обмежень у веденні передвиборної агітації, гарантіях діяльності кандидатів, детально регламентує порядок проведення голосування і процедуру підрахунку голосів, підстави, порядок, суб'єктів оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів виборчого процесу.

ДЛЯ ДОВІДКИ: Закон ухвалено 18 березня 2004 року. Він набрав чинності з 6 квітня ц. р. З його повним текстом можна ознайомитися у цьому номері «Голосу України».

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України: **«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»**

Микола МЕЛЬНИК, доктор юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Хто замінить Трайковського?

У Македонії завершився перший тур позачергових президентських виборів.

Але визначити наступника Бориса Трайковського, який загинув в авіакатастрофі в лютому, так і не вдалося. За попередніми даними, ніхто з чотирьох претендентів не зміг набрати понад 50 відсотків голосів. Отже, кандидатура третього президента країни визначиться лише в другому турі — 28 квітня.

Фаворитом гонки вважається нинішній прем'єр-міністр, голова правлячої партії Соціал-демократичний союз Македонії Бранко Црвенковськи. У першому турі йому протистояли його партнер в урядовій коаліції лідер Демократичного союзу за інтеграцію Гзим Острені, а також представники двох опозиційних партій: Сашко Кедев від Всемакедонської революційної організації-Демократичної партії національної єдності та Зуді Джеліі від Демократичної партії албанців. Політологи відзначають, що роль президента в Македонії доволі символічна, проте саме вона має ключове значення у забезпеченні стабільності в країні, котра ще не так давно була на порозі громадянської війни.

Фото АП.

Софія поділиться досвідом євроатлантичної інтеграції

У цьому Президент Георгій Пирванов запевнив Міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка під час його перебування з офіційним візитом у Болгарії.

К. Грищенко передав Г. Пирванову послання Президента України, в якому той поздоровив Болгарію зі вступом до НАТО. Л. Кучма дав високу оцінку співробітництву між двома державами, їхнім зусиллям у зміцненні безпеки і довіри в Чорноморському регіоні. Він підкреслив, що Київ, вибравши стратегічний курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію, підтримує залучення до інтеграційних процесів інших держав, що прагнуть жити в єдиному європейському домі.

У рамках візиту К. Грищенко зустрівся зі своїм болгарським колегою С. Пасе і з Прем'єр-міністром Болгарії С. Сакскобурґготським. Під час софійських зустрічей він висловився за лібералізацію візового режиму між нашими країнами. Була також досягнута домовленість про проведення відповідних консультацій. Глави зовнішньополітичних відомств двох країн домовилися і про консультації у сфері євроатлантичної інтеграції, підписавши Декларацію про співробітництво між МЗС України і Болгарії.

У Києві вітали послів країн — нових членів НАТО

Днями в Посольстві Республіки Польща в Україні — Контактному посольстві НАТО відбувся прийом з нагоди вступу нових держав до Північноатлантичного альянсу. Зі словами привітання до послів Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Румунії і Словаччини звернувся Надзвичайний і Повноважний Посол РП Марек Зюлковський. Потім були зачитані листи-привітання від Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, Президента України Леоніда Кучми, Прем'єр-міністра Віктора Януковича і Міністра закордонних справ Костянтина Грищенка.

Залежно з чим порівнювати

Ситуація зі свободою слова в Україні краща, ніж в інших країнах СНД — таку думку висловив на прес-конференції посол США Джон Гербст. Він зауважив, що в багатьох країнах СНД, на відміну від України, майже не залишилося засобів масової інформації, які можуть дозволити собі критикувати уряд. Водночас посол зазначив, що українські ЗМІ, які наважилися на таку критику, відчувають на собі тиск влади. Гербст, зокрема, нагадав історію із закриттям радіо «Континент», про проблеми ЗМІ на Закарпатті та тиск на «5-й канал». «Ми сподіваємося, що тиск на ці компанії та інші ЗМІ закінчиться», — додав американський посол. Присутній на прес-конференції координатор Агентства з міжнародного розвитку (USAID) Ендрю Націос також відзначив поліпшення ситуації із свободою слова в Україні з часу отримання незалежності, наголосивши на необхідності продовжувати демократизацію суспільства. «Нинішня ситуація краща, але не така, на яку ми очікуємо», — сказав він.

НАШІ ЗА КОРДОНОМ

«Фатеж» залишив французький порт

Арештоване в порту Онфлер (Франція) судно «Фатеж» з українськими моряками на борту звільнене з-під арешту і воно залишило акваторію французького порту. Як **повідомляє Інтерфакс-Україна**, «Фатеж», який фактично є власністю компанії «Торговий флот Донбасу», вийшов з порту в середу, о 16.00 за київським часом. За інформацією МЗС, судно було заарештовано французькими компетентними органами 3 квітня нинішнього року у відповідь на позов кіпрської компанії TMR Energy Limited проти Фонду державного майна України з приводу заборгованості з боку української держави. За результатами проведених переговорів між представниками посольства України у Франції з адвокатами, представниками судових органів, морського порту та інших причетних до цієї справи установ було досягнуто домовленості про звільнення судна з-під арешту.

В Іраку вбито іноземного заручника

МЗС України пропонує українцям скористатися літаками Росії

Для евакуації з Іраку росіян і громадян країн СНД, які працюють за російськими контрактами, вчора з Москви до Багдада вилетіли три літаки МНС. Росіяни передбачають евакуювати 816 осіб (553 росіянина і 263 громадянина країн СНД). МЗС України рекомендує своїм громадянам, які нині працюють в Іраку, «максимально відповідально і виважено підійти до питання свого подальшого перебування в країні». У штаті російських компаній «Технопромекспорт» і «Енергомашекспорт» працює відповідно 170 і 5 громадян України. МЗС пропонує їм скористатися літаками РФ. Співробітники третьої компанії «Інтеренергосервіс» виявили бажання залишитися в Іраку.

Тим часом іракцями вбито одного з чотирьох захоплених у заручники громадян Італії. Убитий заручник — 36-річний Фабриціо Куаттроккі. Він мешкав з родиною в Генуї і працював в охоронній компанії ІБСА. В Іраку перебував з листопада минулого року.

Незважаючи на це вбивство, глава Ради міністрів Італії Сільвіо Берлусконі не має наміру відкликати італійський військовий контингент з Іраку.

Яна СТАДІЛЬНА.

СПОРТ

Започаткували добру справу

Нещодавно на центральному ядрі НСК «Олімпійський» з'явилося поле для гри в міні-футбол. На ньому змагалися дванадцять команд — учасниць любительського турніру. Організували його Фонд підтримки параолімпійського руху в Україні (ФППРУ) та Всесвітня українська спортивна агенція (ВУСА).

Переможцем стала команда ФППРУ-1, яка на першому етапі перемогла команди газет — «Україна молода» (5:1) та «Експрес об'ява» (5:1). А у фіналі взяла гору над журналістами телеканалу «Інтер» (цей колектив перед цим обіграв колег з ТРК «Спорт-Україна» — 7:2 та газети «Київський футбол» — 7:1) — 5:1.

По завершенні змагання переможці і призери, найкращі гравці одержали численні призи та відзнаки. Вручили їх президент Національного комітету спорту інвалідів, народний депутат України Валерій Сушкевич та віце-президент ФФУ Борис Воскресенський.

Учасники, котрі сподіваються, що такі турніри стануть традиційними, щиро дякували за організоване свято президентові ВУСА Валентину Щербачову та директору Фонду підтримки параолімпійського руху в Україні Євгенові Сохацькому.

На знімку: фрагмент фінальної зустрічі.

Лише результати

Футбол. Товариський матч юнацьких збірних (U-17) **Україна—Бельгія — 2:0.**

Кубок УЄФА. 1/4 фіналу. «Інтер» — «Марсель». 0:1 (перший матч — 0:1). «Валенсія» — «Бордо». 2:1 (2:1). «Вільярреал» — «Селтик». 2:0 (1:1). «Ньюкасл» — ПСВ. 2:1 (1:1). У півфіналах (22 квітня і 6 травня) зустрінуться: «Ньюкасл» — «Марсель» і «Вільярреал» — «Валенсія».

Хокей. Збірна України, готуючись до чемпіонату світу, виграла товариський матч у клубу «Динамо» (Москва) — 3:1.

В. Б.

КРАЩЕ ПІЗНІШЕ...

Насипали сіль на забугорний цукор

Кабмін постановив заборонити ввезення цукру-сирцю за давальницькою схемою. Про зловживання у цій сфері уже ходять легенди. Досі величезні партії «забугорної» солодкої сировини за такою схемою кілька років поспіль ріками легально стікалися в Україну. Сирцева вакханалія, легалізована нормативними актами парламенту і Президента, поступово знищувала бурякоцукровий комплекс. Тепер у Міністерстві агрополітики розводять руками, говорять про зловживання, мовляв, левову частку цукру, отриманого після переробки сирцю на вітчизняних підприємствах, не вивозили, як було передбачено, за межі країни, вона осідала на внутрішньому ринку. У високих кабінетах бідкаються: у 2001 році було імпортовано 440 тисяч тонн цукру-сирцю, у 2002-му — 480 тисяч, у 2003-му — 1,559 мільйона тонн, з яких 770 тисяч залишилися в Україні.

В уряді також вирішили вилучити цукор, цукрові сиропи і насіння цукрових буряків із режиму вільної торгівлі з деякими країнами СНД.

Галина КВІТКА.

ФОТОФАКТ

Центр професійно-технічного навчання в Миколаєві готує закрійників, перукарів, візажистів.

На знімку: Віка Семенова (на першому плані) брала участь і перемагала на різних професійних конкурсах перукарів.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

СТИХІЯ

Рибу можна ловити... з порога

Учора пік повені на Десні дійшов до Чернігова. Хоч води прибуло на кілька метрів, розбурхана ріка поблизу обласного центру не вийшла з берегів. Щоправда, у свої прохолодні «обійми» традиційно взяла села Бирине, Прокопівку, Підгірне Новгород-Сіверського району.

Ще більше клопотів завдав Дніпро. На його «рахунку» 12 сіл, які досі оточені повеневими водами. У Мньові розмило дорогу, і якби вчасно не ліквідували прорив, частина села з лікарнею, школою опинилася б у вирі стихії.

— Давно вже наше село так не підтоплювало, — розповідає сільський голова Радуля Тетяна Чагіна. — На вулицях стоїть вода. Перевозимо людей і доставляємо продукти моторним човном. На пально-мастильні матеріали 1100 гривень надала райдержадміністрація. Знаючи про наближення повені, саме на цей час перенесли канікули у школі.

У Новосілках розлив узяв у полон 60 будинків. У багатьох помешканнях вода піднялася до рівня підлоги. Однак втіха — рибу можна ловити прямо з порога.

— Цьогорічна повінь — одна з найпотужніших, — коментує ситуацію начальник управління з питань надзвичайних ситуацій Чернігівської облдержадміністрації В'ячеслав Рига. — Рівень води у Дніпрі перевищив на 10—12 сантиметрів пікову відмітку 1994-го. Лише у 1970 році розлив був більший...

Загалом на Чернігівщині повінню відрізано 21 населений пункт. Вже завтра очікується поступове зниження рівня води.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Фото автора.

На знімку: приватний підприємець Світлана Кривошеєва *(праворуч)* з дочкою Юлею пік повені на Десні відзначили першим купанням.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до Закону України «Про вибори Президента України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 14, ст. 81, № 28, ст. 237, № 44, ст. 387; 2001 р., № 9, ст. 38; 2003 р., № 27, ст. 209, № 30, ст. 247), виклавши його в такій редакції:

«Закон України Про вибори Президента України

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні засади виборів Президента України

1. Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

2. Строк повноважень Президента України визначається Конституцією України.

Стаття 2. Загальне виборче право

1. Вибори Президента України є загальними. Право голосу на виборах Президента України мають громадяни України, яким на день виборів виповнилося вісімнадцять років.

2. Документом, який підтверджує громадянство України, є:

1) паспорт громадянина України;

2) паспорт громадянина України для виїзду за кордон;

3) дипломатичний паспорт;

4) службовий паспорт;

5) посвідчення особи моряка;

6) посвідчення члена екіпажу;

7) військовий квиток для військовослужбовців строкової служби;

8) тимчасове посвідчення громадянина України;

9) картка (довідка) установи кримінально-виконавчої системи, що повинна містити: прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік народження, громадянство, фотокартку особи, підпис керівника та печатку установи, — для осіб, які перебувають в установах кримінально-виконавчої системи.

3. Громадяни України, які мають право голосу, можуть брати участь у роботі виборчих комісій як їх члени, а також у проведенні передвиборної агітації, здійсненні спостереження за проведенням виборів Президента України та інших заходах у порядку, визначеному цим та іншими законами України.

4. Будь-які прямі або непрямі привілеї або обмеження виборчих прав громадян України за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками забороняються. Не допускаються обмеження щодо участі громадян у виборчому процесі, крім обмежень, передбачених Конституцією України та цим Законом.

5. Не має права голосу громадянин, визнаний судом недієздатним.

6. Громадянин України, який проживає або перебуває в період підготовки і проведення виборів за межами України, перетнувши державний кордон України на законних підставах, реалізує своє право голосу на виборах Президента України на загальних підставах.

7. Громадяни України, які мають право голосу, є виборцями.

Стаття 3. Рівне виборче право

1. Вибори Президента України є рівними: громадяни України беруть участь у виборах на рівних засадах.

2. Кожний громадянин України на виборах Президента України має один голос. Виборець може використати свій голос у день голосування тільки на одній виборчій дільниці.

3. Усі кандидати на пост Президента України мають рівні права і можливості брати участь у виборчому процесі.

4. Рівність прав і можливостей участі у виборчому процесі забезпечується:

1) забороною привілеїв чи обмежень кандидатів на пост Президента України за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

2) забороною втручання органів державної влади і місцевого самоврядування у виборчий процес, за винятком випадків, передбачених цим Законом;

3) забороною використання для фінансування передвиборної агітації інших коштів, крім коштів Державного бюджету України та коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України.

Стаття 4. Пряме виборче право

Вибори Президента України є прямими. Громадяни України безпосередньо обирають Президента України.

Стаття 5. Добровільність участі у виборах

Участь громадян України у виборах Президента України є добровільною. Ніхто не може бути примушений до участі чи неучасті у виборах.

Стаття 6. Вільні вибори

1. Вибори Президента України є вільними. Виборцям забезпечуються умови для вільного формування своєї волі та її вільного виявлення при голосуванні.

2. Застосування насильства, погроз, обману, підкупу чи будь-яких інших дій, що перешкоджають вільному формуванню та вільному виявленню волі виборця, забороняється.

3. Військовослужбовці голосують на звичайних виборчих дільницях, розташованих за межами місць дислокації військових частин, за винятком випадків, передбачених цим Законом. Для забезпечення вільного волевиявлення військовослужбовцям строкової служби надається відпустка для участі в голосуванні не менш як на чотири години.

Стаття 7. Таємне голосування

Голосування на виборах Президента України є таємним: контроль за волевиявленням виборців забороняється.

Стаття 8. Особисте голосування

Кожний виборець голосує на виборах Президента України особисто. Голосування за інших осіб, а також передача виборцем права голосу будь-якій іншій особі забороняються.

Стаття 9. Право бути обраним

1. Президентом України може бути обраний громадянин України, який на день виборів досяг тридцяти п'яти років, має право голосу, володіє державною мовою і проживає в Україні протягом десяти останніх перед днем виборів років.

2. Проживання в Україні за цим Законом означає:

1) проживання на території в межах державного кордону України;

2) перебування на судні, що перебуває у плаванні під Державним Прапором України;

3) перебування громадян України у встановленому законодавством порядку у відрядженні за межами України, служба в дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України, міжнародних організаціях та їх органах;

4) перебування на полярних станціях України;

5) перебування у складі формування Збройних Сил України, дислокованого за межами України;

6) перебування громадян України за її межами відповідно до чинних міжнародних договорів України.

3. Проживання в Україні за цим Законом включає також проживання разом з особами, зазначеними у пункті 3 частини другої цієї статті, членів їх сімей.

4. Не може бути висунутим кандидатом на пост Президента України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

5. Одна й та сама особа не може бути Президентом України більш як два строки підряд. Особа, яка двічі підряд обиралася на пост Президента України, не може бути висунута кандидатом на цей пост.

6. Особа, повноваження якої на посту Президента України були припинені достроково відповідно до Конституції України, не може бути висунута кандидатом на пост Президента України на позачергових виборах, призначених у зв'язку з вказаним припиненням повноважень.

Стаття 10. Право висування кандидата на пост Президента України

1. Право висування кандидата на пост Президента України належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними через політичні партії та їх виборчі блоки (далі — партії (блоки), а також самовисуванням у порядку, визначеному цим Законом.

2. Партія (блок) може висунути лише одного кандидата на пост Президента України.

Стаття 11. Виборчий процес

1. Виборчий процес — це здійснення суб'єктами, визначеними статтею 12 цього Закону, виборчих процедур, передбачених цим Законом.

2. Виборчий процес здійснюється на засадах:

1) законності та заборони незаконного втручання будь-кого у цей процес;

2) політичного плюралізму та багатопартійності;

3) публічності та відкритості виборчого процесу;

4) рівності всіх кандидатів на пост Президента України;

5) рівності прав партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу;

6) свободи передвиборної агітації, рівних можливостей доступу кандидатів на пост Президента України до засобів масової інформації;

7) неупередженості органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ і організацій, їх керівників, інших посадових і службових осіб до кандидатів на пост Президента України, партій (блоків).

3. Початок виборчого процесу визначається строками, встановленими Конституцією України та цим Законом.

4. Виборчий процес включає такі етапи:

1) утворення територіальних виборчих округів;

2) утворення виборчих дільниць;

3) утворення територіальних та дільничних виборчих комісій;

4) формування списків виборців, їх перевірка та уточнення;

5) висування та реєстрація кандидатів;

6) проведення передвиборної агітації;

7) голосування у день виборів Президента України;

8) підрахунок голосів виборців та встановлення підсумків голосування і результатів виборів Президента України.

5. У разі необхідності виборчий процес може включати також такі етапи:

1) повторне голосування;

2) підрахунок голосів виборців і встановлення підсумків повторного голосування та результатів виборів Президента України.

6. Етапи, передбачені частиною п'ятою цієї статті, мають місце лише у випадках, передбачених цим Законом.

7. Виборчий процес завершується офіційним оприлюдненням Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України або офіційною публікацією подання Центральної виборчої комісії до Верховної Ради України щодо призначення повторних виборів Президента України.

Стаття 12. Суб'єкти виборчого процесу

Суб'єктами виборчого процесу є:

1) виборець;

2) виборчі комісії, утворені відповідно до цього Закону та Закону України «Про Центральну виборчу комісію»;

3) кандидати на пост Президента України, зареєстровані у порядку, встановленому цим Законом;

4) партії (блоки), які висунули кандидатів на пост Президента України;

5) уповноважені представники, довірені особи, офіційні спостерігачі від партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу та від кандидатів на пост Президента України.

Стаття 13. Публічність і відкритість виборчого процесу

1. Підготовка та проведення виборів Президента України здійснюються публічно і відкрито.

2. Для забезпечення публічності і відкритості виборчого процесу виборчі комісії відповідно до своїх повноважень:

1) оприлюднюють відомості про свій склад, місцезнаходження та режим роботи, про утворення територіальних виборчих округів і виборчих дільниць, про час і місце проведення голосування, про основні права виборців, у тому числі про право оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, їх керівників, інших посадових та службових осіб, які порушують або обмежують виборчі права;

2) забезпечують можливість ознайомлення громадян із списками виборців, відомостями про кандидатів на пост Президента України, передвиборними програмами кандидатів на пост Президента України, з порядком заповнення підписних листів і виборчих бюлетенів;

3) оприлюднюють підсумки голосування і результати виборів Президента України;

4) надають іншу інформацію у випадках, передбачених цим Законом.

3. Рішення виборчих комісій доводяться до відома громадян через друковані засоби масової інформації або, у разі неможливості, оприлюднюються в інший спосіб.

4. Засоби масової інформації зобов'язані об'єктивно висвітлювати хід виборчого процесу. Їх представникам гарантується безперешкодний доступ на всі публічні заходи, пов'язані з виборами, а на засідання виборчих комісій та на виборчі дільниці у день виборів та в день повторного голосування — на умовах, визначених у частині дев'ятій статті 28 цього Закону. Виборчі комісії, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, посадові і службові особи цих органів зобов'язані в межах своїх повноважень і компетенції надавати представникам засобів масової інформації необхідні їм відомості щодо підготовки та проведення виборів.

5. Виборчі комісії при дипломатичних та інших закордонних представництвах України у державах, де проживає значна кількість виборців, забезпечують опублікування у місцевих засобах масової інформації відомостей про час і місце голосування та місцезнаходження відповідних виборчих дільниць. Перелік таких держав визначається Центральною виборчою комісією.

Стаття 14. Законодавство про вибори Президента України

Підготовка і проведення виборів Президента України регулюються Конституцією України, цим Законом, Законом України «Про Центральну виборчу комісію», іншими законами України, постановами Верховної Ради України про призначення виборів Президента України, а також іншими актами законодавства, прийнятими відповідно до цього Закону.

Розділ II. ПОРЯДОК І СТРОКИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 15. Види виборів Президента України

1. Вибори Президента України можуть бути черговими, позачерговими та повторними.

2. Чергові вибори Президента України проводяться у зв'язку із закінченням конституційного строку повноважень Президента України.

3. Позачергові вибори Президента України проводяться у зв'язку із достроковим припиненням повноважень Президента України у випадках, передбачених Конституцією України.

4. Повторні вибори Президента України проводяться у випадках:

1) якщо до виборчого бюлетеня для голосування було включено не більше двох кандидатів на пост Президента України і жодного з них не було обрано;

2) якщо всі кандидати на пост Президента України, включені до виборчого бюлетеня, до дня виборів або до дня повторного голосування зняли свої кандидатури.

Стаття 16. Порядок призначення виборів Президента України

1. Вибори Президента України призначаються Верховною Радою України. Про призначення виборів Президента України Верховна Рада України приймає постанову.

2. Верховна Рада України приймає постанову про призначення чергових або позачергових виборів Президента України з підстав, визначених Конституцією України та цим Законом.

3. Верховна Рада України приймає постанову про призначення повторних виборів Президента України на підставі подання Центральної виборчої комісії.

Стаття 17. Строки призначення та проведення виборів

1. Чергові вибори Президента України відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень Президента України.

2. Верховна Рада України призначає чергові вибори Президента України не пізніш як за сто тридцять днів до дня виборів. Верховна Рада України забезпечує опублікування рішення про призначення чергових виборів Президента України у засобах масової інформації.

3. Виборчий процес чергових виборів Президента України розпочинається за сто двадцять днів до дня виборів.

4. Позачергові вибори Президента України відбуваються в останню неділю дев'яностоденного строку з дня:

1) проголошення Президентом України особисто заяви про свою відставку на засіданні Верховної Ради України;

2) опублікування рішення Верховної Ради України про підтвердження неможливості виконання Президентом України своїх повноважень за станом здоров'я;

3) опублікування рішення Верховної Ради України про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту;

4) прийняття постанови Верховної Ради України про призначення позачергових виборів у зв'язку із смертю Президента України.

5. Постанова Верховної Ради України про призначення позачергових виборів Президента України у випадках, передбачених пунктами 1—3 частини четвертої цієї статті, приймається відповідно в день проголошення Президентом України зая-

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

ви, зазначеної у пункті 1 частини четвертої цієї статті, прийняття рішень, передбачених пунктами 2, 3 частини четвертої цієї статті.

6. Виборчий процес позачергових виборів Президента України розпочинається з дня, наступного за днем, зазначеним у пунктах 1—4 частини четвертої цієї статті.

7. Повторні вибори Президента України відбуваються в останню неділю дев'яностоденного строку з дня прийняття постанови Верховної Ради України про призначення повторних виборів.

8. Постанова Верховної Ради України про призначення повторних виборів приймається не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня внесення до Верховної Ради України відповідного подання Центральної виборчої комісії.

9. Виборчий процес повторних виборів Президента України розпочинається наступного дня після офіційного опублікування постанови Верховної Ради України про їх призначення.

Стаття 18. Порядок обчислення строків

1. Усі строки, визначені у цьому Законі, обчислюються в календарних днях.

2. Першим днем строку, який відповідно до Закону має початися у зв'язку з настанням певної події, є день, наступний після дня настання вказаної події.

3. Останнім днем строку, який відповідно до Закону має закінчитися у зв'язку з настанням певної події, є день, що передує дню вказаної події.

Розділ III. ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 19. Виборчі округи

1. Вибори Президента України проводяться по єдиному загальнодержавному одномандатному виборчому округу, який включає в себе всю територію України.

2. Для проведення виборів територія України поділяється на 225 територіальних виборчих округів. Кількість таких округів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі встановлюється Центральною виборчою комісією з урахуванням їх адміністративно-територіального устрою та кількості виборців на підставі даних центрального органу виконавчої влади з питань статистики. Територіальний виборчий округ включає в себе один або кілька районів, міст, районів у містах.

3. Рішення про утворення територіальних виборчих округів приймається Центральною виборчою комісією не пізніш як за сто десять днів до дня виборів. Територіальні виборчі округи утворюються з приблизно рівною кількістю виборців.

4. Список територіальних виборчих округів із зазначенням їх номерів, територіальних меж, а також центрів округів публікується Центральною виборчою комісією в офіційних засобах масової інформації у триденний термін від дня прийняття нею відповідного рішення.

Стаття 20. Виборчі дільниці

1. Для проведення голосування та підрахунку голосів по виборах Президента України територія сіл, селищ, міст, районів у містах, що входять до складу територіального виборчого округу, поділяється на виборчі дільниці.

2. Виборчі дільниці поділяються на звичайні, спеціальні та закордонні.

3. Звичайні виборчі дільниці утворюються для організації голосування виборців за місцем їх проживання.

4. Спеціальні виборчі дільниці утворюються у стаціонарних лікувальних закладах, на суднах, які перебувають у день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярних станціях України, в установах кримінально-виконавчої системи та інших місцях тимчасового перебування виборців з обмеженими можливостями пересування. Як виняток, спеціальні виборчі дільниці можуть утворюватися Центральною виборчою комісією за поданням відповідної територіальної виборчої комісії на території військових частин (формувань), дислокованих на значній відстані від населених пунктів.

5. Закордонні виборчі дільниці утворюються при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України за кордоном, у військових частинах (формуваннях), дислокованих за межами України.

6. Звичайні виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за поданням виконавчих комітетів сільських, селищних, міських (міст, де немає районних рад), районних у містах рад, а у разі відсутності таких органів — за пропозицією відповідно сільських, селищних, міських голів, голів районних у містах рад або посадових осіб, які відповідно до закону здійснюють їх повноваження. Територіальна виборча комісія своїм рішенням визначає межі кожної звичайної виборчої дільниці та перелік будинків, що входять до неї, а також місцезнаходження дільничної виборчої комісії.

7. Спеціальні виборчі дільниці утворюються територіальними виборчими комісіями за місцем розташування відповідних закладів чи установ або за місцем приписки судна чи полярної станції.

8. Закордонні виборчі дільниці утворюються Центральною виборчою комісією за поданням Міністерства закордонних справ України. Закордонні виборчі дільниці складають окремий закордонний виборчий округ.

9. Виборчі дільниці утворюються з кількістю виборців від двадцяти до трьох тисяч осіб. Якщо на відповідній території, у відповідному закладі чи установі налічується менше або більше від зазначеної чисельності виборців і їх (або їх надлишок) неможливо віднести до іншої виборчої дільниці або неможливо утворити додаткову виборчу дільницю на цій території, у відповідному закладі чи установі, виборча дільниця може бути утворена з меншою або більшою чисельністю виборців.

10. Виборчі дільниці утворюються не пізніш як за п'ятдесят днів до дня виборів. У винятковому випадку спеціальна або закордонна виборча дільниця може утворюватися Центральною виборчою комісією не пізніш як за сім днів до дня виборів за поданням відповідної територіальної виборчої комісії або Міністерства закордонних справ України.

11. Територіальна виборча комісія своїм рішенням встановлює єдину нумерацію виборчих дільниць у межах територіального виборчого округу, надає пропозиції Центральній виборчій комісії щодо номера виборчої дільниці в разі утворення спеціальної виборчої дільниці відповідно до частин четвертої та десятої цієї статті.

12. Рішення територіальної виборчої комісії про утворення виборчих дільниць із зазначенням їх номерів, меж, орієнтовної кількості виборців, місцезнаходження відповідних дільничних виборчих комісій оприлюднюється у друкованих засобах масової інформації не пізніш як на п'ятий день після дня прийняття цього рішення. У разі утворення спеціальної чи закордонної виборчої дільниці відповідно до частини десятої цієї статті рішення Центральної виборчої комісії оприлюднюється у тому ж порядку не пізніш як за п'ять днів до дня виборів.

Розділ IV. ВИБОРЧІ КОМІСІЇ

Стаття 21. Система виборчих комісій

1. Вибори Президента України організовують і проводять:

1) Центральна виборча комісія;

2) територіальні виборчі комісії;

3) дільничні виборчі комісії.

2. Повноваження виборчих комісій щодо підготовки та проведення виборів Президента України поширюються:

1) Центральної виборчої комісії — на всю територію України;

2) територіальної виборчої комісії — на територію відповідного територіального виборчого округу;

3) дільничної виборчої комісії — на територію відповідної виборчої дільниці.

3. Центральна виборча комісія здійснює також повноваження територіальної виборчої комісії в окремому закордонному виборчому окрузі.

Стаття 22. Статус виборчих комісій

1. Виборчі комісії є спеціальними колегіальними державними органами, уповноваженими організовувати підготовку та проведення виборів Президента України та забезпечувати повне й однакове дотримання законодавства України щодо виборів Президента України.

2. Статус Центральної виборчої комісії визначається Конституцією України, Законом України «Про Центральну виборчу комісію», цим та іншими законами. Центральна виборча комісія очолює систему виборчих комісій, які організовують підготовку і проведення виборів Президента України, і є комісією вищого рівня щодо усіх територіальних та дільничних виборчих комісій, передбачених цим Законом.

3. Статус територіальних та дільничних виборчих комісій визначається цим Законом.

4. Територіальна виборча комісія є юридичною особою. Територіальна виборча комісія є комісією вищого рівня щодо усіх дільничних виборчих комісій на території відповідного територіального виборчого округу з питань виборів Президента України.

5. Дільнична виборча комісія не є юридичною особою. Дільнична виборча комісія є суб'єктом відповідного виборчого процесу, має право звернення у межах своїх повноважень до органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ та організацій, їх посадових та службових осіб. Дільнична виборча комісія має власну печатку, зразок якої затверджується Центральною виборчою комісією.

Стаття 23. Утворення Центральної виборчої комісії та територіальних виборчих комісій

1. Центральна виборча комісія утворюється відповідно до Конституції України та Закону України «Про Центральну виборчу комісію».

2. Територіальна виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією не пізніш як за вісімдесят днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря та інших членів комісії у кількості не менше десяти осіб.

3. Подання щодо кандидатур до складу територіальних виборчих комісій (не більше двох осіб до однієї виборчої комісії від одного кандидата) вноситься до Центральної виборчої комісії не пізніш як за вісімдесят п'ять днів до дня виборів за підписом кандидата на пост Президента України, засвідченим у встановленому законом порядку. У поданні зазначаються відомості про наявність досвіду у запропонованих осіб щодо участі в роботі виборчих комісій, відповідної освіти чи підготовки. До подання додаються заяви осіб, запропонованих до складу відповідної територіальної виборчої комісії, про згоду на участь у її роботі.

4. До складу територіальної виборчої комісії включаються всі внесені представники від кандидатів на пост Президента України.

5. У разі якщо у встановлений частиною третьою цієї статті строк не надійшли подання щодо складу територіальної виборчої комісії або якщо кількість запропонованих до складу виборчої комісії осіб становить менше десяти осіб, територіальна виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією за поданням її Голови у кількості десяти осіб з обов'язковим урахуванням поданих кандидатур від кандидатів на пост Президента України, внесених відповідно до частини третьої цієї статті.

6. До складу територіальної виборчої комісії можуть входити громадяни України, які мають право голосу і проживають у межах відповідного територіального округу або міста, на території якого розташований цей округ. Особа може одночасно входити до складу лише однієї виборчої комісії.

7. До складу територіальної виборчої комісії не можуть входити кандидати на пост Президента України, їх уповноважені представники, довірені особи, посадові та службові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадяни, які утримуються в установах кримінально-виконавчої системи або мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята у встановленому законом порядку. У разі якщо одночасно з виборами Президента України проводяться інші вибори, до складу виборчої комісії не можуть входити кандидати, які балотуються на цих виборах, їх довірені особи, уповноважені особи партій (блоків) — суб'єктів відповідних виборчих процесів.

8. Кожний кандидат на пост Президента України має право на пропорційну частку посад голови, заступника голови та секретаря територіальної виборчої комісії. Частки таких посад для кожного кандидата визначаються відповідно до кількості осіб, поданих ним та включених до складу територіальних виборчих комісій, у відношенні до загальної кількості осіб, включених до складу територіальних виборчих комісій.

9. Голова, заступник голови та секретар територіальної виборчої комісії не можуть бути представниками одного кандидата на пост Президента України.

10. Секретар територіальної виборчої комісії повинен володіти державною мовою.

11. Рішення про утворення територіальної виборчої комісії та про її склад, а також рішення про зміни в її складі, прийняті відповідно до вимог цього Закону, підлягають оприлюдненню у засобах масової інформації у відповідному регіоні не пізніш як на третій день з дня їх прийняття.

Стаття 24. Утворення дільничних виборчих комісій

1. Дільнична виборча комісія утворюється відповідною територіальною виборчою комісією не пізніш як за тридцять п'ять днів до дня виборів у складі голови, заступника голови, секретаря та інших членів комісії.

2. Дільнична виборча комісія утворюється у складі не менше дванадцяти осіб. На виборчих дільницях, де кількість виборців не перевищує п'ятдесяти осіб, дільнична виборча комісія може утворюватися у складі голови, секретаря та двох — чотирьох членів комісії.

3. Подання щодо кандидатур (не більше двох осіб до однієї виборчої комісії від одного кандидата) до складу виборчих комісій звичайних виборчих дільниць, а також спеціальних виборчих дільниць, утворених у стаціонарних лікувальних закладах, установах кримінально-виконавчої системи, вноситься до відповідної територіальної виборчої комісії не пізніш як за сорок п'ять днів до дня виборів за підписом довіреної особи кандидата на пост Президента України, засвідченим головою територіальної виборчої комісії або в іншому встановленому законом порядку.

4. Дільнична виборча комісія спеціальної виборчої дільниці, утвореної на судні, яке в день виборів перебуває у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, утворюється територіальною виборчою комісією за місцем приписки судна, полярної станції за поданням капітана судна, керівника станції, яке може надсилатися технічними засобами зв'язку у строк, передбачений частиною третьою цієї статті.

5. Дільнична виборча комісія закордонної виборчої дільниці утворюється Центральною виборчою комісією на підставі пропозицій кандидатів на пост Президента України (не більше двох осіб на дільницю від одного кандидата) у разі їх наявності та подання Міністерства закордонних справ України.

6. У разі утворення спеціальної виборчої дільниці у винятковому випадку відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону дільнична виборча комісія утворюється Центральною виборчою комісією одночасно з утворенням виборчої дільниці за поданням територіальної виборчої комісії. Про підготовку подання до Центральної виборчої комісії щодо утворення спеціальної виборчої дільниці територіальна виборча комісія повідомляє довірених осіб у відповідному територіальному окрузі усіх зареєстрованих кандидатів на пост Президента України та пропонує у строки, визначені територіальною виборчою комісією, зробити подання щодо кандидатур до складу дільничної виборчої комісії у порядку, встановленому цією статтею.

7. У поданні щодо кандидатур до складу дільничної виборчої комісії зазначаються відомості про наявність досвіду у запропонованих осіб щодо участі в роботі виборчих комісій, відповідної освіти чи підготовки. До подання додаються заяви осіб, запропонованих до складу відповідної дільничної виборчої комісії, про згоду на участь у її роботі.

8. До складу дільничної виборчої комісії включаються усі висунуті представники від кандидатів на пост Президента України.

9. У разі якщо у встановлений частиною третьою цієї статті строк не надійшли подання щодо складу дільничної виборчої комісії або якщо кількість запропонованих до складу виборчої комісії осіб становить менше дванадцяти, дільнична виборча комісія утворюється територіальною виборчою комісією за поданням її голови у кількості дванадцяти осіб з обов'язковим урахуванням усіх поданих кандидатур від кандидатів на пост Президента України відповідно до частини третьої цієї статті.

10. До складу дільничної виборчої комісії можуть входити виборці, які проживають у межах відповідного територіального округу або міста, на території якого розташований цей округ. Виборець може одночасно входити до складу лише однієї виборчої комісії.

11. До складу дільничної виборчої комісії не можуть входити кандидати на пост Президента України, їх уповноважені представники, довірені особи, посадові та службові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадяни, які утримуються в установах кримінально-виконавчої системи або мають судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята у встановленому законом порядку. У разі якщо одночасно з виборами Президента України проводяться інші вибори, до складу дільничної виборчої комісії не можуть входити кандидати, які балотуються

на цих виборах, їх довірені особи, уповноважені особи партій (блоків) — суб'єктів відповідних виборчих процесів.

12. Кожний кандидат на пост Президента України має право на пропорційну частку посад голови, заступника голови та секретаря дільничної виборчої комісії. Частки таких посад для кожного кандидата в межах територіального округу визначаються відповідно до кількості осіб, поданих ним та включених до складу дільничних виборчих комісій, у відношенні до загальної кількості осіб, включених до складу дільничних виборчих комісій.

13. Голова, заступник голови та секретар дільничної виборчої комісії не можуть бути представниками одного кандидата на пост Президента України.

14. Секретар дільничної виборчої комісії повинен володіти державною мовою.

15. Рішення про утворення дільничної виборчої комісії та про її склад, а також рішення про зміни в її складі, прийняті відповідно до вимог цього Закону, підлягають оприлюдненню в засобах масової інформації у відповідному регіоні не пізніш як на третій день з дня їх прийняття.

Стаття 25. Повноваження Центральної виборчої комісії

1. Повноваження Центральної виборчої комісії щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України визначаються Законом України «Про Центральну виборчу комісію», цим та іншими законами.

2. Центральна виборча комісія, крім повноважень, визначених Законом України «Про Центральну виборчу комісію»:

1) приймає обов'язкові для застосування виборчими комісіями роз'яснення з питань виконання цього Закону, здійснює організаційно-методичне забезпечення їх діяльності;

2) скликає у разі необхідності за власною ініціативою засідання виборчої комісії нижчого рівня;

3) контролює використання виборчими комісіями коштів Державного бюджету України із залученням до проведення перевірок працівників відповідних державних органів;

4) встановлює норми і перелік необхідного обладнання, інвентарю, вимоги до такого обладнання та порядок його зберігання, вимоги щодо приміщень для голосування, а також перелік послуг, які надаються виборчим комісіям;

5) припиняє рух коштів на рахунках виборчих комісій в установах банків після закінчення строку повноважень виборчих комісій або в разі порушення ними кошторисно-фінансової дисципліни, приймає рішення про перерахування залишків коштів на рахунок Центральної виборчої комісії для подальшого використання для потреб виборчої кампанії;

6) реєструє кандидатів на пост Президента України, довірених осіб кандидатів;

7) забезпечує виготовлення і розміщення на загальнодержавних каналах теле- і радіомовлення інформаційних програм для виборців з роз'ясненням засад і порядку проведення виборів, їх ролі у житті суспільства і держави, процедури голосування, прав та обов'язків виборців, механізмів контролю за дотриманням законодавства про вибори Президента України;

8) вирішує відповідно до цього та інших законів України питання використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації;

9) забезпечує виготовлення передвиборних плакатів кандидатів;

10) здійснює контроль за надходженням і використанням коштів особистих виборчих фондів кандидатів, залучає до проведення відповідних перевірок органи Державної податкової адміністрації України, а також установи банків, в яких відкрито відповідні рахунки;

11) забезпечує централізоване виготовлення виборчих бюлетенів установленого зразка, відкріпних посвідчень, бланків протоколів виборчих комісій про підрахунок голосів та встановлення результатів голосування, іншої виборчої документації;

12) у тримісячний строк з дня офіційного опублікування результатів виборів надсилає до Рахункової палати звіт про використання коштів Державного бюджету України, виділених на підготовку та проведення виборів Президента України;

13) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Стаття 26. Повноваження територіальної виборчої комісії

1. Територіальна виборча комісія щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України:

1) здійснює контроль за додержанням законодавства про вибори Президента України;

2) утворює виборчі дільниці, встановлює єдину нумерацію виборчих дільниць, визначає межі кожної виборчої дільниці;

3) утворює дільничні виборчі комісії;

4) спрямовує діяльність дільничних виборчих комісій;

5) скликає в разі необхідності за власною ініціативою засідання дільничної виборчої комісії;

6) надає правову, організаційно-методичну, технічну допомогу дільничним виборчим комісіям, організовує навчання їх членів з питань організації виборчого процесу;

7) у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, вирішує питання розподілу та використання коштів дільничними виборчими комісіями, контролює забезпечення дільничних виборчих комісій приміщеннями, транспортом, засобами зв'язку; в межах своєї компетенції розглядає і вирішує інші питання матеріально-технічного забезпечення проведення виборів;

8) контролює складання списків виборців і подання їх для загального ознайомлення; передає списки виборців дільничним виборчим комісіям;

9) сприяє разом з відповідними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування організації зустрічей кандидатів з виборцями;

10) забезпечує передачу дільничним виборчим комісіям виборчих бюлетенів та відкріпних посвідчень встановленого зразка, виготовлення та постачання бланків іншої документації відповідно до цього Закону;

11) встановлює підсумки голосування по територіальному виборчому округу, складає протокол про підсумки голосування та надсилає його до Центральної виборчої комісії;

12) визнає голосування на виборчій дільниці недійсним у випадках, передбачених цим Законом;

13) забезпечує проведення повторного голосування відповідно до рішення Центральної виборчої комісії про призначення повторного голосування по виборах Президента України, а також проведення повторних виборів відповідно до цього Закону;

14) реєструє офіційних спостерігачів від кандидатів у Президенти України та партій (блоків) у відповідному територіальному окрузі;

15) забезпечує виготовлення печаток, штампів і передає їх дільничним виборчим комісіям;

16) розглядає в межах своїх повноважень звернення, заяви і скарги щодо організації та проведення виборів у межах територіального виборчого округу, а також звернення, заяви і скарги на рішення та дії чи бездіяльність дільничних виборчих комісій і приймає щодо них рішення;

17) заслуховує інформацію дільничних виборчих комісій, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань підготовки і проведення виборів Президента України;

18) забезпечує передачу на зберігання до відповідної державної архівної установи виборчої та іншої документації в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією;

19) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

2. Повноваження територіальних виборчих комісій починаються з дня, наступного після дня прийняття рішення про їх утворення, і закінчуються через п'ятнадцять днів після офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією повідомлення про результати виборів Президента України.

Стаття 27. Повноваження дільничної виборчої комісії

1. Дільнична виборча комісія щодо організації підготовки і проведення виборів Президента України:

1) здійснює контроль за додержанням та однаковим застосуванням законодавства про вибори Президента України;

2) отримує список виборців від територіальної виборчої комісії, складає список виборців у випадках, передбачених цим Законом, уточнює список виборців, подає його для загального ознайомлення та у випадках, передбачених цим Законом, вносить до нього зміни;

3) створює умови для ознайомлення виборців з відомостями про всіх кандидатів, їх передвиборними програмами, а також із рішеннями Центральної виборчої комісії, відповідної територіальної виборчої комісії, власними рішеннями та повідомленнями;

4) завчасно вручає або надсилає виборцям іменні запрошення із зазначенням дати проведення виборів, адреси приміщення для голосування, часу початку і закінчення голосування, номера виборця у списку виборців на дільниці;

5) забезпечує підготовку приміщення для голосування та виборчих скриньок;

6) вносить за рішенням Центральної виборчої комісії у випадках, передбачених цим Законом, зміни до виборчого бюлетеня;

7) організовує голосування на виборчій дільниці;

8) проводить підрахунок голосів, поданих на виборчій дільниці, складає протокол про підсумки голосування та надсилає його до відповідної територіальної виборчої комісії;

9) визнає недійсним голосування на виборчій дільниці у випадках, передбачених статтею 80 цього Закону;

10) розглядає звернення, заяви і скарги з питань внесення змін до списку виборців, організації та проведення голосування і підрахунку голосів на виборчій дільниці та в межах своїх повноважень приймає щодо них рішення;

11) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

2. Повноваження дільничних виборчих комісій починаються з дня, наступного після дня прийняття рішення про їх утворення, і закінчуються через п'ятнадцять днів після офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією повідомлення про результати виборів Президента України.

Стаття 28. Організація роботи виборчих комісій

1. Основною формою роботи виборчої комісії є засідання, яке скликається головою комісії, в разі його відсутності — заступником голови, а в разі відсутності голови та його заступника — секретарем комісії. Засідання виборчої комісії скликається також на вимогу третини складу комісії.

2. У разі необхідності засідання виборчої комісії може бути скликане за рішенням виборчої комісії вищого рівня.

3. Перше засідання виборчої комісії скликається не пізніш як на третій день після дня її утворення, а наступні — за необхідності. У разі утворення виборчої комісії одночасно з утворенням виборчої дільниці відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону перше засідання комісії скликається не пізніше наступного дня після дня її утворення.

4. Засідання виборчої комісії є повноважним, якщо в ньому бере участь не менш як дві третини складу комісії.

5. Засідання виборчої комісії скликається з обов'язковим повідомленням усіх членів комісії про час, місце проведення засідання та його порядок денний.

6. Членам виборчої комісії надаються проекти рішень комісії та необхідні матеріали, як правило, не пізніш як за день до дня проведення засідання комісії.

7. Засідання виборчої комісії веде голова комісії або його заступник; у разі невиконання ними цієї функції комісія визначає із свого складу головуючого на засіданні.

8. Виборча комісія на вимогу трьох членів комісії від її складу, а також за рішенням виборчої комісії вищого рівня зобов'язана розглянути на своєму засіданні питання, що відносяться до її повноважень, не пізніш як у триденний строк, але не пізніше дня виборів, а в день виборів, крім дільничної виборчої комісії, — невідкладно. Дільнична виборча комісія зобов'язана розглянути на своєму засіданні звернення, які надійшли до неї в день виборів чи в день повторного голосування, невідкладно після закінчення голосування.

9. На засіданнях виборчої комісії, у тому числі при підрахунку голосів та встановленні результатів голосування, на виборчій дільниці в день виборів чи в день повторного голосування у приміщенні, де проводиться голосування, мають право бути присутніми без дозволу чи запрошення відповідної комісії лише члени виборчих комісій вищого рівня, кандидати на пост Президента України, їх довірені особи, офіційні спостерігачі від кандидатів на пост Президента України, партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу (разом не більше двох осіб від одного кандидата на пост Президента України та партії (блоку), яка його висунула), а також офіційні спостерігачі від іноземних держав і міжнародних організацій, представники засобів масової інформації (не більше двох осіб від одного засобу масової інформації).

10. Інші особи, крім зазначених у частині дев'ятій цієї статті, можуть бути присутніми на засіданні комісії тільки з дозволу або на запрошення цієї комісії, про що приймається рішення на засіданні комісії. Перебування на виборчій дільниці під час проведення голосування осіб, не передбачених частиною дев'ятою цієї статті, не дозволяється.

11. Виборча комісія може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права присутності на засіданні осіб, зазначених у частинах дев'ятій та десятій цієї статті, якщо вони неправомірно перешкоджають його проведенню. Таке рішення приймається двома третинами від її складу.

12. На засіданні виборчої комісії ведеться протокол, що підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії (чи виконуючим обов'язки секретаря, який визначається на засіданні). Протокол засідання комісії надається для ознайомлення членам комісії не пізніше наступного засідання комісії.

13. Рішення виборчої комісії приймається відкритим голосуванням більшістю голосів від складу комісії, крім випадків, передбачених цим Законом.

14. Рішення виборчої комісії з розглянутого питання письмово оформляється у формі постанови, яка повинна містити: найменування комісії; найменування постанови; дату та місце її прийняття і порядковий номер; мотивувальну частину з посиланням на обставини, що зумовили розгляд питання на засіданні комісії; посилання на конкретні положення нормативно-правових актів або постанову виборчої комісії вищого рівня чи судові рішення, якими керувалася комісія при прийнятті постанови; резолютивну частину. Постанова підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії (засідання). З питань поточної діяльності комісія може приймати протокольні рішення.

15. Член виборчої комісії, який бере участь у її засіданні і не згоден з рішенням, прийнятим комісією, має право у письмовій формі висловити окрему думку, яка додається до відповідного протоколу засідання виборчої комісії.

16. Постанови, прийняті виборчою комісією, не пізніше ранку наступного дня після засідання комісії вивішуються на стенді офіційних матеріалів комісії, який обладнується в приміщенні комісії у місці, вільно доступному для відвідувачів, а також доводяться до відома заінтересованих осіб.

17. Рішення виборчої комісії, прийняте в межах її повноважень, є обов'язковим для виконання. Ніхто не має права втручатися у діяльність виборчих комісій, за винятком випадків, передбачених законом.

18. Рішення виборчої комісії, що суперечить законодавству України або прийняте з перевищенням її повноважень, може бути скасоване виборчою комісією вищого рівня або судом. У такому випадку виборча комісія вищого рівня має право прийняти рішення по суті питання.

19. Документи, заяви і скарги, що надійшли до територіальної та дільничної виборчих комісій, мають право приймати члени відповідної виборчої комісії. Усі документи, заяви і скарги реєструються в територіальних та дільничних виборчих комісіях у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

20. Для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень, передбачених цим Законом, виборча комісія може залучати відповідних спеціалістів, технічних працівників.

21. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також державні підприємства, установи і організації зобов'язані створювати належні умови для здійснення виборчими комісіями їх повноважень.

Стаття 29. Статус членів виборчих комісій

1. Статус членів Центральної виборчої комісії визначається Законом України «Про Центральну виборчу комісію» та цим Законом.

2. Статус члена територіальної та дільничної виборчих комісій визначається цим Законом.

3. Виборець може входити до складу лише однієї виборчої комісії, що здійснює підготовку та проведення виборів Президента України, а також виборів народних депутатів України, виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, якщо вказані вибори проводяться одночасно з виборами Президента України.

4. За рішенням виборчої комісії, яке затверджується виборчою комісією вищого рівня, голова, заступник голови, секретар або інші члени територіальної виборчої комісії (загальною кількістю не більше чотирьох осіб), дільничної виборчої комісії (загальною кількістю не більше трьох осіб) протягом усього періоду повноважень виборчої комісії або частини цього періоду можуть виконувати свої повноваження у виборчій комісії з оплатою їх праці в комісії відповідно до статті 40 цього Закону. Зазначені особи на цей період звільняються від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи із збереженням відповідного стажу.

5. Член виборчої комісії має право:

1) брати участь у підготовці питань, що вносяться на розгляд виборчої комісії;

2) виступати на засіданнях виборчої комісії, ставити іншим учасникам засідання запитання щодо порядку денного, вносити пропозиції з питань, віднесених до повноважень комісії;

3) за дорученням відповідної виборчої комісії перевіряти діяльність виборчих комісій нижчого рівня;

4) безперешкодно знайомитися з документами виборчої комісії, членом якої він є, та виборчих комісій нижчого рівня на відповідній території;

5) на відшкодування шкоди, заподіяної його життю, здоров'ю чи майну у зв'язку з виконанням обов'язків члена виборчої комісії, в порядку та розмірі, встановлених законодавством.

6. Член виборчої комісії зобов'язаний:

1) додержуватися Конституції України, цього та інших законів України з питань підготовки і проведення виборів;

2) брати участь у засіданнях виборчої комісії;

3) виконувати рішення виборчої комісії та обов'язки, покладені на нього згідно з їх розподілом у комісії.

7. Член виборчої комісії має інші права та обов'язки відповідно до цього та інших законів України.

8. Члену виборчої комісії під час виконання своїх обов'язків забороняється агітувати за чи проти кандидатів на пост Президента України, а також публічно оцінювати діяльність кандидатів на пост Президента України та партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

Стаття 30. Припинення повноважень виборчої комісії та члена виборчої комісії

1. Повноваження члена Центральної виборчої комісії можуть бути припинені в порядку, встановленому Конституцією України та Законом України «Про Центральну виборчу комісію».

2. Повноваження територіальної, діль-

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

ничної виборчої комісії можуть бути достроково припинені виборчою комісією, яка її утворила, за власною ініціативою або на підставі рішення суду в разі порушення комісією Конституції України, цього та інших законів України.

3. Повноваження члена територіальної, дільничної виборчої комісії припиняються одночасно з припиненням повноважень відповідної виборчої комісії.

4. Повноваження члена територіальної, дільничної виборчої комісії припиняються достроково виборчою комісією, яка її утворила, у зв'язку з:

1) особистою заявою про складення повноважень члена комісії;

2) його відкликанням відповідним кандидатом на пост Президента України;

3) припиненням його громадянства України;

4) його вибуттям на період до дня виборів за межі територіального виборчого округу або населеного пункту, що тягне за собою неможливість виконувати обов'язки члена комісії;

5) систематичним невиконанням покладених на нього обов'язків, засвідченим не менш як двома рішеннями з цього приводу виборчої комісії, до складу якої входить особа;

6) реєстрацією його кандидатом на пост Президента України, а також кандидатом у народні депутати України, кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом у депутати місцевої ради або кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови, якщо ці вибори проводяться одночасно з виборами Президента України;

7) реєстрацією його представником кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії, довіреною особою кандидата на пост Президента України, а також довіреною особою кандидата у народні депутати України або кандидата у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидата у депутати місцевої ради або кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови, якщо ці вибори проводяться одночасно з виборами Президента України;

8) систематичним або грубим порушенням ним законодавства України про вибори, встановленим рішенням суду або рішенням виборчої комісії вищого рівня;

9) набранням щодо нього законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

10) входженням його до іншої виборчої комісії будь-якого рівня, що здійснює підготовку та проведення виборів Президента України, а також виборів народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, якщо ці вибори проводяться одночасно з виборами Президента України;

11) визнанням його недієздатним або безвісно відсутнім;

12) його смертю або оголошенням його померлим.

5. При виникненні обставин, передбачених пунктами 1, 3, 6, 7, 9—12 частини четвертої цієї статті, повноваження члена комісії припиняються з моменту виникнення або виявлення таких обставин, а обставин, передбачених пунктами 2, 4, 5, 8 частини четвертої цієї статті, — з моменту прийняття рішення про припинення повноважень члена комісії.

6. Виборча комісія, яка достроково припинила повноваження виборчої комісії, члена виборчої комісії або виявила підстави для припинення їх повноважень, не пізніше наступного дня повідомляє про це відповідну довірену особу кандидата на пост Президента України.

7. У разі дострокового припинення повноважень виборчої комісії відповідна виборча комісія вищого рівня не пізніше ніж на сьомий день з дня припинення повноважень комісії, але не пізніш як за один день до дня виборів затверджує новий склад комісії в порядку, встановленому цим Законом.

8. У разі дострокового припинення повноважень члена виборчої комісії відповідна виборча комісія вищого рівня не пізніше ніж на сьомий день з дня припинення його повноважень, але не пізніш як за один день до дня виборів, включає до її складу іншу особу замість тієї, повноваження якої припинено, у порядку, встановленому цим Законом. Суб'єкт виборчого процесу, за поданням якого до складу комісії було включено особу, повноваження якої достроково припинено, має пріоритетне право на подання кандидатури для включення до складу виборчої комісії замість вибулого. Таке подання, здійснене відповідно до вимог цього Закону, не може бути відхилене.

9. У разі систематичного невиконання головою або заступником голови чи секретарем покладених на нього обов'язків територіальна або дільнична виборча комісія може звернутися до виборчої комісії, яка її утворила, з мотивованим рішенням про його (їх) заміну, якщо за це проголосувало не менше двох третин членів комісії від її складу. Це рішення підлягає обов'язковому розгляду у строки, зазначені в частині сьомій цієї статті. Таке рішення не тягне за собою припинення повноважень вказаних осіб як членів відповідної виборчої комісії.

Розділ V. СПИСКИ ВИБОРЦІВ

Стаття 31. Порядок складання загальних списків виборців

1. Для підготовки та проведення голосування виконавчі органи сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у містах рад), районних у містах рад або органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, а також консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном до 1 липня року проведення чергових виборів Президента України складають загальний список виборців, які постійно проживають на території відповідного села, селища, міста, району в місті, з використанням відомостей, які мають місцеві органи Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Державної податкової адміністрації України про місце постійного проживання громадян, за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Керівники структурних підрозділів цих органів зобов'язані подати необхідну для складання загального списку виборців інформацію на запит відповідно сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради.

2. До загального списку виборців включаються громадяни України, які досягли або на день виборів досягнуть вісімнадцяти років і мають право голосу та які на день складання списку постійно проживають на відповідній території.

3. Після утворення виборчих дільниць виконавчі органи сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у містах рад), районних у містах рад або органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, на основі відповідного загального списку виборців складають списки виборців по кожній звичайній виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

4. Виборець може бути включений до списку виборців тільки на одній виборчій дільниці.

Стаття 32. Порядок складання списків виборців для проведення голосування для звичайних виборчих дільниць

1. Органи, зазначені у частині третій статті 31 цього Закону, не пізніш як за тридцять п'ять днів до дня виборів передають списки виборців для звичайних виборчих дільниць у двох примірниках відповідним територіальним виборчим комісіям за підписом сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради або особи, яка відповідно до закону здійснює його повноваження. Зазначена посадова особа забезпечує своєчасне надання списків виборців територіальним виборчим комісіям та їх достовірність. Підпис вказаної посадової особи засвідчується печаткою відповідного органу.

2. Військовослужбовці, члени їх сімей та інші виборці, які проживають у межах дислокації військових частин (формувань) і голосуватимуть на звичайних виборчих дільницях, розташованих за межами місць дислокації військових частин (формувань), включаються до списків виборців відповідної виборчої дільниці на підставі відомостей, поданих командирами військових частин (формувань) до органів, що складають списки виборців відповідно до частини третьої статті 31 цього Закону, не пізніш як за сорок днів до дня виборів. Зазначені відомості подаються в одному примірнику за підписом командира військової частини (формування) і засвідчуються печаткою військової частини (формування). Командир військової частини (формування) забезпечує своєчасне надання зазначених відомостей відповідним органам та їх достовірність.

3. У списку виборців зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, рік народження (для осіб, яким на день виборів виповнилося або виповнюється вісімнадцять років, — також число та місяць народження), адреса місця проживання виборця. За відсутності відомостей про місяць і день народження громадянина вважається, що він народився 1 січня відповідного року. У списку виборців передбачаються відповідні місця для підписів виборців за отримання виборчого бюлетеня в день виборів, а також для підписів члена дільничної виборчої комісії, який видав виборчий бюлетень. Виборці включаються до списку в порядку, зручному для проведення голосування.

4. Якщо територіальна виборча комісія не отримала список виборців на звичайній виборчій дільниці у строки, передбачені частиною першою цієї статті, вона оскаржує до місцевого суду бездіяльність сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті ради або особи, яка відповідно до закону здійснює його повноваження, у порядку, передбаченому цим Законом.

5. Територіальна виборча комісія не пізніш як за тридцять один день до дня виборів передає список виборців (в одному примірнику) відповідній дільничній виборчій комісії звичайної виборчої дільниці. Другий примірник зберігається в територіальній виборчій комісії. Від імені дільничної виборчої комісії список виборців отримують не менше трьох членів цієї комісії, одним з яких повинен бути голова комісії, а у разі неможливості — заступник голови або секретар комісії. Про передачу дільничній виборчій комісії списку виборців складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

Стаття 33. Відкріпні посвідчення

1. Виборець, який пізніше ніж за тридцять днів до дня виборів включно або після дня виборів до дня повторного голосування виборів вибуває з населеного пункту, де він включений до списку виборців на звичайній виборчій дільниці, може звернутися до дільничної виборчої комісії особисто або, у випадку, зазначеному у частині восьмій статті 35 цього Закону, через іншу особу із заявою про виключення його із списку виборців. На підставі цієї заяви та одного із документів, передбачених частиною другою статті 2 цього Закону, дільнична виборча комісія видає виборцю або особі, вказаній у заяві виборця, у випадку, зазначеному в частині восьмій статті 35 цього Закону, відкріпне посвідчення. У списку виборців при цьому зазначаються дата видачі та номер відкріпного посвідчення, ставляться підписи виборця або особи, яка отримала посвідчення, та члена дільничної виборчої комісії, який його видав. У день виборів та в день повторного голосування відкріпне посвідчення не видається. У разі втрати виборцем відкріпного посвідчення воно повторно не видається.

2. Відкріпні посвідчення для дня виборів та для дня повторного голосування мають відмінну форму. Форми відкріпних посвідчень встановлює Центральна виборча комісія не пізніш як за шістдесят днів до дня виборів. Відкріпні посвідчення обох видів мають єдину для кожного виду нумерацію на всій території України і є документами суворої звітності.

3. На бланку відкріпного посвідчення передбачається місце для прізвища та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видав посвідчення, печатки дільничної виборчої комісії, а також підпису виборця, який отримав відкріпне посвідчення. Без підпису виборця відкріпне посвідчення є недійсним.

4. Порядок виготовлення відкріпних посвідчень, їх отримання Центральною виборчою комісією від підприємства-виготовлювача, передання територіальним виборчим комісіям встановлюється Центральною виборчою комісією.

5. Територіальна виборча комісія передає разом із списками виборців дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць бланки відкріпних посвідчень у кількості, що не перевищує чотири відсотки від орієнтовної кількості виборців на відповідній виборчій дільниці, у порядку, зазначеному у частині п'ятій статті 32 цього Закону. Про передачу дільничній виборчій комісії бланків відкріпних посвідчень складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Дільничним виборчим комісіям спеціальних виборчих дільниць бланки відкріпних посвідчень не передаються.

6. Дільничним виборчим комісіям закордонних виборчих дільниць, утворених при дипломатичних та інших офіційних представництвах та консульських установах України за кордоном, бланки відкріпних посвідчень передаються у кількості, що не перевищує одного відсотка від кількості виборців, які перебувають на консульському обліку. Відкріпне посвідчення, видане на закордонній виборчій дільниці, є підставою для включення до списку виборців лише на звичайній виборчій дільниці.

7. Бланки відкріпних посвідчень, не передані дільничним виборчим комісіям, зберігаються в територіальних виборчих комісіях. На підставі письмового вмотивованого звернення дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці рішенням територіальної виборчої комісії необхідна додаткова кількість бланків передається вказаній дільничній виборчій комісії у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 34. Порядок уточнення списку виборців та ознайомлення з ним виборців

1. Дільнична виборча комісія звичайної виборчої дільниці після отримання списку виборців на виборчій дільниці у порядку і в строки, передбачені частиною п'ятою статті 32 цього Закону, надає його для загального ознайомлення у приміщенні дільничної виборчої комісії.

2. Кожен громадянин України має право ознайомитися із списком виборців у приміщенні дільничної виборчої комісії та перевірити правильність внесених до списку відомостей. Громадянин має право оскаржити до дільничної чи територіальної виборчої комісії або безпосередньо до місцевого суду за місцезнаходженням виборчої дільниці допущені при складанні списку виборців неправильності, в тому числі невключення, неправильне включення або виключення із списку виборців його або інших осіб.

3. Виборець особисто подає скаргу до виборчої комісії. Скарга за формою, визначеною статтею 95 цього Закону, подана до виборчої комісії, розглядається на засіданні комісії, як правило, у присутності заявника. Скарга, подана не пізніш як за день до дня виборів, розглядається у триденний строк на найближчому засіданні комісії, але не пізніше дня, що передує дню виборів, а подана напередодні дня виборів або до територіальної виборчої комісії в день виборів — невідкладно. За підсумком розгляду заяви виборча комісія зобов'язана прийняти рішення про внесення зміни до списку виборців або мотивоване рішення про відхилення скарги. Копія мотивованого рішення про відхилення скарги видається заявнику не пізніше наступного дня після його прийняття, а напередодні дня виборів або в день виборів — невідкладно.

4. Скарга щодо обставин, передбачених частиною другою цієї статті, у день виборів дільничною виборчою комісією не приймається і не розглядається.

5. Громадянин може подати скаргу до місцевого суду щодо обставин, передбачених частиною другою цієї статті, у порядку, передбаченому законом. Скарга, подана до суду до дня виборів, розглядається у триденний строк, але не пізніше дня, що передує дню виборів, а подана в день виборів — невідкладно, але не пізніше часу закінчення голосування.

6. Суд приймає рішення за скаргою виборця з питань, передбачених частиною другою цієї статті, за результатами встановлення місця проживання виборця з дотриманням вимоги про включення виборця у списки виборців лише на одній виборчій дільниці.

7. Дільнична та територіальна виборчі комісії на вимогу члена комісії, кандидата на пост Президента України, довіреної особи кандидата мають право звернутися із запитом до відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, керівників відповідних закладів та установ щодо надання для ознайомлення документів, що містять інформацію про місце проживання громадян або які засвідчують їх перебування у відповідному закладі чи установі. Зазначені органи зобов'язані надати вказані документи або їх засвідчені копії не пізніш як на третій день після отримання такого запиту виборчої комісії, але не пізніш як напередодні дня виборів.

8. Дільнична або територіальна виборча комісія приймає рішення про внесення змін до списку виборців на підставі особистих звернень громадян, подань органів та посадових осіб, зазначених у частині першій статті 31, частині другій статті 32 цього Закону, документів, передбачених у частині сьомій цієї статті, повідомлень, отриманих від територіальних виборчих комісій щодо включення виборців до списку виборців на іншій дільниці, зазначених у частинах шостій та тринадцятій статті 35 цього Закону та у частині дванадцятій цієї статті. Територіальна виборча комісія передає своє рішення дільничній виборчій комісії не пізніше наступного дня після його прийняття, а в останній день перед днем виборів і в день виборів — невідкладно. На підставі такого рішення голова, заступник голови або секретар дільничної виборчої

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

комісії вносить зміни до списку виборців невідкладно після отримання такого рішення. Зміни до списку виборців у зв'язку з прийняттям рішення дільничною виборчою комісією вносяться невідкладно після прийняття цього рішення.

9. Виборець, який прибув до дня виборів або до дня повторного голосування включно до населеного пункту не за місцем свого проживання і відповідно до частини першої статті 33 був виключений із списку виборців на звичайній виборчій дільниці за місцем проживання, включається головою, заступником голови або секретарем дільничної виборчої комісії звичайної виборчої дільниці до списку виборців без рішення комісії, на підставі його письмової заяви, одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, та відповідного відкріпного посвідчення, яке долучається до списку виборців. Відкріпне посвідчення не може бути підставою для включення виборця до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці (крім випадків, зазначених у статті 35 цього Закону), а також на звичайній виборчій дільниці у тому ж населеному пункті, де воно було видане.

10. У разі прийняття рішення суду щодо внесення змін до списку виборців голова, заступник голови або секретар виборчої комісії на виконання такого рішення вносить відповідні зміни до списку виборців невідкладно після отримання рішення суду.

11. При включенні виборця до списку виборців на виборчій дільниці у порядку уточнення відомості про нього, передбачені формою списку виборців, вносяться у кінці списку виборців згідно з документами, що були підставою включення виборця до списку виборців. При цьому у графі поруч з прізвищем виборця зазначаються номер відкріпного посвідчення, дата і номер постанови дільничної чи територіальної виборчої комісії або рішення суду про включення виборця до списку виборців.

12. Якщо при розгляді питання про включення виборця до списку виборців було виявлено можливості включення цього виборця до списків виборців на одній чи декількох інших дільницях, дільнична виборча комісія не пізніше наступного дня після прийняття рішення повідомляє територіальну виборчу комісію виборчого округу, до якого вона належить, про включення виборця до списку виборців та інші можливі місця його включення до списків виборців. Територіальна виборча комісія, яка отримала зазначене повідомлення, забезпечує невідкладну передачу цього повідомлення до дільничних виборчих комісій, де вказана особа могла бути включена до списку виборців.

13. Вносити будь-які зміни до списку виборців після закінчення голосування забороняється.

Стаття 35. Порядок складання та уточнення списку виборців на спеціальних та закордонних виборчих дільницях

1. На спеціальних (крім дільниць у стаціонарних лікувальних закладах) та закордонних виборчих дільницях списки виборців складаються за формою, зазначеною у частині третій статті 31 цього Закону, відповідними дільничними виборчими комісіями на підставі відомостей, поданих керівниками закладів, установ, представництв, капітанами суден, командирами військових частин (формувань), де утворені такі виборчі дільниці, не пізніш як за двадцять днів до дня виборів.

2. До списків виборців на день їх складання на закордонних виборчих дільницях, утворених при дипломатичних та інших офіційних представництвах і консульських установах України за кордоном, включаються на підставі даних консульського обліку працівники цих представництв, установ та члени їх сімей, а також інші громадяни України, які проживають чи перебувають на території відповідної іноземної держави.

3. На спеціальних виборчих дільницях, утворених у стаціонарних лікувальних закладах, списки виборців складаються за формою, зазначеною у частині третій статті 31 цього Закону, відповідними дільничними виборчими комісіями на підставі відомостей, поданих керівниками відповідних закладів, не пізніш як за десять днів до дня виборів або до дня повторного голосування. Виборці, які повинні залишити лікувальний заклад до дня виборів чи дня повторного голосування, до списку виборців на такій дільниці не включаються. Вказані відомості подаються в одному примірнику за підписом керівника закладу і засвідчуються відповідною печаткою. Керівник закладу забезпечує своєчасне подання дільничній виборчій комісії та достовірність вказаних відомостей.

4. Дільнична виборча комісія спеціальної та закордонної виборчої комісії на наступний день після складання списку виборців на дільниці надає його для загального ознайомлення у приміщенні дільничної виборчої комісії.

5. У разі якщо виборець поступив до стаціонарного лікувального закладу пізніше як за десять днів до дня виборів або дня повторного голосування, однак раніше ніж за три дні до вказаного дня, дільнична виборча комісія вносить відповідні зміни до списку виборців на підставі подання керівника відповідного закладу, підпис якого засвідчується печаткою відповідного закладу.

6. Дільнична виборча комісія спеціальної виборчої дільниці повідомляє територіальну виборчу комісію виборчого округу, до якого належить ця виборча дільниця, про включення кожного виборця до списку виборців на відповідній дільниці та про місця їх включення до списків виборців за місцем проживання. Територіальна виборча комісія, яка отримала зазначене повідомлення, забезпечує невідкладне передання цього повідомлення до дільничних виборчих комісій, де вказана особа включена до списку виборців.

7. Виборець, який проживає у тому ж населеному пункті, де знаходиться лікувальний заклад, у якому він перебуває, може звернутися до виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, із заявою про бажання проголосувати за місцем свого тимчасового перебування у порядку, передбаченому частиною першою статті 77 цього Закону. У цьому разі до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці він не включається.

8. Виборець, який поступив до стаціонарного лікувального закладу, що знаходиться в іншому населеному пункті, за три і менше днів до дня виборів або дня повторного голосування, може звернутися до виборчої комісії звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, з заявою про надання йому відкріпного посвідчення. Підпис виборця на заяві засвідчується керівником лікувального закладу. У заяві повинна бути вказана особа, яку виборець уповноважує отримати відкріпне посвідчення.

9. Член дільничної комісії спеціальної виборчої дільниці, який внесений до списку виборців звичайної виборчої дільниці в іншому населеному пункті, має право проголосувати на виборчій дільниці, де він є членом виборчої комісії, на підставі відкріпного посвідчення.

10. У разі утворення спеціальної виборчої дільниці у винятковому випадку відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону списки виборців складаються дільничною виборчою комісією не пізніш як за чотири дні до дня виборів на підставі відомостей, поданих керівником відповідного закладу, установи, представництва, капітаном судна, командиром військової частини (формування). Вказані відомості подаються до дільничної виборчої комісії в одному примірнику за підписом керівника закладу, установи, представництва, капітана судна, командира військової частини (формування) і засвідчуються відповідною печаткою.

11. Виборець, який прибув до закордонної виборчої дільниці до дня виборів чи дня повторного голосування включно, особисто подає до відповідної дільничної виборчої комісії письмову заяву про включення до списку виборців на цій дільниці, відповідне відкріпне посвідчення та паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка чи посвідчення члена екіпажу.

12. Виборець, який прибув до закордонної виборчої дільниці не пізніше ніж за сім днів до дня виборів чи дня повторного голосування без відкріпного посвідчення, особисто подає до відповідної дільничної виборчої комісії письмову заяву про включення до списку виборців на цій дільниці з зазначенням місця проживання, а також паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка чи посвідчення члена екіпажу.

13. Виборча комісія спеціальної або закордонної виборчої дільниці при включенні до списку виборців осіб відповідно до частин першої — третьої, п'ятої, десятої та дванадцятої цієї статті, на підставі відомостей, поданих керівником відповідного закладу, установи, представництва, капітаном судна, командиром військової частини (формування), повідомляє територіальну виборчу комісію виборчого округу, до якого належить виборча дільниця, не пізніше наступного дня після завершення складання списків виборців на відповідній дільниці або після включення виборця до списку виборців про включення до списку виборців цих осіб та про місце їх проживання.

14. Територіальна виборча комісія, яка отримала повідомлення, зазначене у частині тринадцятій цієї статті, забезпечує невідкладну передачу цього повідомлення до дільничної виборчої комісії за місцем проживання виборця, включеного до списку виборців не за місцем свого проживання. Дільнична виборча комісія на підставі цього повідомлення невідкладно приймає рішення про виключення виборця із списку виборців на цій виборчій дільниці.

Стаття 36. Список виборців для повторного голосування

1. Для проведення повторного голосування не пізніш як на одинадцятий день після дня виборів виготовляється новий примірник списку виборців за встановленою формою з урахуванням уточнень, внесених до нього в порядку, встановленому цим Законом.

2. Список виборців для повторного голосування на звичайній виборчій дільниці виготовляється на основі списку виборців для голосування в день виборів. З цією метою на першому засіданні територіальної виборчої комісії після призначення повторного голосування пакети із списками виборців, які використовувалися у день виборів, розкриваються, про що складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Такий акт підписується усіма присутніми на засіданні членами комісії, а також присутніми кандидатами, їх довіреними особами, офіційними спостерігачами від суб'єктів виборчого процесу, представниками засобів масової інформації. Після виготовлення нових примірників списків виборців ті списки виборців, які використовувалися для голосування в день виборів, запаковуються на засіданні територіальної виборчої комісії у порядку, передбаченому частиною дванадцятою статті 78 цього Закону. Виготовлені виборчі списки передаються дільничним виборчим комісіям у порядку, встановленому цим Законом.

3. До списку виборців для повторного голосування на звичайних виборчих дільницях додатково включаються особи, яким виповнюється 18 років до дня повторного голосування включно і які постійно проживають на території відповідної виборчої дільниці.

4. Особи, включені до списку виборців на підставі відкріпних посвідчень на право голосу у день виборів, до списку виборців для повторного голосування не включаються.

5. Дільнична виборча комісія отримує від територіальної виборчої комісії та подає список виборців для повторного голосування для загального ознайомлення не пізніш як за сім днів до дня повторного голосування. Уточнення списку проводиться у порядку, встановленому статтями 34 і 35 цього Закону.

Розділ VI. ФІНАНСОВЕ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 37. Фінансування виборів Президента України

1. Витрати на підготовку та проведення виборів Президента України здійснюються виключно за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України.

2. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, для фінансування передвиборної агітації зобов'язаний утворити свій виборчий фонд, що формується в порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 38. Фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України за рахунок коштів Державного бюджету України

1. Фінансове забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється Центральною виборчою комісією, яка є головним розпорядником цих коштів.

2. Обсяг коштів для підготовки та проведення виборів Президента України за поданням Центральної виборчої комісії передбачається окремим рядком у законі про Державний бюджет України.

3. Витрати на підготовку та проведення виборів Президента України, у тому числі на друкування інформаційних плакатів кандидатів на пост Президента України, публікацію в засобах масової інформації їх передвиборних програм, оплату часу мовлення на радіо і телебаченні, здійснюються Центральною виборчою комісією та територіальними виборчими комісіями відповідно до затверджених Центральною виборчою комісією кошторисів видатків у межах коштів, передбачених на підготовку і проведення виборів у Державному бюджеті України.

4. Кошти на підготовку та проведення виборів Президента України, передбачені Державним бюджетом України, перераховуються Центральній виборчій комісії у триденний строк з дня початку виборчого процесу.

5. Центральна виборча комісія затверджує середні норми видатків територіальної виборчої комісії, а також середні норми видатків для потреб дільничних виборчих комісій, які повинні включати в себе, зокрема, витрати на майновий найм (оренду) приміщень виборчих комісій та оплату за використання матеріально-технічних засобів, а також оплату праці членів комісій.

6. Територіальна виборча комісія у десятиденний строк з дня її утворення на основі середніх норм видатків складає єдиний кошторис видатків для підготовки і проведення виборів із включенням до нього власних видатків та видатків для потреб дільничних виборчих комісій територіального округу. Єдиний кошторис видатків затверджується Центральною виборчою комісією.

7. Фінансування виборчих комісій здійснюється в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією спільно з Міністерством фінансів України.

8. Територіальна виборча комісія зобов'язана не пізніш як у семиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів Президента України повернути не використані нею на підготовку та проведення виборів кошти Державного бюджету України на рахунок Центральної виборчої комісії. Державне казначейство України у триденний строк інформує Центральну виборчу комісію про повернення цих коштів на її рахунок.

9. Територіальна виборча комісія в п'ятнадцятиденний строк з дня офіційного оприлюднення результатів виборів складає та подає до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт про надходження та використання коштів Державного бюджету України на підготовку і проведення виборів Президента України у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією спільно з Державним казначейством України.

10. Контроль за правильним та цільовим використанням коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів Президента України, здійснюється Центральною виборчою комісією та відповідними органами державної контрольно-ревізійної служби у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією спільно з Міністерством фінансів України.

11. Відшкодування кредиторської заборгованості територіальних виборчих комісій після закінчення строку їх повноважень за умов незавершеного фінансування виборів Президента України у межах коштів, передбачених Державним бюджетом України на підготовку і проведення виборів, забезпечується Кабінетом Міністрів України до закінчення наступного фінансового року.

Стаття 39. Матеріально-технічне забезпечення підготовки та проведення виборів Президента України

1. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи зобов'язані сприяти виборчим комісіям у реалізації їх повноважень: надавати їм необхідні приміщення відповідно до нормативів, що встановлюються цим Законом та прийнятими відповідно до нього актами Центральної виборчої комісії; забезпечувати їх охорону, а також охорону виборчих бюлетенів та іншої виборчої документації; надавати згідно із встановленими Центральною виборчою комісією нормами транспортні засоби, засоби зв'язку, обладнання, інвентар, оргтехніку, що підлягають поверненню після припинення повноважень виборчих комісій. Порядок оплати зазначених послуг та відшкодування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Закупівля товарів, оплата робіт, послуг для підготовки і проведення виборів Президента України під час виборчого процесу здійснюються виборчими комісіями за рахунок коштів Державного бюджету України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 40. Оплата праці членів виборчих комісій

1. Робота члена виборчої комісії, який виконує свої повноваження у виборчій комісії на платній основі, оплачується у розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України за поданням Центральної виборчої комісії за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

2. Розмір заробітної плати члена виборчої комісії, звільненого від виконання виробничих або службових обов'язків за основним місцем роботи, не може бути нижчим від його середньої заробітної плати за основним місцем роботи.

3. Членам виборчих комісій у межах загальної економії фонду оплати праці, передбаченого кошторисом видатків відповідної виборчої комісії на підготовку та проведення виборів Президента України, може бути нарахована і виплачена одноразова грошова винагорода в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

4. Робота членів виборчих комісій (у тому числі пенсіонерів та осіб, які тимчасово не працюють) у день виборів, у день повторного голосування і в дні встановлення підсумків голосування оплачується у розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України.

5. Робота осіб, зазначених у частині двадцятій статті 28 цього Закону, оплачується у розмірі та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

Стаття 41. Виборчий фонд кандидата на пост Президента України

1. Виборчий фонд кандидата на пост Президента України має накопичувальний рахунок, на який надходять кошти для фінансування виборчої кампанії кандидата на пост Президента України, а також поточні рахунки, з яких здійснюється фінансування витрат на виборчу кампанію. На виборчі поточні рахунки кошти надходять виключно з накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України.

2. Кандидат на пост Президента України відкриває один накопичувальний рахунок виборчого фонду в установі банку України у місті Києві і не більше одного поточного

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

рахунку в установі банку в межах територіального виборчого округу.

3. Рахунки виборчого фонду кандидата у Президенти України відкриваються в установах банків в національній валюті.

4. Кандидат зобов'язаний відкрити накопичувальний рахунок свого виборчого фонду не пізніше ніж на десятий день з дня його реєстрації Центральною виборчою комісією. Підставою для відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду кандидата є копія рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата на пост Президента України. Підставою для відкриття поточного рахунку виборчого фонду кандидата є довідка установи банку про відкриття накопичувального рахунку виборчого фонду.

5. Порядок відкриття і закриття рахунків виборчого фонду кандидата на пост Президента України встановлюється Національним банком України за погодженням із Центральною виборчою комісією не пізніш як за сто десять днів до дня виборів.

6. Витрачання коштів з поточного рахунку виборчого фонду здійснюється виключно у безготівковій формі.

7. Послуги установи банку, пов'язані з відкриттям і закриттям рахунків виборчого фонду та з функціонуванням рахунків, надаються безоплатно. Установа банку за користування коштами, що знаходяться на рахунках виборчого фонду, відсотки не нараховує і не сплачує.

8. Установа банку не пізніше наступного робочого дня після дня відкриття рахунку виборчого фонду кандидата повідомляє Центральну виборчу комісію про відкриття рахунку та його реквізити.

9. Інформація про відкриття накопичувального рахунку відповідного виборчого фонду та його реквізити одноразово публікується Центральною виборчою комісією в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів. Подальша інформація про реквізити накопичувального рахунку виборчого фонду публікується у друкованих засобах масової інформації за рахунок коштів відповідного виборчого фонду.

10. Витрачання коштів з поточних рахунків виборчого фонду припиняється о 15 годині останнього дня перед днем виборів або днем повторного голосування.

11. У разі призначення повторного голосування використання коштів виборчих фондів кандидатів, включених до виборчих бюлетенів для повторного голосування, поновлюється з дня прийняття рішення про їх включення до виборчого бюлетеня для повторного голосування.

12. Рахунки виборчого фонду закриваються установами банків на п'ятнадцятий день після дня офіційного оприлюднення результатів виборів, а для кандидатів, не включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування, — з дня опублікування рішення про призначення повторного голосування.

13. Арешт коштів на рахунках виборчого фонду до дня виборів або дня повторного голосування не дозволяється.

Стаття 42. Розпорядники рахунків виборчого фонду

1. Кандидат на пост Президента України призначає з числа своїх довірених осіб не більше двох розпорядників накопичувального рахунку виборчого фонду, які мають виключне право на розпорядження згідно із законами України коштами, які надходять на накопичувальний рахунок. Розпорядники накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язані вести облік надходження та розподілу коштів, що надходять на накопичувальний рахунок виборчого фонду, між поточними рахунками.

2. Кандидат на пост Президента України призначає по одному розпоряднику поточного рахунку виборчого фонду у відповідному територіальному окрузі, який має виключне право на розпорядження коштами з відповідного поточного рахунку виборчого фонду. Розпорядники поточних рахунків забезпечують додержання фінансової дисципліни та цільове використання коштів виборчого фонду, ведуть облік використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

3. Установа банку, в якій відкрито накопичувальний або поточний рахунок виборчого фонду, надає розпорядникові потижнево або за його зверненням відомості про розміри та джерела внесків, що надійшли на рахунки виборчого фонду, рух коштів, а також їх залишки на рахунках.

4. Розпорядник поточного рахунку виборчого фонду зобов'язаний не пізніш як на сьомий день після дня виборів (дня повторного голосування) подати розпоряднику накопичувального рахунку виборчого фонду фінансовий звіт про використання коштів відповідного поточного рахунку виборчого фонду.

5. Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування — не пізніш як на п'ятнадцятий день після дня повторного голосування) подає до Центральної виборчої комісії фінансовий звіт про надходження та використання коштів виборчого фонду.

6. Форма фінансового звіту встановлюється Центральною виборчою комісією не пізніш як за вісімдесят днів до дня виборів.

Стаття 43. Порядок формування виборчого фонду та використання його коштів

1. Виборчий фонд кандидата на пост Президента України формується за рахунок його власних коштів, коштів партії (партій, що входять до виборчого блоку), які висунули кандидата, а також добровільних внесків фізичних осіб.

2. Граничний розмір виборчого фонду становить п'ятдесят тисяч розмірів мінімальних заробітних плат. Для кандидатів, включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування, граничний розмір виборчого фонду збільшується на п'ятнадцять тисяч розмірів мінімальних заробітних плат.

3. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду одного кандидата на пост Президента України не може перевищувати двадцяти п'яти розмірів мінімальних заробітних плат.

4. Забороняється робити добровільні внески до виборчого фонду:

1) іноземцям та особам без громадянства;

2) анонімним жертводавцям (без зазначення в платіжному документі відомостей, передбачених частиною п'ятою цієї статті).

5. Добровільний внесок фізичної особи до виборчого фонду приймається установою банку або відділенням зв'язку за умови подання нею одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону. У платіжному документі при цьому обов'язково зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та адреса місця постійного проживання особи.

6. Добровільний внесок перераховується установою банку або переказується відділенням зв'язку на накопичувальний рахунок виборчого фонду не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідного платіжного документа. Загальний строк безготівкового перерахування внеску на рахунок виборчого фонду не повинен перевищувати двох банківських днів.

7. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду має право відмовитися від внеску фізичної особи, про що він подає відповідну заяву та платіжний документ до установи банку, в якій відкрито накопичувальний рахунок виборчого фонду. Цей внесок повертається фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення зараховується до Державного бюджету України.

8. У разі надходження добровільного внеску фізичної особи, який перевищує розмір, встановлений частиною третьою цієї статті, сума, що перевищує встановлений розмір внеску, на підставі відповідної заяви та платіжного документа, поданих розпорядником накопичувального рахунку виборчого фонду, повертається фізичній особі установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, за рахунок цих коштів, а в разі неможливості такого повернення перераховується до Державного бюджету України.

9. Розпорядник накопичувального рахунку виборчого фонду зобов'язаний відмовитися від внеску фізичної особи, яка відповідно до цього Закону не має права робити такого внеску, якщо розпоряднику про це відомо. На підставі заяви розпорядника накопичувального рахунку про відмову від внеску з цієї причини установа банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, перераховує такий внесок до Державного бюджету України. Якщо розпоряднику накопичувального рахунку стало відомо про те, що фізична особа, яка зробила внесок, не мала на це права, він зобов'язаний протягом трьох днів від дня, коли йому стало про це відомо, відмовитися від цього внеску, перерахувавши відповідні кошти до Державного бюджету України.

10. Контроль за надходженням, обліком і використанням коштів виборчих фондів здійснюється вибірково Центральною виборчою комісією та установою банку, в якій відкрито рахунок виборчого фонду, відповідно до порядку, встановленого Центральною виборчою комісією разом з Національним банком України та центральним органом виконавчої влади з питань зв'язку не пізніше ніж за сто десять днів до дня виборів.

11. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на пост Президента України, висунутим партією (блоком), за його письмовою заявою, яка засвідчується у встановленому законом порядку і подається не пізніш як на десятий день після офіційного оприлюднення підсумків голосування, у п'ятиденний строк з дня надходження такої заяви перераховуються на поточний банківський рахунок відповідної партії (партій, що входять до блоку). У разі неподання у цей строк кандидатом такої заяви невикористані кошти виборчого фонду перераховуються установою банку у безспірному порядку до Державного бюджету України на п'ятнадцятий день з дня офіційного оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів або (для кандидатів, не включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування) опублікування рішення про призначення повторних виборів. Кошти виборчого фонду, не використані кандидатом на пост Президента України, висунутим шляхом самовисування, не пізніш як на десятий день після офіційного оприлюднення підсумків голосування перераховуються до Державного бюджету України.

12. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України залишки коштів його виборчого фонду не раніше ніж на десятий день з дня оприлюднення відповідного рішення у безспірному порядку перераховуються до Державного бюджету України.

13. Внесок, що надійшов до виборчого фонду після дня виборів (у разі включення кандидата до виборчого бюлетеня для повторного голосування — після дня повторного голосування), повертається установою банку відповідній фізичній особі за рахунок внеску, а в разі неможливості такого повернення перераховується до Державного бюджету України.

14. Дані про розміри виборчих фондів кандидатів на пост Президента України та фінансові звіти про використання їх коштів публікуються Центральною виборчою комісією у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» не пізніш як на вісімнадцятий день після дня виборів.

Розділ VII. ВИСУВАННЯ І РЕЄСТРАЦІЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 44. Загальний порядок висування кандидатів на пост Президента України

1. Висування кандидатів на пост Президента України партіями (блоками) та самовисування розпочинається за сто дев'ятнадцять днів і закінчується за дев'яносто п'ять днів до дня виборів.

2. Кандидата на пост Президента України може висувати партія, яка зареєстрована в установленому законом порядку не пізніш як за рік до дня виборів, або виборчий блок партій за умови, що до його складу входять партії, зареєстровані не пізніш як за рік до дня виборів.

Стаття 45. Порядок утворення виборчого блоку

1. Виборчий блок може бути утворено двома і більше партіями, зазначеними у частині другій статті 44 цього Закону, на підставі рішень з'їзду (зборів, конференції) кожної з цих партій. Таке рішення підписується керівником партії та скріплюється печаткою партії. З'їзди (збори, конференції) партій, які приймають рішення про утворення виборчого блоку, можуть відбутися в будь-який час до початку виборчого процесу.

2. Керівники або представники партій, які уповноважені з'їздом (зборами, конференцією), укладають угоду про утворення виборчого блоку, яка підписується ними і скріплюється печатками партій, що утворили блок.

3. Угода про утворення виборчого блоку повинна визначати:

1) повну та скорочену назву блоку;

2) керівні органи виборчого блоку та умови їх функціонування;

3) норми представництва на міжпартійному з'їзді (зборах, конференції) від партій, що входять до блоку;

4) порядок проведення міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) щодо висування кандидата на пост Президента України;

5) порядок прийняття рішень міжпартійним з'їздом (зборами, конференцією);

6) порядок прийняття рішення про згоду на приєднання іншої партії до виборчого блоку після його створення.

4. Повна назва блоку повинна включати назви усіх партій, що входять до блоку. Повна або скорочена назва блоку не може містити назву партії, що не входить до блоку, або прізвище особи, яка не є кандидатом на пост Президента України від цього блоку.

5. Про утворення виборчого блоку повідомляється Центральна виборча комісія не пізніш як за два дні до дня проведення міжпартійного з'їзду (зборів, конференції). До повідомлення додаються угода про утворення виборчого блоку, витяги з протоколів з'їздів (зборів, конференцій) партій з рішеннями про утворення виборчого блоку, засвідчені керівниками партій, що утворили виборчий блок, та скріплені печатками цих партій, а також копії свідоцтв про реєстрацію партій, що утворили виборчий блок, та їх статутів, засвідчених Міністерством юстиції України після оголошення про початок виборчого процесу. У разі якщо назва блоку містить прізвище особи, до повідомлення також додається згода особи на використання її прізвища за її підписом, засвідченим у встановленому законом порядку.

Стаття 46. Зміни у складі виборчого блоку партій

1. Партія, яка відповідає вимогам частини другої статті 44 цього Закону, не входить до жодного виборчого блоку і не висунула кандидата на пост Президента України, на підставі рішення її з'їзду (зборів, конференції) та згоди на це виборчого блоку, наданої відповідно до угоди про утворення виборчого блоку, може приєднатися до виборчого блоку, який висунув кандидата на пост Президента України. Рішення про приєднання до блоку підписується керівником партії та скріплюється печаткою партії, а рішення блоку про надання згоди підписується керівниками партій, що входять до блоку, і скріплюється печатками партій, що входять до блоку. Зазначені документи подаються до Центральної виборчої комісії не пізніш як за шістдесят днів до дня виборів.

2. Партія, що входить до блоку, може не пізніше ніж за тридцять п'ять днів до дня виборів прийняти рішення про вихід із складу блоку. Таке рішення приймається з'їздом (зборами, конференцією) партії відповідно до її статуту. Рішення про вихід партії із складу блоку та витяг з протоколу з'їзду (зборів, конференції) про розгляд цього питання, підписані керівником партії, головуючим на з'їзді (зборах, конференції) та скріплені печаткою партії, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення подаються до Центральної виборчої комісії та керівного органу блоку.

3. Вихід партії, членом якої не є кандидат на пост Президента України, із складу блоку, до якого входить більше ніж дві партії, не впливає на статус блоку як суб'єкта виборчого процесу незалежно від кількості партій, які в ньому залишилися. Назва партії, яка вийшла із складу блоку, вилучається у виборчих бюлетенях та в іншій виборчій документації з переліку назв партій, що входять до блоку.

4. Якщо кандидат на пост Президента України, висунутий блоком, не є членом партії, яка вийшла із складу блоку, до якого входять дві партії, правонаступником блоку — суб'єктом виборчого процесу залишається партія, яка не прийняла рішення про вихід з блоку. При цьому у виборчих бюлетенях та в іншій виборчій документації замість назви блоку зазначається назва партії — правонаступника блоку.

5. Якщо особа, висунута блоком кандидатом на пост Президента України, є членом партії, яка вийшла із складу блоку, рішення про її висування блоком втрачає чинність з дня прийняття рішення партією про вихід з блоку.

6. Якщо рішення, передбачене частиною другою цієї статті, прийнято не пізніше ніж за дев'яносто п'ять днів до дня виборів, партія, що вийшла із складу блоку, а за обставин, зазначених у частині п'ятій цієї статті, також і блок мають право висунути кандидата на пост Президента України у порядку, передбаченому цим Законом.

7. Якщо рішення, передбачене частиною другою цієї статті, прийнято пізніше ніж за дев'яносто п'ять днів до дня виборів, партія, що вийшла із складу блоку, а за обставин, зазначених у частині п'ятій цієї статті, також і блок втрачають статус суб'єкта виборчого процесу.

8. На підставі рішення, передбаченого частиною другою цієї статті, Центральна виборча комісія приймає рішення відповідно про внесення відповідних змін до виборчої документації, про відмову у реєстрації кандидата або про скасування реєстрації кандидата.

9. Партії, що входять до блоку, можуть не пізніше ніж за тридцять п'ять днів до дня виборів прийняти рішення про розпуск виборчого блоку. Такі рішення приймаються з'їздами (зборами, конференціями) усіх партій, що входять до блоку. Рішення про розпуск блоку та витяги із протоколів з'їздів (зборів, конференцій) кожної партії про розгляд цього питання, підписані керівником партії, головуючим на з'їзді (зборах, конференції) та засвідчені печаткою партії, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення подаються до Центральної виборчої комісії.

10. Якщо рішення, передбачені частиною дев'ятою цієї статті, прийнято не пізніше ніж за дев'яносто п'ять днів до дня виборів, кожна з партій, що входила до складу блоку, має право висунути кандидата на пост Президента України у порядку, передбаченому цим Законом.

11. Якщо рішення, передбачені частиною дев'ятою цієї статті, прийнято пізніше ніж за дев'яносто п'ять днів до дня виборів, партії, що входили до складу блоку, втрачають статус суб'єктів виборчого процесу.

12. Якщо рішення, передбачені частиною дев'ятою цієї статті, прийнято до реєстрації кандидата, висунутого блоком, Центральна виборча комісія не розглядає питання про його реєстрацію. Якщо зазначені рішення прийнято після реєстрації кандидата, Центральна виборча комісія на підставі цих рішень скасовує реєстрацію цього кандидата.

Стаття 47. Порядок висування кандидатів партіями (блоками)

1. Партія (блок) може висунути одного кандидата на пост Президента України.

2. Партія (блок) може висунути кандидатом на пост Президента України особу, яка є членом цієї партії (членом партії, яка входить до блоку), або позапартійного громадянина, який відповідно до статті 9 цього Закону має право бути обраним Президентом України.

3. Партія, що входить до виборчого блоку, не може самостійно висувати кандидата на пост Президента України та входити до складу іншого виборчого блоку.

4. Висунення кандидата партією здійснюється на її з'їзді (зборах, конференції), а блоком — на міжпартійному з'їзді (зборах, конференції) партій, що входять до блоку. У з'їзді (зборах, конференції), на якому здійснюється висунення кандидата, повинно брати участь не менше 200 делегатів.

5. Особа може бути висунута кандидатом на пост Президента України лише однією партією (одним блоком) згідно з волею кандидата.

6. У протоколі з'їзду (зборів, конференції) партії, міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку, зазначаються: дата його проведення, порядок денний, відомості про особу, висунуту кандидатом на пост Президента України (прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць і рік народження, громадянство, партійність, посада (заняття), місце роботи і місце постійного проживання), підсумки голосування щодо кандидата на пост Президента України. Протокол підписується головуючим на з'їзді (зборах, конференції) та скріплюється печаткою партії (партій, що входять до блоку).

7. Про час і місце проведення з'їзду (зборів, конференції) партії або міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку, з метою висунення кандидата на пост Президента України керівник партії (керівники партій, що входять до блоку) повідомляє у письмовій формі Центральну виборчу комісію не пізніш як за два дні до дня проведення з'їзду (зборів, конференції). На такому з'їзді (зборах, конференції) за дорученням Голови Центральної виборчої комісії має право бути присутнім член Центральної виборчої комісії.

8. Про час і місце проведення з'їзду (зборів, конференції) з метою висунення кандидата на пост Президента України заздалегідь повідомляються засоби масової інформації. Порядок акредитації представників засобів масової інформації на такому з'їзді (зборах, конференції) визначається організаторами заходу.

Стаття 48. Порядок самовисування

1. Громадянин України, який відповідно до статті 9 цього Закону може бути обраним Президентом України, особисто подає до Центральної виборчої комісії засвідчену в установленому законом порядку заяву про самовисунення кандидатом на пост Президента України.

2. У заяві про самовисунення на пост Президента України мають міститися згода на оприлюднення біографічних відомостей і декларації про майно та доходи, зобов'язання в разі обрання передати у порядку, встановленому законом, протягом місяця після офіційного оприлюднення результатів виборів в управління іншій особі належні йому підприємства та корпоративні права і припинити діяльність чи скласти представницький мандат, які відповідно до Конституції України та законів України несумісні з зайняттям посту Президента України.

3. До заяви додаються документи, передбачені частиною першою статті 51 цього Закону.

Стаття 49. Грошова застава

1. Грошова застава вноситься партією (партіями, що входять до блоку), яка висунула кандидата на пост Президента України, або кандидатом на пост Президента України у безготівковому порядку на спеціальний рахунок Центральної виборчої комісії в розмірі п'ятисот тисяч гривень.

2. У разі прийняття Центральною виборчою комісією рішення про відмову в реєстрації кандидата внесена грошова застава у п'ятиденний строк після прийняття відповідного рішення перераховується на рахунок партії (партій, що входять до блоку), яка висунула кандидата на пост Президента України, або особи, яка самовисунулася на пост Президента України.

3. При скасуванні рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата на пост Президента України грошова застава перераховується до Державного бюджету України у п'ятиденний строк після прийняття відповідного рішення. У разі скасування рішення Центральної виборчої комісії про реєстрацію кандидата на пост Президента України за його заявою, поданою не пізніш як за тридцять днів до дня виборів, грошова застава перераховується на рахунок партії (партій, що входять до блоку), яка висунула кандидата на пост Президента України, або кандидата на пост Президента України.

4. Грошова застава повертається партії (партіям, що входять до блоку), яка висунула кандидата на пост Президента України, чи кандидату на пост Президента України, якщо кандидат на пост Президента України отримав не менш як 7 відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Якщо кандидат на пост Президента України отримав менше 7 відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, грошова застава перераховується до Державного бюджету України.

Стаття 50. Декларація про майно та доходи кандидата на пост Президента України

1. Декларація про майно та доходи кандидата на пост Президента України та членів його сім'ї за рік, що передує року виборів, заповнюється власноручно кандидатом за формою декларації про майно та доходи державного службовця першої категорії, затвердженою Міністерством фінансів України станом на 1 січня року проведення виборів.

2. Достовірність відомостей, поданих у декларації, перевіряється Державною податковою адміністрацією України за дорученням Центральної виборчої комісії. Помилки і неточності, виявлені в декларації, підлягають виправленню і не є підставою для відмови в реєстрації кандидата на пост Президента України.

3. Центральна виборча комісія публікує декларацію про майно та доходи кожного кандидата на пост Президента України у триденний строк після реєстрації кандидата в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр», а також розміщує на офіційному сайті Центральної виборчої комісії.

Стаття 51. Реєстрація кандидата на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія реєструє кандидата на пост Президента України за умови отримання таких документів:

1) анкети кандидата на пост Президента України за формою, встановленою Центральною виборчою комісією (заповнюється кандидатом особисто);

2) автобіографії особи, висунутої кандидатом, обсягом до двох тисяч друкованих знаків, що обов'язково повинна містити: прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік і місце народження, відомості про громадянство, освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (в тому числі на виборних посадах), партійність, склад сім'ї, адресу місця проживання із зазначенням часу проживання в Україні, відомості про судимість, не погашену і не зняту у встановленому законом порядку;

3) передвиборної програми кандидата, викладеної державною мовою, обсягом до дванадцяти тисяч друкованих знаків;

4) документа про внесення грошової застави відповідно до статті 49 цього Закону;

5) декларації про майно та доходи відповідно до статті 50 цього Закону;

6) фотографій кандидата за розмірами та у кількості, встановленими Центральною виборчою комісією.

2. Для реєстрації кандидатом у Президенти України особи, висунутої партією (блоком), крім документів, передбачених частиною першою цієї статті, подаються також такі документи:

1) подання про реєстрацію кандидата, підписане керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) та скріплене печаткою партії (печатками партій, що входять до блоку);

2) копії свідоцтва про реєстрацію партії (партій, що входять до блоку) та її статуту (статутів партій, що входять до блоку), засвідчені безоплатно Міністерством юстиції України після початку виборчого процесу;

3) витяг з протоколу з'їзду (зборів, конференції) кожної партії, що увійшла до складу виборчого блоку, про утворення виборчого блоку, засвідчений підписом керівника партії та скріплений печаткою цієї партії — у разі висунення кандидата блоком;

4) угода про утворення виборчого блоку (у разі висунення кандидата блоком);

5) витяг з протоколу з'їзду (зборів, конференції) партії (міжпартійного з'їзду (зборів, конференції) партій, що входять до блоку) про висунення кандидата на пост Президента України від партії (блоку), який повинен містити відомості, передбачені частиною шостою статті 47 цього Закону. Витяг з протоколу повинен бути засвідчений керівником партії (керівниками партій, що входять до блоку) та скріплений печаткою партії (печатками партій, що входять до блоку);

6) заява особи, висунутої кандидатом, про згоду балотуватися кандидатом на пост Президента України від цієї партії (блоку) та у зв'язку з цим на оприлюднення біографічних відомостей та декларації про майно та доходи, зобов'язання в разі обрання передати у порядку, встановленому законом, протягом місяця після офіційного оприлюднення результатів виборів в управління іншій особі належні йому підприємства та корпоративні права та припинити діяльність чи скласти представницький мандат, які відповідно до Конституції України та законів України несумісні з зайняттям посту Президента України.

3. Центральна виборча комісія видає уповноваженому представнику партії, виборчого блоку партій, який подав документи, зазначені у частинах першій та другій цієї статті, довідку про їх прийняття. Довідка має містити перелік прийнятих документів, число, місяць і рік, а також час їх прийняття, посаду і прізвище особи, яка прийняла документи.

4. Документи, подані до Центральної виборчої комісії після початку виборчого процесу в порядку, передбаченому частиною п'ятою статті 45 цього Закону, повторно не подаються.

5. Подання документів до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів закінчується за дев'яносто днів до дня виборів.

6. Особа, висунута кандидатом на пост Президента України, має право до дня реєстрації її кандидатом відкликати свою заяву про самовисунення чи про згоду балотуватися кандидатом на пост Президента України від відповідної партії (блоку). Повторна заява особи про самовисунення чи про згоду балотуватися на виборах Президента України від цієї партії (блоку) не приймається.

7. У разі реєстрації кандидата уповноваженому представнику партії (блоку) або кандидата на пост Президента України не пізніше наступного дня видається копія постанови про реєстрацію. Кандидату на пост Президента України не пізніш як у триденний строк з дня прийняття рішення про його реєстрацію видається посвідчення кандидата на пост Президента України за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України у цей же строк оприлюднюється в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

8. Якщо Центральна виборча комісія виявить у передвиборній програмі кандидата на пост Президента України ознаки положень, спрямованих на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, вона зобов'язана у п'ятиденний термін з дня подачі документів, передбачених цією статтею, звернутися до Верховного Суду України щодо встановлення судом цього факту.

9. Центральна виборча комісія приймає рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України або відмову у реєстрації кандидата на пост Президента України протягом п'яти днів з дня прийняття документів, передбачених цією статтею. У випадку, передбаченому частиною восьмою цієї статті, рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України приймається Центральною виборчою комісією у п'ятиденний термін з дня отримання рішення Верховного Суду України.

10. Центральна виборча комісія закінчує реєстрацію кандидатів на пост Президента України не пізніше ніж за вісімдесят п'ять днів до дня виборів.

11. Перелік кандидатів на пост Президента України, зареєстрованих Центральною виборчою комісією, із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, освіти, місця постійного проживання, основного місця роботи (заняття), партійності, суб'єкта висування у п'ятиденний строк після закінчення реєстрації кандидатів оприлюднюється Центральною виборчою комісією в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр».

12. Зареєстровані кандидати мають рівні права незалежно від порядку висунення.

Стаття 52. Відмова у реєстрації кандидата на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія відмовляє у реєстрації кандидата на пост Президента України у разі:

1) порушення встановленого законом порядку утворення виборчого блоку та висунення кандидата;

2) встановлення Верховним Судом України наявності у передвиборній програмі кандидата положень, спрямованих на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення;

3) відсутності або неналежного оформлення документів, зазначених у статті 51 цього Закону;

4) припинення громадянства України або невиходу із громадянства іншої держави особою, висунутою кандидатом на пост Президента України;

5) виїзд особи, висунутої кандидатом, за межі України для постійного проживання;

6) визнання особи, висунутої кандидатом, недієздатною чи набрання щодо неї законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

7) виникнення обставин, зазначених у частині п'ятій статті 46 цього Закону.

2. Рішення про відмову в реєстрації кандидата повинно містити вичерпні підстави відмови. Копія цього рішення не пізніше наступного дня після його прийняття видається (надсилається) уповноваженому представнику відповідної партії (блоку) або кандидата.

3. Відмова у реєстрації кандидата не виключає можливість повторного подання партією (блоком) чи кандидатом заяви про реєстрацію кандидата.

4. Повторна заява про реєстрацію кандидата разом з виправленими відповідно до вимог цього Закону документами може бути подана до Центральної виборчої комісії не пізніш як за вісімдесят вісім днів до дня виборів.

Стаття 53. Збір підписів виборців на підтримку кандидата на пост Президента України

1. На підтримку кандидата на пост Президента України має бути зібрано не менш як п'ятсот тисяч підписів виборців, які мають право голосу, в тому числі не менш як по двадцять тисяч підписів у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) України.

2. Підписні листи на підтримку кандидата на пост Президента України мають бути подані до Центральної виборчої комісії не пізніш як за сорок днів до дня виборів.

Стаття 54. Підписний лист

1. Центральна виборча комісія у триденний строк з дня реєстрації кандидата на пост Президента України приймає рішення про затвердження форми підписного листа для кожного кандидата. Копія рішення разом із затвердженою формою підписного листа для кожного кандидата на пост Президента України видаються не пізніше наступного дня після прийняття рішення уповноваженому представнику партії (блоку), кандидата на пост Президента України.

2. Підписні листи видаються Центральною виборчою комісією уповноваженим представникам партії (блоку) або кандидату на пост Президента України у кількості, необхідній для збирання підписів виборців у кількості, зазначеній у частині першій статті 53 цього Закону, з урахуванням десятивідсоткового резерву. Підписні листи видаються у п'ятиденний строк з дня прийняття Центральною виборчою комісією рішення про затвердження форми підписного листа для відповідного кандидата.

3. Партія (блок), яка висунула кандидата, кандидат, який самовисунувся, мають право виготовляти будь-яку кількість підписних листів друкарським способом, ксерокопіюванням або іншим способом з неухильним дотриманням встановленої форми підписного листа.

4. Підписний лист на підтримку кандидата на пост Президента України від партії (блоку) повинен містити:

1) прізвище, ім'я та по батькові, рік народження, відомості про місце праці (посаду), партійність кандидата;

2) повну назву політичної партії або виборчого блоку, які висунули кандидата, та повні назви партій, що входять до блоку, або зазначення про самовисунення кандидата;

3) відомості про особу, яка збирає підписи виборців (прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, рік народження, громадянство, місце проживання, за наявності — номер телефону);

4) повну назву населеного пункту, в якому проводиться збір підписів, а також села, селища, міста, району, області, Автономної Республіки Крим, до складу яких входить цей населений пункт.

5. Підписний лист повинен мати графи:

1) порядковий номер виборця у підписному листі;

2) прізвище, ім'я та по батькові виборця;

3) рік народження виборця (для виборців, яким у рік виборів виповнюється вісімнадцять років, — число, місяць та рік народження);

4) громадянство виборця;

5) місце проживання виборця;

6) назва, номер і серія документа, що

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

посвідчує особу виборця, з числа зазначених у частині другій статті 2 цього Закону;

7) дата проставлення підпису виборцем;

8) особистий підпис виборця.

Стаття 55. Порядок збирання та врахування підписів на підтримку кандидата на пост Президента України

1. Підписи виборців на підтримку кандидата на пост Президента України за письмовим дорученням кандидата або його довіреної особи можуть збирати громадяни України, які на час збору підписів мають право голосу.

2. Особа, яка збирає підписи виборців, до початку їх збирання повинна власноручно внести до підписних листів відомості про себе, передбачені пунктом 3 частини четвертої статті 54 цього Закону.

3. Графи підписного листа, що стосуються виборця, заповнюються ним власноручно, а в разі неможливості за станом здоров'я власноручно заповнити підписний лист — на його прохання особою, яка збирає підписи. Правильність відомостей, внесених до підписного листа про себе власноручно виборцем або особою, яка збирає підписи, засвідчується особистим підписом виборця.

4. Усі записи у підписному листі виконуються ручкою (не олівцем) без скорочень.

5. Допущена помилка у підписному листі виправляється особою, яка її зробила, у спосіб, який дозволяє прочитати попередній запис; виправлення засвідчується окремим підписом особи, яка зробила виправлення.

6. Ніхто не має права примушувати виборця підтримати своїм підписом кандидата на пост Президента України. Забороняється платити коштами, товарами або послугами за підписи на підтримку кандидата, а також перешкоджати виборцю у підтримці кандидатів.

7. Забороняється збирати підписи в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в закладах, установах та організаціях.

8. В одному підписному листі враховуються підписи виборців лише одного населеного пункту.

9. Особа, яка збирала підписи виборців, підписує заповнений підписний лист та проставляє цифрами і прописом кількість зібраних у цьому підписному листі підписів виборців.

10. Участь органів виконавчої влади, виконавчих органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, власників чи керівників підприємств, установ, організацій або уповноважених ними органів у збиранні підписів виборців на підтримку кандидатів на пост Президента України забороняється.

11. Встановлення обмежень щодо порядку збирання підписів, не передбачених цією статтею, забороняється.

12. Підписні листи передаються уповноваженим представником кандидата на пост Президента України до Центральної виборчої комісії не пізніш як за сорок днів до дня виборів. Центральна виборча комісія видає уповноваженому представнику кандидата на пост Президента України довідку про кількість прийнятих підписних листів та підписів у них.

13. Центральна виборча комісія забезпечує здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону щодо підписних листів шляхом їх вибіркової перевірки членами Центральної виборчої комісії із залученням працівників секретаріату Центральної виборчої комісії та спеціалістів, передбачених частиною двадцятою статті 28 цього Закону.

14. При встановленні на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали кандидата на пост Президента України, не враховуються підписи окремих виборців:

1) у разі відсутності у підписному листі всіх або окремих відомостей про виборця, який підтримує своїм підписом кандидата на пост Президента України, передбачених формою підписного листа;

2) якщо при внесенні відомостей про виборця, який підтримує своїм підписом кандидата на пост Президента України, порушено вимоги частин третьої, четвертої і п'ятої цієї статті;

3) вчинені замість виборця іншою особою;

4) вчинені особою, яка на день вчинення підпису не мала права голосу;

5) які не є мешканцями населених пунктів, де проводився збір підписів;

6) якщо підписи вчинені виборцем декілька разів на підтримку одного і того ж кандидата.

15. При встановленні на підставі підписних листів кількості виборців, які підтримали кандидата на пост Президента України, не враховуються підписні листи:

1) підписи виборців в яких зібрані особою, яка на день збору підписів не мала права голосу;

2) які містять недостовірні відомості про особу, яка збирала підписи виборців;

3) у яких відсутні відомості про особу, яка збирала підписи виборців;

4) у яких замість підпису особи, яка збирала підписи виборців, міститься підпис іншої особи;

5) у яких підписи виборців зібрані в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях;

6) невстановленої форми;

7) підроблені;

8) підписи в яких зібрано насильно, шляхом підкупу або обману.

16. Про результати збирання підписів на підтримку кандидата на пост Президента України Центральна виборча комісія не пізніше десятого дня з дня отримання підписних листів складає відповідний протокол, а про неврахування підписів у підписних листах та (або) підписних листів приймає відповідне рішення. Копію рішення Центральна виборча комісія у триденний строк з дня його прийняття видає представнику кандидата або кандидату, і в цей же строк він може ознайомитися з відповідним протоколом.

17. Право на ознайомлення з підписними листами, поданими до Центральної виборчої комісії, мають особи, зазначені у частині тринадцятій цієї статті, а також представник кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії.

Стаття 56. Скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України

1. Центральна виборча комісія розглядає питання про звернення до Верховного Суду України щодо скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України у разі:

1) звернення кандидата на пост Президента України у будь-який час після його реєстрації, однак не пізніше ніж за п'ять днів до дня виборів або дня повторного голосування, з письмовою заявою про відмову від балотування;

2) неподання за сорок днів до дня виборів визначеної частиною першою статті 53 цього Закону кількості підписів на підтримку кандидата на пост Президента України;

3) звернення партії (блоку) не пізніш як за п'ятнадцять днів до дня виборів про скасування рішення щодо реєстрації висунутого партією (блоком) кандидата на пост Президента України відповідно до рішення, прийнятого у такому ж порядку, як і рішення про висунення кандидата;

4) виникнення обставин, передбачених частинами п'ятою та дванадцятою статті 46 цього Закону;

5) припинення громадянства України кандидата;

6) вибуття кандидата на пост Президента України за межі України для постійного проживання;

7) визнання кандидата на пост Президента України недієздатним чи набрання щодо нього законної сили обвинувальним вироком суду за вчинення умисного злочину;

8) реєстрації його кандидатом у народні депутати України, кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом на місцевих виборах, якщо ці вибори проводяться одночасно з виборами Президента України.

2. Верховний Суд України розглядає заяву Центральної виборчої комісії про скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України у порядку та у строки, встановлені законом.

3. Центральна виборча комісія оголошує попередження кандидату на пост Президента України та партії (блоку), яка його висунула, у разі:

1) встановлення судом у порядку, встановленому законом, факту підкупу виборців або членів виборчих комісій кандидатом на пост Президента України, його довіреною особою, посадовою особою партії (блоку), яка висунула кандидата, а також на прохання кандидата або за дорученням кандидата або партії (блоку), яка його висунула, — іншою особою;

2) встановлення судом у порядку, встановленому законом, факту надання під час виборчого процесу виборцям або членам виборчих комісій грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, робіт, послуг, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей організацією, засновником, власником або членом керівного органу якої є кандидат на пост Президента України, посадова особа партії (однієї з партій, що входить до блоку), яка висунула кандидата;

3) встановлення судом у порядку, встановленому законом, факту використання кандидатом при фінансуванні передвиборної агітації, крім коштів свого виборчого фонду, інших коштів;

4) якщо кандидат на пост Президента України, який займає посаду, у тому числі за сумісництвом, в органах державної влади чи в органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, у військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, залучав або використовував для проведення передвиборної агітації підлеглих йому осіб, службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи;

5) виявлення Центральною виборчою комісією суттєвої недостовірності поданих відповідно до цього Закону відомостей про кандидата, свідомо спотворених з метою ввести в оману виборців;

6) у разі проведення кандидатом на пост Президента України партією (блоком), яка висунула кандидата на пост Президента України, прямої чи опосередкованої передвиборної агітації поза строками, встановленими статтею 57 цього Закону;

7) порушення інших вимог цього Закону.

4. Рішення Центральної виборчої комісії про оголошення попередження кандидату на пост Президента України чи партії (блоку) оприлюднюється в державних засобах масової інформації.

5. Центральна виборча комісія розглядає питання про звернення до Верховного Суду України із заявою про скасування реєстрації кандидата на пост Президента України чи про оголошення кандидату або партії (блоку) попередження у присутності кандидата на пост Президента України або уповноваженого представника партії (блоку), яка висунула цього кандидата. Про час розгляду цього питання зазначені особи повідомляються не пізніш як у день, що передує дню розгляду. У разі відсутності вказаних осіб без поважних причин, а при розгляді цього питання менш як за три дні до дня виборів чи дня повторного голосування — незалежно від причини це питання розглядається Центральною виборчою комісією за відсутності зазначених осіб.

6. У випадках порушень, зазначених у частині третій цієї статті, за які законом встановлено кримінальну або адміністративну відповідальність, Центральна виборча комісія вносить подання до суду щодо притягнення кандидата чи іншої особи, яка допустила таке порушення, до кримінальної чи адміністративної відповідальності.

7. Центральна виборча комісія доводить до відома кандидата на пост Президента України та партії (блоку), яка його висунула, рішення про скасування реєстрації кандидата або про оголошення йому попередження не пізніше як наступного дня з дня його прийняття та надає кандидату на пост Президента України або представнику партії (блоку), яка його висунула, копію цього рішення у той же строк. Якщо вказане рішення прийнято напередодні дня виборів чи дня повторного голосування, копія цього рішення видається зазначеним у цій частині особам невідкладно.

8. У разі смерті кандидата на пост Президента України або визнання його безвісно відсутнім Центральна виборча комісія оголошує його таким, що вибув з балотування. Це рішення оприлюднюється в засобах масової інформації не пізніше наступного дня після його прийняття, але не пізніш як за один день до дня виборів.

Розділ VIII. ПЕРЕДВИБОРНА АГІТАЦІЯ

Стаття 57. Строки проведення передвиборної агітації

1. Кандидат на пост Президента України може розпочинати проведення передвиборної агітації наступного дня після його реєстрації Центральною виборчою комісією.

2. Передвиборна агітація закінчується о 24 годині останньої п'ятниці перед днем виборів.

3. Агітація перед повторним голосуванням розпочинається з дня, наступного після призначення повторного голосування, і закінчується о 24 годині останньої п'ятниці перед днем повторного голосування.

4. Передвиборна агітація у період виборчого процесу поза строками, встановленими у цій статті, забороняється.

Стаття 58. Форми і засоби передвиборної агітації

1. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

2. Громадяни України мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів на пост Президента України, політичні, ділові та особисті якості кандидатів, вести агітацію за або проти кандидатів.

3. До передвиборної агітації не відноситься офіційні повідомлення в період виборчого процесу (без коментарів, які можуть мати агітаційний характер, а також відео-, аудіозаписів, кінозйомок, фотоілюстрацій) про дії кандидатів на пост Президента України, пов'язані з виконанням ними посадових (службових) повноважень, передбачених Конституцією України або законами України.

4. Передвиборна агітація здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, для цілей, визначених цим Законом, та коштів виборчих фондів кандидатів на пост Президента України.

5. Передвиборна агітація за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, здійснюється з додержанням принципу рівних умов надання кандидатам на пост Президента України однакових друкованих площ у друкованих засобах масової інформації та ефірного часу на радіо і телебаченні.

6. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування за зверненням відповідної територіальної виборчої комісії надають приміщення, придатні для проведення публічних заходів передвиборної агітації, які організовує територіальна виборча комісія. При цьому територіальна виборча комісія зобов'язана забезпечити рівні можливості для всіх кандидатів на пост Президента України, зареєстрованих Центральною виборчою комісією. Оплата за використання наданих приміщень здійснюється у порядку, встановленому у частині другій статті 39 цього Закону.

7. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, має право на договірній основі за рахунок коштів виборчого фонду орендувати будинки і приміщення усіх форм власності для проведення зборів, мітингів, дебатів, дискусій та інших публічних заходів передвиборної агітації.

8. Кандидат на пост Президента України або його довірена особа повідомляє про час і місце проведення публічних заходів передвиборної агітації відповідну територіальну виборчу комісію.

9. У разі якщо будинок (приміщення) незалежно від форми власності було надано для проведення передвиборного публічного заходу чи передвиборної агітації за одного кандидата на пост Президента України, власник (володар, користувач) цього будинку (приміщення) не має права відмовити в його наданні на тих же умовах іншому кандидату на пост Президента України. Зазначена вимога не стосується приміщень, що перебувають у власності чи постійному користуванні партій (блоків) — суб'єктів виборчого процесу.

Стаття 59. Інформаційні плакати та матеріали передвиборної агітації

1. Центральна виборча комісія за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на підготовку і проведення виборів, забезпечує виготовлення не пізніш як за тридцять п'ять днів до дня виборів інформаційних плакатів кандидатів на пост Президента України, зареєстрованих Центральною виборчою комісією, із розрахунку по п'ять примірників на кожну виборчу дільницю. Ці плакати повинні містити передвиборні програми кандидатів на пост Президента України, подані ними до Центральної виборчої комісії при реєстрації кандидатів, із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, посади (заняття), місця роботи та проживання, партійності кандидата, а також фотографію кандидата. Форма, розмір та поліграфічне виконання інформаційних плакатів встановлюються Центральною виборчою комісією.

2. Центральна виборча комісія погоджує з кандидатом на пост Президента України або його уповноваженим представником текст інформаційного плаката.

3. Інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України повинні бути однаковими за формою, розміром, поліграфічним

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

фічним виконанням, встановленими Центральною виборчою комісією.

4. Виготовлені інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України з розрахунку по п'ять примірників кожного плаката на кожну виборчу дільницю у встановленому Центральною виборчою комісією порядку передаються відповідним виборчим комісіям, решта — кандидату або його уповноваженому представнику. Інформаційні плакати передаються на виборчі дільниці не пізніш як за тридцять днів до дня виборів.

5. Кандидат на пост Президента України може на власний розсуд виготовляти матеріали передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів виборчого фонду кандидата. Партія, яка висунула кандидата (партія, що входить до блоку, який висунув кандидата), може виготовляти друкований матеріал передвиборної агітації кандидата з використанням майна, що їй належить. Кандидат на пост Президента України може у такий же спосіб виготовляти матеріали своєї передвиборної агітації. Відомості, що містяться у цих матеріалах, повинні відповідати вимогам закону.

6. Кандидат на пост Президента України, партія (блок), яка висунула кандидата, зобов'язані подати по одному примірнику кожного друкованого матеріалу передвиборної агітації, виготовленого за рахунок коштів виборчого фонду та з використанням майна, що їм належить, не пізніш як на сьомий день з дня його виготовлення до Центральної виборчої комісії.

7. Друковані матеріали передвиборної агітації повинні містити відомості про установу, що здійснила друк, або вказівку, що друк здійснено з використанням майна відповідно кандидата на пост Президента України або партії, їх тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск.

8. Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування не пізніш як за сто двадцять днів до дня виборів відводять місця та обладнують стенди, дошки оголошень у людних місцях для розміщення матеріалів передвиборної агітації.

Стаття 60. Загальний порядок використання засобів масової інформації

1. Передвиборна агітація з використанням засобів масової інформації усіх форм власності проводиться з дотриманням принципу рівних умов та в порядку, передбаченому цим Законом.

2. Передвиборна агітація у засобах масової інформації проводиться у формі публічних дебатів, дискусій, «круглих столів», прес-конференцій, інтерв'ю, виступів, політичної реклами, теленарисів, відеофільмів, інших публікацій та повідомлень про кандидата на пост Президента України, партію (блок), яка висунула кандидата, та в інших формах, що не суперечать Конституції України та законам України.

3. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, має право користуватися державними та комунальними засобами масової інформації за рахунок та в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, на умовах, передбачених цим Законом.

4. Порядок надання ефірного часу та друкованих площ за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, встановлюється Центральною виборчою комісією.

5. Передвиборна агітація у засобах масової інформації усіх форм власності за рахунок коштів виборчого фонду кандидата на пост Президента України здійснюється на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу чи друкованої площі та обмежується лише граничним розміром витрат виборчого фонду.

6. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу встановлюються відповідними засобами масової інформації не пізніш як за сто тридцять днів до дня виборів у розмірі, який не може перевищувати відповідний середньозважений показник за останній квартал року, що передує року проведення виборів Президента України. Середньозважений показник вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу визначається Центральною виборчою комісією разом з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Розцінки вартості одиниці друкованої площі та одиниці ефірного часу для проведення передвиборної агітації не можуть змінюватися протягом виборчого процесу. Засіб масової інформації не може надавати знижку на оплату окремому кандидату на пост Президента України чи партії (блоку), що висунула кандидата.

7. Засоби масової інформації у разі оприлюднення результатів опитування громадської думки, пов'язаного з виборами Президента України, зобов'язані зазначити організацію, що проводила опитування, час його проведення, кількість опитаних, метод збору інформації, точне формулювання питання, статистичну оцінку можливої помилки.

8. Засіб масової інформації, який надав ефірний час або друковану площу кандидату на пост Президента України, не може відмовити у наданні ефірного часу чи друкованої площі на таких самих умовах іншому кандидату. Ця вимога не поширюється на засоби масової інформації, засновниками (власниками) яких є партії — суб'єкти виборчого процесу (партії, що входять до блоку — суб'єкта виборчого процесу).

9. У разі призначення повторного голосування Центральна виборча комісія забезпечує надання ефірного часу, друкованих площ та друкування агітаційних матеріалів за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, у сумі п'ятнадцяти тисяч розмірів мінімальної заробітної плати на кожного кандидата на пост Президента України, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування.

Стаття 61. Порядок використання електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації

1. Усі телерадіоорганізації зобов'язані не пізніше ніж за сто двадцять днів до дня виборів Президента України опублікувати в друкованих засобах масової інформації розцінки вартості однієї хвилини (секунди) ефірного часу і надіслати ці розцінки Центральній виборчій комісії.

2. Ефірний час для проведення передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, надається державними та комунальними телерадіоорганізаціями між 19 та 22 годинами.

3. Час мовлення (розклад мовлення) телерадіоорганізацій, які мають ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на право користування загальнонаціональними каналами мовлення, змінюється (без зміни обсягу мовлення) на час передвиборної агітації в період виборів Президента України з метою забезпечення регіональним державним телерадіоорганізаціям можливостей поширення їхніх програм та передвиборних передач у відповідних регіонах.

4. Кандидату на пост Президента України, зареєстрованому Центральною виборчою комісією, телерадіоорганізаціями надається загальний час для проведення передвиборної агітації за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку та проведення виборів, не менше 30 хвилин на загальнонаціональному телеканалі та 45 хвилин на загальнонаціональному радіоканалі, а також по 30 хвилин на регіональних телеканалах та по 20 хвилин на регіональних радіоканалах у кожному з регіонів України (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь). Цей час кандидату надається на кожному із зазначених каналів тричі у рівних частках від загального часу. Обсяг та порядок використання ефірного часу, що виділяється за рахунок коштів, передбачених частиною дев'ятою статті 60 цього Закону, із забезпеченням рівних умов для кандидатів визначає Центральна виборча комісія.

5. Протягом 20 хвилин до і після теле-, радіотрансляції передвиборної агітаційної теле-, радіопрограми відповідного кандидата на пост Президента України забороняється у будь-якій формі коментувати чи оцінювати зміст передвиборної агітаційної програми, давати будь-яку інформацію щодо цього кандидата, цієї партії (блоку).

6. Розклад ефірного часу із зазначенням передвиборних агітаційних теле-, радіопрограм, конкретної дати і часу виходу їх в ефір складається відповідними державними та комунальними телерадіоорганізаціями за результатами жеребкувань, що проводяться відповідно Центральною виборчою комісією, однією з територіальних виборчих комісій за рішенням Центральної виборчої комісії у кожному з регіонів України (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) за участю кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб або уповноважених представників кандидатів.

7. Результати жеребкування щодо надання ефірного часу для проведення передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, оприлюднюються відповідно в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр», місцевих державних чи комунальних засобах масової інформації у триденний строк з дня затвердження їх Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями.

8. Оплата за наданий ефірний час здійснюється Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями згідно із затвердженими ними кошторисами в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, та за відповідними угодами, що укладаються між Центральною виборчою комісією і Національною телекомпанією України, Національною радіокомпанією України, між відповідними територіальними виборчими комісіями і регіональними державними чи комунальними телерадіоорганізаціями.

9. Ефірний час за рахунок коштів виборчого фонду кандидата на пост Президента України надається на підставі угоди, що укладається між розпорядником поточного рахунку виборчого фонду кандидата та телерадіоорганізацією будь-якої форми власності. Без укладення такої угоди та надходження коштів на рахунок телерадіоорганізації надання ефірного часу забороняється.

10. Телерадіоорганізації зобов'язані здійснювати аудіо-, відеозаписи усіх передач, що містять передвиборну агітацію, і зберігати їх до закінчення тридцятиденного строку з дня офіційного оприлюднення результатів виборів.

11. Телерадіоорганізації усіх форм власності за письмовими запитами Центральної виборчої комісії, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення зобов'язані надавати інформацію про виділення ефірного часу для проведення передвиборної агітації, а в разі необхідності — копії відповідних угод, платіжних документів і передач у запису на плівці та інших носіях інформації.

Стаття 62. Процедура і строки проведення передвиборних теледебатів

1. Передвиборні дебати з використанням електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації (теледебати) між кандидатами на пост Президента України відбуваються в строки, передбачені статтею 57 цього Закону для проведення передвиборної агітації. Теледебати проводяться між 19 та 22 годинами в прямому ефірі.

2. В одних теледебатах під час передвиборної кампанії одночасно можуть брати участь не більше двох кандидатів на пост Президента України. Графік проведення теледебатів складається за результатами жеребкування, що проводиться Центральною виборчою комісією за участю кандидатів на пост Президента України або їх довірених осіб. Результати жеребкування щодо графіку проведення теледебатів оприлюднюються в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр» у триденний строк з дня затвердження цих результатів Центральною виборчою комісією за рахунок коштів Державного бюджету України.

3. Кількість теледебатів має бути такою, щоб забезпечити кожному з кандидатів на пост Президента України можливість участі в них не більше одного разу за наявності висловленого ними бажання про таку участь.

4. Тривалість теледебатів за участю однієї групи кандидатів на пост Президента України має бути не менш як шістдесят хвилин безперервного ефірного часу.

5. У разі, якщо прийнято рішення про проведення повторного голосування, за п'ять днів до дня повторного голосування в прямому ефірі на Першому Національному каналі Національної телекомпанії України між 19 та 22 годинами організовуються теледебати між кандидатами на пост Президента України, включеними до виборчого бюлетеня для повторного голосування, тривалістю не менше ста хвилин. Такі теледебати обов'язково транслюються на першому каналі Національної радіокомпанії України та можуть безкоштовно транслюватися іншими каналами мовлення. Кандидати на пост Президента України беруть участь в теледебатах особисто. У разі відмови одного з кандидатів на пост Президента України взяти участь в теледебатах або неможливості його участі у них виділений для теледебатів час надається іншому кандидату на пост Президента України для проведення передвиборної агітації.

6. Проведення теледебатів між кандидатами на пост Президента України організовується Національною телекомпанією України. Теледебати можуть також організовуватися та проводитися іншими телерадіоорганізаціями, що мають ліцензію на право користування каналами мовлення, незалежно від форми власності за ініціативою телерадіоорганізації.

7. Оплата за наданий ефірний час для проведення теледебатів здійснюється Центральною виборчою комісією в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, за відповідною угодою, що укладається між Центральною виборчою комісією і Національною телекомпанією України.

8. Телерадіоорганізаціям забороняється переривати трансляцію теледебатів.

Стаття 63. Порядок використання друкованих засобів масової інформації

1. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, має право за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, опублікувати в однаковому для всіх кандидатів поліграфічному виконанні в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» свою передвиборну програму, подану під час його реєстрації, обсягом не більше дванадцяти тисяч друкованих знаків. Угода про публікацію зазначених матеріалів з редакціями зазначених газет укладається Центральною виборчою комісією.

2. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, має право за рахунок і в межах коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, опублікувати в однаковому для всіх кандидатів поліграфічному виконанні в місцевих державних чи комунальних друкованих засобах масової інформації свою передвиборну програму, подану при його реєстрації. Угода про публікацію вказаних матеріалів з редакцією відповідного засобу масової інформації укладається територіальною виборчою комісією, зазначеною у частині шостій статті 61 цього Закону. Обсяг та порядок використання друкованої площі, що виділяється за рахунок коштів, передбачених частиною дев'ятою статті 60 цього Закону, із забезпеченням рівних умов для кандидатів визначає Центральна виборча комісія.

3. Черговість друкування передвиборних програм за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів, встановлюється Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями шляхом жеребкування за участю кандидатів на пост Президента України чи їх довірених осіб.

4. Результати жеребкування щодо черговості друкування передвиборних програм кандидатів на пост Президента України оприлюднюються відповідно у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр», у місцевих державних чи комунальних друкованих засобах масової інформації у триденний строк після дня їх затвердження Центральною виборчою комісією чи відповідною територіальною виборчою комісією.

5. Кандидат на пост Президента України має право за рахунок коштів свого виборчого фонду публікувати агітаційні матеріали в друкованих засобах масової інформації усіх форм власності.

6. Агітаційні матеріали, зазначені у частині п'ятій цієї статті, публікуються на підставі угоди, що укладається між розпорядником поточного рахунку виборчого фонду кандидата на пост Президента України та редакцією друкованого засобу масової інформації. Без укладення угоди та надходження коштів на рахунок редакції друкованого засобу масової інформації публікація цих матеріалів забороняється.

7. Редакції друкованих засобів масової інформації усіх форм власності за письмовими запитами Центральної виборчої комісії зобов'язані надавати їй інформацію про використання друкованої площі для розміщення агітаційних матеріалів кандидатів на пост Президента України, а в разі необхідності — надсилати їй копії відповідних угод, платіжних документів, а також відповідні публікації.

Стаття 64. Обмеження щодо ведення передвиборної агітації

1. Участь у передвиборній агітації забороняється:

1) особам, які не є громадянами України;

2) органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам;

3) членам виборчих комісій під час виконання обов'язків членів виборчих комісій.

2. У військових частинах (формуваннях) та в установах кримінально-виконавчої системи передвиборна агітація обмежується. Відвідання військових частин (формувань) та установ кримінально-виконавчої системи окремими кандидатами на пост Президента України чи їх довіреними особами забороняється. Зустрічі цих осіб з виборцями організовуються відповідними територіальними виборчими комісіями разом з командирами військових частин (формувань) або керівниками установ кримінально-виконавчої системи з обов'язковим повідомленням не пізніш як за три дні до дня зустрічі усіх довірених осіб кандидатів на пост Президента України у відповідному територіальному окрузі.

3. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.

4. Державним та комунальним засобам масової інформації, їх посадовим та службовим особам і творчим працівникам під час виборчого процесу у своїх матеріалах і передачах, не обумовлених угодами, укладеними відповідно до вимог частини дев'ятої статті 61 і частини шостої статті 63 цього Закону, забороняється агітувати за або проти кандидатів на пост Президента України, оцінювати їхні передвиборні програми або віддавати їм перевагу в будь-якій формі. У разі порушення ними цієї вимоги за поданням Центральної виборчої комісії або відповідної територіальної виборчої комісії діяльність цих засобів масової інформації за рішенням суду може бути тимчасово припинена.

5. Забороняється розповсюдження завідомо неправдивих відомостей про кандидата на пост Президента України. Засіб масової інформації, що оприлюднив інформацію, яку кандидат на пост Президента України вважає явно недостовірною, не пізніш як через три дні після дня оприлюднення таких матеріалів, але не пізніш як за два дні до дня виборів зобов'язаний надати кандидату на пост Президента України, партії (блоку), щодо яких поширено недостовірні відомості, на їх вимогу можливість спростувати такі матеріали: надати такий же ефірний час відповідно на телебаченні чи радіо або опублікувати в друкованому засобі масової інформації наданий кандидатом чи партією (блоком) матеріал, який повинен бути набраний таким самим

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

шрифтом і розміщений під рубрикою «спростування» на тому ж місці шпальти в обсязі не меншому, ніж обсяг повідомлення, що спростовується. Спростування повинно містити посилання на відповідні публікацію в друкованому засобі масової інформації, передачу на телебаченні, радіо та на факти, що спростовуються. Спростування має бути оприлюднене без додатків, коментарів та скорочень і здійснюватися за рахунок засобу масової інформації.

6. Забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей. Така передвиборна агітація або надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати чи не голосувати за певного кандидата або згадуванням його імені, вважається підкупом виборців, зазначеним у пункті 1 частини третьої статті 56 цього Закону.

7. Центральна виборча комісія забезпечує розміщення в державних засобах масової інформації роз'яснення щодо заборони надання грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей. Текст роз'яснення затверджується Центральною виборчою комісією і двічі на тиждень друкується в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» на першій сторінці та транслюється телерадіоорганізаціями, починаючи за тридцять днів до дня виборів.

8. Регіональні державні та комунальні телерадіоорганізації не повинні перекривати своїми передачами передвиборні програми кандидатів на пост Президента України, які транслюються на загальнонаціональних каналах мовлення за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

9. Центральний орган виконавчої влади з питань інформаційної політики, телебачення та радіомовлення разом з підпорядкованими йому державними телерадіоорганізаціями зобов'язаний забезпечити порядок, за яким трансляція передвиборної агітаційної програми одного кандидата на Першому Національному каналі Національної телекомпанії України не повинна збігатися в часі з трансляцією такої програми іншого кандидата на першому каналі Національної радіокомпанії України, якщо ефірний час для обох програм надається за рахунок коштів Державного бюджету України, що виділяються на підготовку і проведення виборів.

10. Включення до інформаційних теле-, радіопрограм передвиборних агітаційних матеріалів кандидатів на пост Президента України або політичної реклами забороняється. Політична реклама повинна бути відокремлена від інших матеріалів і означена як така.

11. Забороняється переривати передачі передвиборних програм кандидатів на пост Президента України, партій (блоків), які їх висунули, рекламою товарів, робіт, послуг та іншими повідомленнями.

12. Забороняється проведення передвиборної агітації в зарубіжних засобах масової інформації, що діють на території України.

13. Засобам масової інформації усіх форм власності, що діють на території України, забороняється протягом останніх п'ятнадцяти днів перед днем виборів поширювати інформацію про результати опитувань громадської думки щодо кандидатів на пост Президента України.

14. Забороняється розміщення друкованих передвиборних агітаційних матеріалів, політичної реклами та повідомлень про перебіг виборчого процесу на пам'ятках архітектури, а також у місцях, де вони перешкоджають безпеці дорожнього руху.

15. Кандидатам на пост Президента України, які займають посади, у тому числі за сумісництвом, в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на державних, комунальних підприємствах, у закладах, установах, організаціях, військових частинах (формуваннях), забороняється залучати для передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб (у робочий час), службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.

16. Забороняється виготовлення та розповсюдження друкованих передвиборних агітаційних матеріалів, що не містять відомостей про установу, яка здійснила друк, їх тираж, інформацію про осіб, відповідальних за випуск.

17. Проведення активної агітації (публікація агітаційних матеріалів у засобах масової інформації, розповсюдження виборчих листівок, розклеювання виборчих плакатів, публічні заклики голосувати за чи проти кандидатів на пост Президента України) та розповсюдження політичної реклами з часу припинення передвиборної агітації забороняється. Передвиборні агітаційні матеріали знімаються з 24 години останньої п'ятниці, що передує дню виборів чи дню повторного голосування, відповідними службами місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

18. Забороняється оприлюднення в день виборів результатів опитування виборців щодо їх волевиявлення під час голосування до його закінчення.

19. У разі надходження до Центральної або територіальної виборчої комісії заяви, скарги щодо порушень вимог частин третьої, шостої, десятої — вісімнадцятої цієї статті відповідна виборча комісія негайно надсилає цю заяву чи скаргу до відповідних правоохоронних органів для перевірки і реагування відповідно до законів України.

Розділ IX. ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАНДИДАТІВ НА ПОСТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ТА ОФІЦІЙНИХ СПОСТЕРІГАЧІВ

Стаття 65. Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України

1. Кандидату на пост Президента України не може бути відмовлено у звільненні на період передвиборної агітації від виконання виробничих або службових обов'язків за місцем роботи з наданням неоплачуваної відпустки.

2. Кандидат на пост Президента України з часу своєї реєстрації до закінчення виборчого процесу не може бути звільнений з роботи з ініціативи власника підприємства, закладу, установи, організації або уповноваженого ним органу, командира військового формування (частини). Кандидат без його згоди не може бути переведений на іншу роботу, скерований у відрядження, а також призваний на військову або альтернативну (невійськову) службу, навчальні (перевірні) та спеціальні збори військовозобов'язаних.

3. Кандидат на пост Президента України має право на безоплатний проїзд всіма видами пасажирського транспорту (за винятком таксі) в межах території України за рахунок коштів Державного бюджету України, виділених на проведення виборів Президента України.

4. Держава забезпечує охорону кандидатів на пост Президента України під час виборчого процесу відповідно до Закону України «Про державну охорону органів державної влади та посадових осіб».

Стаття 66. Уповноважені представники кандидатів на пост Президента України

1. Кандидат на пост Президента України, зареєстрований Центральною виборчою комісією, має право делегувати одного уповноваженого представника до Центральної виборчої комісії з правом дорадчого голосу, який представляє його інтереси в Центральній виборчій комісії під час виборчого процесу.

2. Уповноваженим представником кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії може бути громадянин України, який має право голосу. Не може бути уповноваженим представником кандидата на пост Президента України член виборчої комісії, посадова особа органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, військовослужбовець, службовець рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ України, Служби безпеки України, особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу.

3. Заява про реєстрацію уповноваженого представника кандидата на пост Президента України за підписом, засвідченим в установленому законом порядку, особи, висунутої кандидатом на пост Президента України, подається до Центральної виборчої комісії одночасно із заявою про реєстрацію кандидата на пост Президента України. У заяві про реєстрацію уповноваженого представника кандидата на пост Президента України зазначаються прізвище, ім'я, по батькові уповноваженого представника, його громадянство, день, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), місце проживання, номер телефону. До заяви додається письмова згода цієї особи представляти інтереси кандидата на пост Президента України в Центральній виборчій комісії.

4. Центральна виборча комісія не пізніше третього дня після надходження документів, зазначених у частині третій цієї статті, реєструє уповноваженого представника кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії та видає йому посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. У разі відмови у реєстрації (скасування реєстрації) кандидата на пост Президента України повноваження уповноваженого представника кандидата у Центральній виборчій комісії вважаються припиненими з моменту настання зазначених обставин.

5. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України з дня його реєстрації Центральною виборчою комісією до припинення своїх повноважень або закінчення виборчого процесу має право на звільнення від виробничих або службових обов'язків без збереження заробітної плати за погодженням із власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

6. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України має право у будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень.

7. Кандидат на пост Президента України у будь-який час до дня виборів або дня повторного голосування може прийняти рішення про відкликання уповноваженого представника та про делегування іншої кандидатури замість вибулої. Відповідна заява разом з копією рішення та іншими документами подається до Центральної виборчої комісії у порядку, встановленому частиною третьою цієї статті.

8. На підставі заяви, поданої відповідно до частини шостої або сьомої цієї статті, не пізніше третього дня після її надходження, а поданої напередодні і в день виборів, — невідкладно Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації уповноваженого представника кандидата. Копія рішення видається уповноваженому представнику кандидата або надсилається на адресу кандидата на пост Президента України.

9. Посвідчення уповноваженого представника кандидата на пост Президента України, повноваження якого припинено до закінчення виборчого процесу, негайно повертається до Центральної виборчої комісії.

10. Уповноважений представник кандидата на пост Президента України у Центральній виборчій комісії має право:

1) бути присутнім на всіх засіданнях Центральної виборчої комісії під час обговорення питань, пов'язаних з виборами Президента України, та брати участь у їх обговоренні з правом дорадчого голосу;

2) знайомитися із змістом протоколів засідань Центральної виборчої комісії, її рішеннями, документами і матеріалами, на підставі яких ці рішення приймалися, отримувати копії цих рішень;

3) знайомитися невідкладно з протоколами, телефонограмами та іншими офіційними повідомленнями, що надходять до Центральної виборчої комісії від територіальних виборчих комісій, про підсумки голосування у відповідному територіальному виборчому окрузі, а також протоколами відповідних дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів на виборчій дільниці;

4) на інші права, передбачені цим Законом.

Стаття 67. Довірені особи кандидата на пост Президента України

1. Кандидат на пост Президента України може мати не більше п'яти довірених осіб в єдиному загальнодержавному виборчому окрузі та по одній довіреній особі у кожному територіальному окрузі. Довірена особа кандидата повинна відповідати вимогам, зазначеним у частині другій статті 66 цього Закону.

2. Довірені особи кандидата ведуть агітацію за обрання його Президентом України, сприяють кандидату на пост Президента України у проведенні виборчого процесу, представляють інтереси кандидата у відносинах з виборчими комісіями, іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, засобами масової інформації, об'єднаннями громадян, виборцями.

3. Заява про реєстрацію довірених осіб кандидата за підписом кандидата на пост Президента України, засвідченим у встановленому законом порядку, подається до Центральної виборчої комісії у будь-який час після реєстрації кандидата. У заяві про реєстрацію довірених осіб зазначаються прізвище, ім'я, по батькові кожної довіреної особи, відповідний виборчий округ, громадянство довіреної особи, день, місяць і рік народження, місце роботи, займана посада (заняття), місце проживання, номер телефону. До заяви додаються письмові згоди цих осіб представляти інтереси кандидата на пост Президента України у відповідному виборчому окрузі. Підписи зазначених осіб засвідчуються у встановленому законом порядку.

4. Центральна виборча комісія не пізніше третього дня після надходження документів, зазначених у частині третій цієї статті, реєструє довірених осіб кандидата на пост Президента України та видає уповноваженому представнику кандидата на пост Президента України їх посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

5. Довірена особа кандидата з дня її реєстрації Центральною виборчою комісією до припинення її повноважень або закінчення виборчого процесу має право на звільнення від виробничих або службових обов'язків без збереження заробітної плати за погодженням із власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом.

6. У разі скасування реєстрації кандидата на пост Президента України повноваження довірених осіб кандидата вважаються припиненими з дня прийняття рішення про скасування реєстрації кандидата.

7. Довірена особа кандидата має право у будь-який час до дня виборів звернутися до Центральної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень.

8. Кандидат на пост Президента України у будь-який час до дня виборів може прийняти рішення про відкликання довіреної особи та про внесення іншої кандидатури замість вибулої. Відповідна заява разом з письмовою згодою внесеної кандидатури подається до Центральної виборчої комісії у порядку, встановленому у частині третій цієї статті.

9. На підставі заяви, поданої відповідно до частини сьомої або восьмої цієї статті, не пізніше третього дня після її надходження, а поданої напередодні і в день виборів, — невідкладно Центральна виборча комісія приймає рішення про скасування реєстрації довіреної особи кандидата. Копія рішення видається уповноваженому представнику кандидата або надсилається на його адресу.

10. Посвідчення довіреної особи кандидата, повноваження якої припинено до закінчення виборчого процесу, негайно повертається до Центральної виборчої комісії.

Стаття 68. Офіційні спостерігачі

1. У виборчому процесі можуть брати участь офіційні спостерігачі від кандидатів на пост Президента України, партій (блоків), які висунули кандидатів. Офіційні спостерігачі від іноземних держав та міжнародних організацій можуть вести спостереження за ходом виборчого процесу.

2. Повноваження офіційних спостерігачів починаються з дня їх реєстрації відповідною виборчою комісією у порядку, передбаченому цим Законом, і припиняються після встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України.

3. Виборча комісія, яка зареєструвала офіційного спостерігача, може достроково припинити його повноваження у разі встановлення фактів грубого або систематичного порушення ним Конституції України та законів України. Про припинення повноважень офіційного спостерігача приймається мотивоване рішення.

Стаття 69. Офіційні спостерігачі від кандидатів на пост Президента України, партій (блоків), які висунули кандидата

1. Офіційним спостерігачем від кандидата на пост Президента України, від партії (блоку), яка висунула кандидата, зареєстрованого Центральною виборчою комісією, може бути громадянин України, який має право голосу і не є членом виборчої комісії. Не може бути офіційним спостерігачем член виборчої комісії, посадова або службова особа органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, військовослужбовець, службовець рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, Служби безпеки України та особа, яка проходить альтернативну (невійськову) службу.

2. Офіційний спостерігач від кандидата на пост Президента України реєструється територіальною виборчою комісією за поданням довіреної особи кандидата у відпо-

відному територіальному окрузі за підписом цієї довіреної особи.

3. Офіційний спостерігач від партії (блоку), яка висунула кандидата на пост Президента України, реєструється територіальною виборчою комісією за поданням відповідно республіканської в Автономній Республіці Крим, обласної, Київської та Севастопольської міської організації партії (організацій партій, що входять до блоку), яка висунула кандидата, за умови, що ці організації зареєстровані у встановленому законом порядку, за підписом керівника відповідної організації партії (організацій партій, що входять до блоку), засвідченим печаткою цієї організації партії (печатками відповідних організацій партій, що входять до блоку).

4. У поданні про реєстрацію офіційних спостерігачів зазначаються їх прізвища, імена та по батькові, громадянство, адреса місця проживання, номери телефонів. До подання додаються заяви про згоду цих осіб бути офіційними спостерігачами від відповідного кандидата, відповідної партії (блоку).

5. Подання про реєстрацію спостерігача від кандидата на пост Президента України, партії (блоку), яка висунула кандидата, зазначене у частинах третій та четвертій цієї статті, вноситься до відповідної територіальної виборчої комісії не пізніш як за п'ять днів до дня виборів.

6. Відповідна територіальна виборча комісія не пізніш як наступного дня після внесення подання видає офіційним спостерігачам посвідчення за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

7. Офіційний спостерігач має право:

1) перебувати на виборчих дільницях під час голосування, спостерігати з будь-якої відстані за діями членів комісії, у тому числі під час видачі бюлетенів виборцям і підрахунку голосів, не заважаючи членам комісії фізично;

2) робити фото-, кінозйомки, аудіо- та відеозаписи;

3) бути присутнім при видачі виборчих бюлетенів членам дільничної виборчої комісії для організації голосування виборців за межами приміщення для голосування та при проведенні такого голосування;

4) бути присутнім з дотриманням вимог цього Закону на засіданнях дільничних та територіальної виборчих комісій відповідного територіального виборчого округу з урахуванням положень, встановлених частиною дев'ятою статті 28 цього Закону, в тому числі під час підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, встановлення підсумків голосування в територіальному виборчому окрузі;

5) звертатися до відповідної виборчої комісії із скаргою щодо порушень цього Закону в разі їх виявлення;

6) складати акти про виявлені порушення цього Закону, що підписуються ним та не менш як двома виборцями, які засвідчують факт цього порушення, із зазначенням їх прізвищ, імен, по батькові, адреси місця проживання, та подавати їх до відповідної виборчої комісії у строки, передбачені статтею 94 цього Закону;

7) отримувати копії протоколів про передачу виборчих бюлетенів, про підрахунок голосів і встановлення результатів голосування, а також інших документів у випадках, передбачених цим Законом;

8) мати інші права, передбачені цим Законом.

8. Офіційний спостерігач не має права:

1) протиправно втручатися в роботу виборчої комісії, чинити дії, що порушують хід виборчого процесу або заважають членам виборчої комісії здійснювати свої повноваження;

2) заповнювати замість виборця (у тому числі і на його прохання) виборчий бюлетень;

3) бути присутнім при заповненні виборцем виборчого бюлетеня у кабіні (кімнаті) для таємного голосування.

9. У разі грубого або систематичного порушення офіційним спостерігачем вимог частини восьмої цієї статті виборча комісія своїм рішенням, прийнятим у порядку, передбаченому частиною одинадцятою статті 28 цього Закону, може позбавити його права бути присутнім на засіданні виборчої комісії.

10. Керівний орган республіканської в Автономній Республіці Крим, обласної, Київської, Севастопольської міської організації партії (організацій партій, що входять до блоку), довірена особа кандидата на пост Президента України від імені кандидата мають право відкликати свого офіційного спостерігача шляхом звернення з письмовою заявою до відповідної територіальної виборчої комісії про припинення його повноважень і подати документи для реєстрації іншої особи в порядку, встановленому цим Законом.

11. Офіційний спостерігач має право у будь-який час звернутися до територіальної виборчої комісії із заявою про складення своїх повноважень. На підставі такої заяви територіальною виборчою комісією приймається рішення, копія якого надається довіреній особі кандидата або надсилається відповідній організації партії (блоку).

Стаття 70. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій

1. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій реєструються Центральною виборчою комісією. Пропозиції щодо їх реєстрації подаються до Центральної виборчої комісії не пізніш як за десять днів до дня виборів безпосередньо або через Міністерство закордонних справ України.

2. Рішення про реєстрацію офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій приймається не пізніш як за п'ять днів до дня виборів Центральною виборчою комісією.

3. Центральна виборча комісія видає офіційним спостерігачам від іноземних держав, міжнародних організацій посвідчення за встановленою нею формою.

4. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюють свої повноваження на території України.

5. Офіційний спостерігач від іноземної держави, міжнародної організації має право:

1) бути присутнім на зустрічах кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб, представників партій (блоків), які висунули кандидатів, з виборцями, на передвиборних зборах, мітингах, засіданнях виборчих комісій;

2) знайомитися з матеріалами передвиборної агітації;

3) бути присутнім на виборчих дільницях під час голосування і підрахунку голосів виборців та при встановленні підсумків голосування територіальними виборчими комісіями;

4) робити фото-, кінозйомки, аудіо- та відеозаписи;

5) висловлювати свої пропозиції щодо організації проведення виборів Президента України та вдосконалення законодавства України з урахуванням міжнародного досвіду, проводити прес-конференції з додержанням вимог законодавства України;

6) утворювати разом з іншими спостерігачами від іноземних держав, міжнародних організацій за погодженням з Центральною виборчою комісією тимчасові групи спостерігачів для координації їх діяльності в межах повноважень, передбачених цим Законом.

6. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюють спостереження самостійно і незалежно.

7. Міністерство закордонних справ України, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та виборчі комісії повинні сприяти офіційним спостерігачам від іноземних держав, міжнародних організацій у здійсненні ними їх повноважень.

8. Фінансове і матеріальне забезпечення діяльності офіційних спостерігачів від іноземних держав, міжнародних організацій здійснюється за рахунок коштів держав чи організацій, які скерували їх в Україну, або за власні кошти цих спостерігачів.

9. Офіційні спостерігачі від іноземних держав, міжнародних організацій не мають права використовувати свій статус у діяльності, не пов'язаній із спостереженням за ходом виборчого процесу, а також втручатися у роботу виборчих комісій.

Розділ X. ПРОВЕДЕННЯ ГОЛОСУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 71. Виборчий бюлетень

1. Форма і текст виборчого бюлетеня для голосування в день виборів Президента України, а також форма виборчого бюлетеня для повторного голосування затверджуються Центральною виборчою комісією не пізніш як за 30 днів до дня виборів. Текст виборчого бюлетеня для повторного голосування затверджується Центральною виборчою комісією не пізніш як за десять днів до дня повторного голосування.

2. Виборчі бюлетені є документами суворої звітності.

3. Виборчий бюлетень повинен містити назву та дату проведення виборів (бюлетень для повторного голосування — дату повторного голосування), номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, крім спеціальних виборчих дільниць, які утворені відповідно до частини десятої статті 20, а також позначені місця для печатки дільничної виборчої комісії, прізвища, ініціалів та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень.

4. До виборчого бюлетеня для голосування в день виборів вносяться відомості в алфавітному порядку за прізвищами зареєстрованих кандидатів на пост Президента України із зазначенням прізвищ, імен, по батькові, року народження, місця проживання, місця роботи (занять), партійності кандидата, суб'єкта висунення кандидата. Праворуч напроти відомостей про кожного кандидата розташовується порожній квадрат. Після прізвищ усіх кандидатів у виборчому бюлетені зазначається: «Не підтримую жодного кандидата на пост Президента України» і праворуч від цих слів розташовується порожній квадрат.

5. Виборчий бюлетень повинен містити роз'яснення щодо порядку його заповнення виборцем під час голосування.

6. Виборчий бюлетень має контрольний талон, відокремлений лінією відриву. Контрольний талон повинен містити назву та дату виборів (дату повторного голосування), номер територіального виборчого округу, номер виборчої дільниці, а також позначені місця для номера, за яким виборця внесено до списку виборців на дільниці, підпису виборця, який отримує виборчий бюлетень, прізвища, ініціалів та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень.

Стаття 72. Порядок виготовлення виборчих бюлетенів

1. Центральна виборча комісія забезпечує виготовлення в централізованому порядку виборчих бюлетенів для голосування в день виборів державними поліграфічними підприємствами не пізніш як за десять днів до дня виборів на підставі угод, укладених нею з цими підприємствами. Виборчі бюлетені для повторного голосування повинні бути виготовлені у тому ж порядку не пізніш як за шість днів до дня повторного голосування.

2. Технічні відходи, поліграфічний брак, а також друкарські форми знищуються в порядку та строки, визначені угодою на виготовлення виборчих бюлетенів.

3. Виборчі бюлетені Центральна виборча комісія отримує в упаковці підприємства-виготовлювача.

4. Виборчі бюлетені для голосування у день виборів чи в день повторного голосування відповідно друкуються на однаковому папері за формою та текстом, затвердженими Центральною виборчою комісією, і повинні бути однаковими за розміром, кольором та змістом.

5. Виборчий бюлетень друкується державною мовою на одному аркуші з текстовою частиною лише з одного боку.

6. На спеціальній виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів Президента України у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, виборчі бюлетені можуть бути виготовлені, як виняток, з дозволу Центральної виборчої комісії безпосередньо дільничною виборчою комісією.

7. У разі скасування рішення про реєстрацію кандидата на пост Президента України Центральна виборча комісія приймає рішення про внесення змін до виборчого бюлетеня. Такі зміни вносяться до виборчих бюлетенів членами дільничних виборчих комісій з використанням відповідного штампа. Про зміни, внесені до виборчого бюлетеня, повідомляється кожному виборцю під час видачі виборчого бюлетеня.

8. Виборчий бюлетень, до якого не внесені зміни, передбачені у частині сьомій цієї статті, вважається недійсним. Виборчий бюлетень, до якого внесені зміни без рішення Центральної виборчої комісії або невідповідно до такого рішення, вважається недійсним.

Стаття 73. Порядок передачі виборчих бюлетенів виборчим комісіям

1. Територіальна виборча комісія приймає виборчі бюлетені від Центральної виборчої комісії на своєму засіданні. Про прийняття виборчих бюлетенів територіальна виборча комісія складає протокол за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Протокол складається в трьох примірниках і підписується всіма членами територіальної виборчої комісії та представниками Центральної виборчої комісії, які здійснюють передачу виборчих бюлетенів, а також кандидатами на пост Президента України, їх довіреними особами, офіційними спостерігачами від кандидатів та партій (блоків), які присутні на засіданні комісії. Перший примірник протоколу передається до Центральної виборчої комісії, другий — зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується в приміщенні територіальної виборчої комісії для загального ознайомлення.

2. Територіальна виборча комісія забезпечує збереження і охорону виборчих бюлетенів, отриманих від Центральної виборчої комісії. Виборчі бюлетені зберігаються у приміщенні територіальної виборчої комісії в сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні комісії та печатки комісії і постійно (до дня голосування) перебуває під охороною працівника органів внутрішніх справ України.

3. Територіальна виборча комісія не раніш як за три дні до дня виборів або дня повторного голосування на своєму засіданні передає виборчі бюлетені дільничним виборчим комісіям. Від імені кожної дільничної виборчої комісії бюлетені приймають не менш як три члени цієї комісії, які повинні бути представниками різних кандидатів на пост Президента України.

4. Про передачу дільничним виборчим комісіям виборчих бюлетенів територіальною виборчою комісією складається протокол за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, в якому зазначаються:

1) номер територіального виборчого округу;

2) номер виборчої дільниці;

3) кількість виборців на виборчій дільниці згідно зі списком виборців на день складання протоколу;

4) кількість переданих на виборчу дільницю виборчих бюлетенів для голосування;

5) прізвища та підписи членів дільничної виборчої комісії, які прийняли виборчі бюлетені;

6) кількість виборчих бюлетенів, які залишаються на зберіганні в територіальній виборчій комісії.

5. Протокол про передачу дільничним виборчим комісіям виборчих бюлетенів складається у трьох примірниках і підписується всіма присутніми на засіданні членами територіальної виборчої комісії, а також кандидатами на пост Президента України, їх довіреними особами, офіційними спостерігачами від кандидатів та партій (блоків), які присутні на засіданні комісії. Перший примірник протоколу надсилається до Центральної виборчої комісії, другий — зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується в приміщенні територіальної виборчої комісії для загального ознайомлення. Витяг з протоколу із зазначенням відомостей, що стосуються відповідної виборчої дільниці, надається разом з виборчими бюлетенями представникам кожної дільничної виборчої комісії, які отримали виборчі бюлетені.

6. Дільничним виборчим комісіям закордонних виборчих дільниць виборчі бюлетені передаються у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

7. Усі виборчі бюлетені із зазначеними номерами виборчих дільниць передаються відповідним дільничним виборчим комісіям. Виборчим комісіям дільниць, утворених відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону, передаються виборчі бюлетені без зазначення номера виборчої дільниці у кількості, яка дорівнює кількості громадян, включених до списку виборців на виборчій дільниці на день отримання бюлетенів, з резервом, обсяг якого встановлюється Центральною виборчою комісією.

8. Кожен член територіальної виборчої комісії, кандидат на пост Президента України, його довірена особа, офіційний спостерігач від кандидата, партії (блоку), які були присутні при переданні виборчих бюлетенів, мають право на їх прохання невідкладно отримати копії зазначених у частинах першій та п'ятій цієї статті протоколів, засвідчені головою і секретарем територіальної виборчої комісії та скріплені печаткою комісії, з розрахунку не більш як по одній копії протоколу для кожного члена комісії та кожного кандидата на пост Президента України.

9. Члени дільничної виборчої комісії транспортують отримані виборчі бюлетені до приміщення дільничної виборчої комісії у супроводі працівника органів внутрішніх справ.

10. Приймання виборчих бюлетенів відбувається невідкладно після прибуття членів комісії, які отримали бюлетені, на засіданні дільничної виборчої комісії. При цьому члени дільничної виборчої комісії перераховують отримані бюлетені, проставляють у визначених місцях кожного виборчого бюлетеня печатку дільничної виборчої комісії. На виборчих дільницях, утворених відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону, у визначених місцях виборчого бюлетеня та контрольного талона проставляється також номер виборчої дільниці. У разі невідповідності встановленої перерахуванням кількості бюлетенів та кількості, зазначеної у витягу з протоколу територіальної виборчої комісії про передання бюлетенів, дільнична виборча комісія складає у двох примірниках акт про це за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини розходження. Один примірник акта передається до територіальної виборчої комісії, а другий зберігається у дільничній виборчій комісії. За наявності зазначених розходжень кількістю бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією, вважається кількість, встановлена на засіданні дільничної комісії та зафіксована в акті про розходження.

11. Виборчі бюлетені зберігаються у приміщенні дільничної виборчої комісії в сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні комісії та печатки комісії і постійно (до дня голосування) перебуває під охороною працівника органів внутрішніх справ України.

Стаття 74. Приміщення для голосування

1. Голосування проводиться у спеціально відведених та облаштованих приміщеннях, в яких обладнуються кабіни (кімнати) для таємного голосування та визначаються місця видачі виборчих бюлетенів і встановлення виборчих скриньок. Обладнання приміщення для голосування покладається на дільничну виборчу комісію.

2. Виконавчі органи місцевого самоврядування або інші органи (посадові особи), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, забезпечують виборчі дільниці необхідними приміщеннями для голосування, які придатні для облаштування відповідно до вимог цього Закону та нормативів, встановлених Центральною виборчою комісією. Приміщення для голосування для малої виборчої дільниці (з кількістю виборців до 500 осіб) повинно мати площу не менше 50 квадратних метрів, середньої (від 500 до 1500 виборців) — не менше 75 квадратних метрів, великої (понад 1500 виборців) — не менше 90 квадратних метрів.

3. Приміщення для голосування повинно бути обладнане достатньою кількістю кабін (кімнат) для таємного голосування.

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

Для малих виборчих дільниць кількість таких кабін (кімнат) повинна бути не менше двох, для середніх — не менше чотирьох, для великих — не менше шести. Розміщення обладнання у приміщенні для голосування планується таким чином, щоб місця видачі виборчих бюлетенів, вхід і вихід з кабін (кімнат) для таємного голосування, виборчі скриньки були у полі зору членів дільничної виборчої комісії та осіб, які відповідно до цього Закону мають право бути присутніми в приміщенні для голосування.

4. Кожна виборча дільниця забезпечується необхідною кількістю виборчих скриньок — великих (стаціонарних) та малих (переносних). Виборчі скриньки мають розміри і виготовляються з прозорого матеріалу, які визначаються Центральною виборчою комісією. Мала виборча дільниця повинна мати не менше двох великих та двох малих виборчих скриньок, середня — не менше трьох великих і двох малих скриньок, велика — не менше чотирьох великих і трьох малих скриньок. Виборчі скриньки встановлюються у приміщенні для голосування так, щоб виборці при підході до них мали можливість проходити через кабіни (кімнати) для таємного голосування.

5. У приміщенні для голосування або безпосередньо перед ним дільнична виборча комісія в обов'язковому порядку розміщує плакати, що роз'яснюють порядок голосування та відповідальність за порушення законодавства про вибори Президента України, інформаційні плакати кандидатів на пост Президента України, які розміщуються в алфавітному порядку (в порядку розміщення кандидатів у виборчому бюлетені).

Стаття 75. Підготовка до голосування у день виборів (день повторного голосування)

1. Голосування проводиться у день виборів та у день повторного голосування з 8 до 20 години. На закордонних виборчих дільницях голосування проводиться за місцевим часом країни, де утворені ці дільниці.

2. Про час і місце голосування дільнична виборча комісія повідомляє виборців не пізніш як за сім днів до дня його проведення, а у виняткових випадках утворення виборчих дільниць відповідно до частини десятої статті 20 цього Закону — напередодні дня виборів.

3. Організація проведення голосування та підтримання належного порядку у приміщенні для голосування, забезпечення таємності волевиявлення виборців під час голосування покладаються на дільничну виборчу комісію.

4. Дільнична виборча комісія не раніш як за сорок п'ять хвилин до початку голосування проводить засідання, на якому відкривається сейф (металева шафа) з виборчими бюлетенями. Голова дільничної виборчої комісії на підставі витягу із протоколу територіальної виборчої комісії про передачу виборчих бюлетенів дільничній виборчій комісії або акта, зазначеного у частині десятій статті 73 цього Закону, оголошує кількість виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією. Ці відомості секретар комісії заносить до протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

5. У разі виявлення пошкодження стрічки, якою було опечатано сейф (металеву шафу), або невідповідності підписів чи печатки на ній дільнична виборча комісія негайно повідомляє про це органи внутрішніх справ та територіальну виборчу комісію. Після цього члени дільничної виборчої комісії перераховують виборчі бюлетені, про що складається акт, який підписується всіма присутніми при цьому на засіданні дільничної виборчої комісії та скріплюється печаткою комісії. Кількість виборчих бюлетенів, зазначена у вказаному акті, вважається кількістю бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією.

6. Дільнична виборча комісія звичайної виборчої дільниці встановлює кількість виборців, які отримали відкріпні посвідчення для відповідного голосування, підраховує кількість наявних невикористаних бланків відповідних відкріпних посвідчень. Невикористані бланки посвідчень погашаються шляхом відокремлення правого нижнього кута. Про погашення бланків відповідних відкріпних посвідчень складається акт за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. В акті зазначаються:

1) кількість та номери отриманих дільничною виборчою комісією бланків відповідних відкріпних посвідчень;

2) кількість виборців, які отримали відповідні відкріпні посвідчення;

3) номери невикористаних відповідних відкріпних посвідчень;

4) кількість погашених відповідних відкріпних посвідчень.

7. При складанні акта, зазначеного у частині шостій цієї статті, дільнична виборча комісія перевіряє, чи дорівнює кількість отриманих бланків відповідних відкріпних посвідчень сумі кількості виборців, які отримали такі відкріпні посвідчення, та кількості погашених бланків відкріпних посвідчень. У разі невідповідності цих даних дільнична виборча комісія зазначає це у вказаному акті, а також зазначає встановлену рішенням дільничної виборчої комісії причину такого розходження.

8. Погашені невикористані бланки відповідних відкріпних посвідчень запаковуються. На пакеті робиться напис «Погашені бланки відкріпних посвідчень на право участі у виборах Президента України», зазначаються номери територіального виборчого округу та виборчої дільниці, дата і час пакування, кількість запакованих погашених бланків відкріпних посвідчень, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

9. Пакет з погашеними бланками відкріпних посвідчень та акт про погашення доставляються до територіальної виборчої комісії разом з виборчою документацією, зазначеною в частині дев'ятій статті 79 цього Закону.

10. Голова дільничної виборчої комісії на засіданні комісії перед початком голосування надає для огляду членам дільничної виборчої комісії, присутнім кандидатам на пост Президента України, їх довіреним особам, офіційним спостерігачам, представникам засобів масової інформації по черзі всі наявні на виборчій дільниці виборчі скриньки. Після огляду кожної скриньки вона пломбується або опечатується печаткою дільничної виборчої комісії, після чого у неї опускається контрольний лист, у якому зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, час його вкидання у виборчу скриньку, підписи голови, заступника голови, секретаря та інших членів дільничної виборчої комісії, кандидатів, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів, які присутні при цьому. Контрольний лист підписується цими особами, їхні підписи скріплюються печаткою комісії. Після вкидання контрольного листа голова комісії надає для огляду наступну виборчу скриньку і проводить з нею ту ж процедуру. Після опечатування останньої виборчої скриньки та вкидання до неї контрольного листа і встановлення великих (стаціонарних) виборчих скриньок на відведені для них місця виборча дільниця вважається готовою до проведення голосування. Малі (переносні) виборчі скриньки розміщуються у приміщенні для голосування отворами для бюлетенів вниз у полі зору членів комісії та інших осіб, присутніх на виборчій дільниці під час голосування відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 76. Організація і порядок голосування

1. При проведенні голосування на виборчій дільниці член дільничної виборчої комісії на підставі списку виборців по відповідній виборчій дільниці за умови пред'явлення виборцем одного із документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, що посвідчує його особу та громадянство, видає виборцю один виборчий бюлетень для голосування. Виборець розписується за отримання виборчого бюлетеня у визначеному місці на контрольному талоні виборчого бюлетеня та у списку виборців. Член дільничної виборчої комісії, який видає виборчий бюлетень, вписує свої прізвище та ініціали і розписується у визначеному місці на виборчому бюлетені та контрольному талоні. Робити на виборчих бюлетенях будь-які позначки забороняється.

2. Виборець, який прибув для голосування на виборчу дільницю з відкріпним посвідченням у день виборів або з рішенням суду про його включення до списку виборців на відповідній виборчій дільниці, включається до списку виборців у порядку, встановленому частинами дев'ятою та десятою статті 34 цього Закону. Виборчий бюлетень виборцю видається у порядку, встановленому частиною першою цієї статті.

3. Виборець може перебувати у приміщенні для голосування протягом часу, необхідного для голосування.

4. Виборчі бюлетені заповнюються виборцем особисто в кабіні (кімнаті) для таємного голосування. Під час заповнення виборчих бюлетенів забороняється присутність інших осіб. Виборець, який внаслідок фізичних вад не може самостійно заповнити виборчий бюлетень, має право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії скористатися допомогою іншого виборця, крім членів виборчої комісії, кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів.

5. Виборець не має права передавати свій виборчий бюлетень іншим особам. Отримання виборчого бюлетеня від інших осіб (крім уповноваженого члена виборчої комісії, який видає бюлетені), заохочення або змушування шляхом підкупу, погроз або іншим способом виборців до передачі бюлетеня іншим особам забороняється.

6. У виборчому бюлетені для голосування виборець робить позначку «плюс» («+») або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті напроти прізвища кандидата на пост Президента України, за якого він голосує. Виборець може голосувати лише за одного кандидата або не підтримати жодного кандидата на пост Президента України. У разі непідтримання жодного кандидата виборець робить позначку «плюс» («+») або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті напроти слів: «Не підтримую жодного кандидата на пост Президента України».

7. Виборець опускає заповнений виборчий бюлетень у виборчу скриньку. Виборець, який не може внаслідок фізичних вад самостійно опустити їх до виборчої скриньки, має право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії доручити зробити це іншій особі у своїй присутності, крім членів виборчої комісії, кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів.

8. У разі пошкодження виборчої скриньки під час голосування виборча скринька опечатується головою і не менш як трьома членами виборчої комісії, які є представниками різних кандидатів на пост Президента України, у спосіб, що унеможливлює вкидання виборчих бюлетенів. Ця виборча скринька зберігається в приміщенні для голосування в полі зору членів комісії та інших осіб, присутніх на виборчій дільниці під час голосування відповідно до вимог цього Закону, і не використовується до закінчення голосування.

9. У разі якщо виборець, заповнюючи бюлетень, допустив помилку, він має право невідкладно звернутися з письмовою заявою до члена виборчої комісії, який видав йому виборчий бюлетень, з проханням видати йому інший виборчий бюлетень. Член виборчої комісії видає інший виборчий бюлетень у порядку, встановленому частиною першою цієї статті, тільки в обмін на зіпсований, про що робить відповідну позначку в списку виборців напроти прізвища виборця і розписується. Зіпсований виборчий бюлетень негайно погашається як невикористаний, про що складається акт. Зіпсований і погашений виборчий бюлетень при підрахунку голосів враховується як невикористаний і запаковується разом із контрольним талоном у пакет з невикористаними виборчими бюлетенями.

10. О 20 годині голова дільничної виборчої комісії оголошує про закінчення голосування, після чого мають право проголосувати лише виборці, які перебувають у приміщенні для голосування. Продовження голосування після часу, встановленого цим Законом, не допускається. Після виходу з приміщення для голосування останнього виборця приміщення зачиняється і в ньому залишаються тільки члени комісії та особи, яким цим Законом надано право бути присутніми на засіданні виборчої комісії.

11. На виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, дільнична виборча комісія може оголосити голосування закінченим раніше часу, визначеного частиною першою статті 75 цього Закону, якщо в голосуванні взяли участь усі виборці, включені до списку виборців. Підрахунок голосів на таких дільницях проводиться одразу після оголошення про закінчення голосування у порядку, встановленому цим Законом.

Стаття 77. Порядок організації голосування за межами приміщення для голосування

1. Виборець, який за станом здоров'я не може прибути до приміщення для голосування звичайної виборчої дільниці, де він включений до списку виборців, а також виборець, який включений до списку виборців на спеціальній виборчій дільниці, утвореній у стаціонарному лікувальному закладі, і через постільний режим не може прибути до приміщення для голосування, має право звернутися з письмовою заявою до дільничної виборчої комісії з проханням забезпечити йому голосування за межами приміщення для голосування. Така заява із зазначенням місця перебування виборця може бути подана не пізніш як за дванадцять годин до початку голосування.

2. Заява виборця про бажання голосувати за межами приміщення для голосування реєструється дільничною виборчою комісією в окремому журналі, де зазначаються день і час її надходження, прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання (місце перебування) виборця.

3. На підставі заяв, зазначених у частині першій цієї статті, дільнична виборча комісія напередодні дня виборів після закінчення строку подання таких заяв робить витяг із списку виборців за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. При цьому у списку виборців у графі «підпис виборця» секретар дільничної виборчої комісії робить запис «голосує за місцем перебування».

4. Голосування виборців за межами приміщення для голосування організовують не менш як три члени дільничної виборчої комісії, визначені виборчою комісією. Ці члени комісії повинні бути представниками різних кандидатів на пост Президента України.

5. Голосування виборців за межами приміщення для голосування організовується з таким розрахунком, щоб виборці змогли проголосувати не пізніш як за годину до закінчення голосування.

6. Голова дільничної виборчої комісії зобов'язаний оголосити про те, що члени дільничної виборчої комісії відбувають для організації голосування виборців за межами приміщення для голосування. Членам виборчої комісії видаються виборчі бюлетені у кількості, яка дорівнює кількості виборців у витягу зі списку виборців, витяг зі списку виборців та опломбована або опечатана переносна виборча скринька, в яку при цьому опускається контрольний лист. У цьому листі зазначаються час виходу (година та хвилини) членів виборчої комісії для проведення голосування за межами приміщення для голосування, кількість отриманих виборчих бюлетенів, прізвища та ініціали членів дільничної виборчої комісії, яким видані виборчі бюлетені. Контрольний лист підписується присутніми членами виборчої комісії, кандидатами на пост Президента України, їх довіреними особами, офіційними спостерігачами, їхні підписи скріплюються печаткою комісії.

7. При проведенні голосування за межами приміщення для голосування мають право бути присутні офіційні спостерігачі.

8. При організації голосування виборця за межами приміщення для голосування член дільничної виборчої комісії на підставі витягу зі списку виборців за умови пред'явлення виборцем одного з документів, зазначених у частині другій статті 2 цього Закону, що посвідчує його особу та громадянство, видає виборцю один виборчий бюлетень. Член дільничної виборчої комісії вписує свої прізвище та ініціали і розписується у визначених місцях на виборчих бюлетенях та контрольних талонах. Виборець розписується у контрольному талоні виборчого бюлетеня та у витягу зі списку виборців, заповнює виборчий бюлетень у порядку, передбаченому частиною шостою статті 76 цього Закону, та опускає його у виборчу скриньку.

9. Після проведення голосування за межами приміщення для голосування член дільничної виборчої комісії, який видав виборцю виборчий бюлетень, у списку виборців напроти прізвища виборця робить позначку «голосував за місцем перебування», зазначає свої прізвище та ініціали і розписується.

10. Витяг зі списку виборців, за яким організовувалося голосування виборців за межами приміщення для голосування, додається до списку виборців і є його невід'ємною складовою частиною. До списку виборців додаються письмові заяви виборців, на підставі яких проводилося це голосування.

11. Положення цієї статті не поширюються на закордонні виборчі дільниці.

Стаття 78. Порядок підрахунку голосів на виборчій дільниці

1. Підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці здійснюється відкрито і гласно членами дільничної виборчої комісії на її засіданні, яке проводиться у тому ж приміщенні, де відбувалося голосування.

2. Засідання дільничної виборчої комісії починається відразу після закінчення голосування, проводиться без перерви і закінчується після складення та підписання протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

3. У разі необхідності на початку засідання дільнична виборча комісія розглядає питання, передбачені частиною восьмою статті 28 цього Закону.

4. Підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці проводиться дільничною виборчою комісією у послідовності викладених положень цієї статті.

5. Список виборців на виборчій дільниці у разі внесення до нього під час голосування доповнень після закінчення голосування підписується головою та секретарем дільничної виборчої комісії і скріплюється печаткою комісії.

6. Дільнична виборча комісія на підставі списку виборців встановлює кількість виборців на виборчій дільниці. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

7. Дільнична виборча комісія підраховує невикористані виборчі бюлетені. Кількість таких бюлетенів оголошується і заноситься секретарем комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці. Невикористані виборчі бюлетені погашаються шляхом відокремлення правого нижнього кута бюлетеня. Погашені невикористані виборчі бюлетені разом з бюлетенями, зазначеними у частині дев'ятій статті 76 цього Закону, запаковуються. На пакеті робиться напис «Невикористані виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

8. Дільнична виборча комісія підраховує кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені, за підписами у списку виборців. Ця кількість оголошується.

9. Дільнична виборча комісія підраховує кількість контрольних талонів виборчих бюлетенів з підписами виборців та членів виборчої комісії, які їх видавали. Кількість таких талонів оголошується.

10. У разі відповідності кількості контрольних талонів, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені, визначеній у частині восьмій цієї статті, ця кількість оголошується і заноситься до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці у графу «Кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені».

11. У разі невідповідності кількості контрольних талонів, зазначених у частині дев'ятій цієї статті, кількості підписів виборців у списку виборців, які отримали виборчі бюлетені, складається акт із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини такої невідповідності, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі. Підписи скріплюються печаткою комісії. Після цього комісія приймає рішення щодо встановлення кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені. Ця кількість оголошується і заноситься до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

12. Список виборців, доданий до нього витяг із списку виборців, виготовлений згідно з частиною третьою статті 77 цього Закону, заяви, на підставі яких складався витяг із списку, відкріпні посвідчення, рішення суду про включення виборця до списку виборців у день голосування запаковуються в окремий пакет. На пакеті робиться напис «Список виборців», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

13. Контрольні талони виборчих бюлетенів запаковуються. На пакеті робиться напис «Контрольні талони», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих контрольних талонів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

14. Дільнична виборча комісія перевіряє, чи дорівнює сума кількості невикористаних виборчих бюлетенів і кількості виборців, які отримали виборчі бюлетені, кількості виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією. У разі невідповідності цих даних дільнична виборча комісія складає акт із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини такого розходження, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі. Підписи скріплюються печаткою комісії.

15. Дільнична виборча комісія перевіряє цілісність пломб або печаток на виборчих скриньках.

16. У разі виявлення на виборчих скриньках пошкоджень пломб або печаток чи інших пошкоджень, які порушують цілісність виборчої скриньки, складається акт із зазначенням характеру виявлених пошкоджень, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі. Підписи скріплюються печаткою комісії.

17. Виборчі скриньки відкриваються дільничною виборчою комісією почергово. Першими відкриваються переносні виборчі скриньки, що використовувалися при голосуванні виборців за межами приміщення для голосування, а останніми відкриваються, у разі їх наявності, виборчі скриньки з пошкодженими печатками або пломбами, а також іншими пошкодженнями, виявленими під час голосування.

18. При відкритті непошкодженої виборчої скриньки її вміст висипається на стіл, за яким розміщуються члени дільничної виборчої комісії, при цьому перевіряється наявність у скриньці контрольного листа (для переносної виборчої скриньки — контрольних листів).

19. Виборчі бюлетені з пошкодженої виборчої скриньки виймаються по одному без їх перемішування. Дільнична виборча комісія при цьому підраховує кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій скриньці. При цьому перевіряється наявність у цій скриньці контрольного листа, який повинен бути вийнятий останнім.

20. У разі відсутності у виборчій скриньці контрольного листа дільнична виборча комісія складає у порядку, встановленому цією статтею, акт про відсутність у скриньці контрольного листа, в якому зазначає кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій скриньці. Ці виборчі бюлетені не враховуються при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців.

21. Якщо при відкритті переносної виборчої скриньки у ній виявиться більше виборчих бюлетенів, ніж зазначено в контрольному листі у цій скриньці, дільнична виборча комісія складає у порядку, встановленому цією статтею, акт про таку невідповідність, в якому зазначає кількість виборчих бюлетенів, що знаходяться у цій скриньці. Ці виборчі бюлетені не враховуються при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців.

22. У разі виникнення сумнівів щодо достовірності контрольного листа та в інших сумнівних випадках рішення щодо визнання виборчих бюлетенів, що знаходяться у виборчій скриньці, такими, що не підлягають урахуванню при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців, приймається дільничною виборчою комісією шляхом голосування.

23. Виборчі бюлетені, що не підлягають врахуванню при встановленні загальної кількості виборців, які взяли участь у голосуванні, та при підрахунку голосів виборців, запаковуються. На пакеті робиться напис «Виборчі бюлетені, що не підлягають врахуванню», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

24. Виборча комісія підраховує загальну кількість виборчих бюлетенів, за винятком бюлетенів, які не підлягають врахуванню. При підрахунку виборчих бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії рахує виборчі бюлетені вголос. Усі предмети, що не є виборчими бюлетенями встановленої форми, складаються окремо і не підраховуються. У разі виникнення сумнівів, чи є предмет виборчим бюлетенем, дільнична виборча комісія вирішує це питання шляхом голосування. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути предмет. На час його огляду підрахунок виборчих бюлетенів припиняється. Предмети, що не є виборчими бюлетенями, запаковуються в окремий пакет. До предметів відносять і контрольні листи. На пакеті робиться напис «Предмети», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, дата, час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії. Встановлена у підсумку підрахунку кількість є кількістю виборців , які взяли участь у голосуванні. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

25. Виборчі бюлетені розкладаються на місця, позначені окремими табличками, що містять з обох боків прізвища й ініціали кандидатів, написи «недійсні», «проти всіх». При розкладанні виборчих бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії показує кожний виборчий бюлетень усім членам комісії, виголошуючи результат волевиявлення виборця. У разі виникнення сумнівів щодо змісту виборчого бюлетеня виборча комісія вирішує питання шляхом голосування. При цьому кожен член комісії має право оглянути особисто виборчий бюлетень. На час огляду виборчого бюлетеня робота з іншими виборчими бюлетенями припиняється.

26. Недійсними вважаються виборчі бюлетені:

1) на яких відсутня печатка цієї дільничної виборчої комісії;

2) якщо зазначені на виборчому бюлетені номери територіального округу або виборчої дільниці не відповідають номерам територіального округу чи виборчої дільниці, на якій проводиться підрахунок голосів;

3) на яких не зазначено прізвище та (або) відсутній підпис члена дільничної виборчої комісії, який його видав, або міститься підпис особи, яка не є членом виборчої комісії цієї виборчої дільниці;

4) за наявності обставин, зазначених у частині восьмій статті 72 цього Закону;

5) якщо у виборчому бюлетені зроблено більш як одну позначку проти прізвищ кандидатів чи проти прізвища кандидата і тексту «Не підтримую жодного кандидата на пост Президента України»;

6) якщо не поставлено жодної позначки;

7) якщо не відірвано контрольні талони;

8) якщо неможливо з інших причин встановити зміст волевиявлення виборця.

27. У разі виникнення сумнівів щодо дійсності виборчого бюлетеня питання вирішується дільничною виборчою комісією шляхом голосування. При цьому кожен член комісії має право особисто оглянути виборчий бюлетень. На час огляду виборчого бюлетеня підрахунок інших виборчих бюлетенів припиняється.

28. Недійсні виборчі бюлетені підраховуються окремо. Ця кількість оголошується і заноситься секретарем комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці. Недійсні виборчі бюлетені запаковуються. На пакеті робиться напис «Недійсні виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих недійсних виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

29. Дільнична виборча комісія підраховує кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата на пост Президента України, а також кількість голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата на пост Президента України. Під час підрахунку голосів кожен член комісії має право перевірити або перерахувати відповідні виборчі бюлетені. Результати підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці оголошуються і заносяться секретарем комісії до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

30. Дільнична виборча комісія зобов'язана при підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці перевірити, чи дорівнює кількість виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці, сумі кількостей недійсних виборчих бюлетенів на виборчій дільниці, виборчих бюлетенів, голоси в яких подані за кожного кандидата, та кількості виборчих бюлетенів, у яких виборці не підтримали жодного кандидата. У разі невідповідності цих даних дільнична виборча комісія складає акт із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини такого розходження, який підписується присутніми членами дільничної виборчої комісії. Цей акт мають право підписати присутні кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі. Підписи скріплюються печаткою комісії.

31. Виборчі бюлетені з голосами виборців, поданими за кожного кандидата на пост Президента України, та виборчі бюлетені, в яких виборці не підтримали жодного кандидата на пост Президента України, запаковуються окремо. На пакетах зазначаються відповідно прізвище та ініціали кандидата, «Не підтримали жодного кандидата», номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

Стаття 79. Протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців

1. Дільнична виборча комісія на своєму засіданні складає протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

2. До протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці прописом та цифрами заносяться:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничною виборчою комісією;

2) кількість виборців, внесених до списку виборців на виборчій дільниці;

3) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;

4) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

5) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці;

6) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

7) кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата на пост Президента України;

8) кількість виборців, які не підтримали жодного кандидата на пост Президента України.

3. Протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці складається дільничною виборчою комісією у кількості примірників, яка на чотири більша, ніж кількість осіб, які входять до складу дільничної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу.

4. У протоколі про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці зазначаються дата і час (година і хвилини) його підписання членами дільничної виборчої комісії. Кожен примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та іншими членами дільничної виборчої комісії, які присутні на засіданні комісії. У разі відсутності підпису члена дільничної виборчої комісії у протоколі проти його прізвища зазначається причина відсутності підпису. Протокол засвідчується печаткою дільничної виборчої комісії. Перший примірник протоколу мають право підписати кандидати на пост Президента України, їх довірені особи, офіційні спостерігачі, які були присутні при підрахунку голосів виборців.

5. Забороняється заповнення протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці олівцем, а також внесення до них без відповідного рішення комісії будь-яких виправлень.

6. Якщо після підписання протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці у відповідному окрузі дільнична виборча комісія виявила в ньому неточності (описку чи помилку у цифрах), вона на тому ж засіданні розглядає питання про внесення змін до нього шляхом складення нового протоколу, на якому робиться помітка «Уточнений». При цьому перерахунок бюлетенів не робиться. Протокол з позначкою «Уточнений» складається у кількості примірників, зазначених у частині третій цієї статті.

7. Перший і другий примірники протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, а за наявності — і відповідні примірники протоколу з поміткою «Уточнений» запаковуються. На пакеті робиться напис «Протокол про підрахунок голосів», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії. Третій примірник протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці зберігається у секретаря дільничної виборчої комісії, четвертий примірник зазначеного протоколу невідкладно вивішується для загального ознайомлення в приміщенні дільничної виборчої комісії, а решта по одному примірнику протоколу видається членам дільничної виборчої комісії.

8. Кандидатам на пост Президента України, їх довіреним особам, офіційним спостерігачам, які були присутні при підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, на їх прохання невідкладно видаються копії зазначеного у цій статті протоколу, засвідчені головою і секретарем дільничної виборчої комісії та скріплені печаткою комісії, з розрахунку не більш як по одній копії кожного протоколу для кожного кандидата та для кожного офіційного спостерігача.

9. Пакети з протоколами дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, виборчими бюлетенями, контрольними талонами і предметами, списками виборців, а також, за наявності, окремими думками членів виборчої комісії, викладеними у письмовій формі, актами, заявами, скаргами та рішеннями, прийнятими комісією, невідкладно після закінчення засідання комісії доставляються до територіальної виборчої комісії.

Стаття 80. Визнання дільничною виборчою комісією голосування на виборчій дільниці недійсним

1. Дільнична виборча комісія може визнати голосування на виборчій дільниці недійсним у разі встановлення нею порушень вимог цього Закону, внаслідок яких неможливо достовірно встановити результати волевиявлення виборців. Дільнична виборча комісія може визнати голосування на виборчій дільниці недійсним за наявності лише таких обставин:

1) випадків незаконного голосування (вкидання виборчого бюлетеня до виборчої скриньки за виборця іншою особою, крім випадків, передбачених частиною сьомою статті 76 цього Закону; голосування особами, які не мають права голосу; голосування особами, які не включені до списку виборців на виборчій дільниці або включені до нього безпідставно; голосування особою більше ніж один раз) у кількості, що перевищує десять відсотків кількості виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці;

2) виявлення у виборчих скриньках виборчих бюлетенів у кількості, що перевищує більше ніж на десять відсотків кількість виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці;

3) знищення або пошкодження виборчої скриньки (скриньок), що унеможливлює встановлення змісту виборчих бюлетенів, якщо кількість цих бюлетенів перевищує десять відсотків кількості виборців, які взяли участь у голосуванні на виборчій дільниці.

2. У разі виявлення обставин, зазначених у частині першій цієї статті, у кожному випадку дільнична виборча комісія складає відповідний акт, який підписується всіма присутніми членами дільничної виборчої комісії та скріплюється печаткою виборчої комісії. Такий акт (акти) є підставою для розгляду дільничною виборчою комісією питання про визнання голосування на виборчій дільниці у відповідному окрузі недійсним.

3. У разі прийняття рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним протокол дільничної виборчої

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці повинен містити лише відомості, зазначені у пунктах 1—6 частини другої статті 79 цього Закону. На місці інших відомостей ставиться прочерк. Протоколи складаються дільничною виборчою комісією у порядку, встановленому статтею 79 цього Закону.

4. У разі прийняття рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним виборчі бюлетені запаковуються. На пакеті робиться напис «Виборчі бюлетені», зазначаються номер територіального округу, номер виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів дільничної виборчої комісії та печатка комісії.

5. Рішення дільничної виборчої комісії про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним та акт, на підставі якого прийнято це рішення, додаються до протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці.

Стаття 81. Порядок транспортування і передачі документів до територіальної виборчої комісії

1. Транспортування документів, зазначених у частині дев'ятій статті 79 цього Закону, здійснюється головою дільничної виборчої комісії або заступником голови та іншими двома членами цієї комісії, які повинні бути представниками різних кандидатів, у супроводі працівника органів внутрішніх справ. Інші члени дільничної виборчої комісії, кандидати, уповноважені особи, офіційні спостерігачі за їх бажанням можуть також супроводжувати транспортування таких документів. Супроводження таких документів іншими особами забороняється. Під час транспортування документів забороняється розпечатувати пакети з виборчими бюлетенями та іншою документацією.

2. Протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці у відповідних виборчих округах та інші документи дільничної виборчої комісії передаються відповідній територіальній виборчій комісії на її засіданні.

3. Зміст протоколу про підрахунок голосів виборців на спеціальній виборчій дільниці, утвореній на судні, що перебуває в день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярній станції України, після його підписання членами дільничної виборчої комісії невідкладно передається дільничною виборчою комісією за допомогою технічних засобів зв'язку до відповідної територіальної виборчої комісії з обов'язковою наступною передачею до неї першого і другого примірників протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, інших документів, зазначених у частині дев'ятій статті 79 цього Закону.

4. Зміст протоколу про підрахунок голосів виборців на закордонній виборчій дільниці після його підписання членами дільничної виборчої комісії невідкладно передається дільничною виборчою комісією за допомогою технічних засобів зв'язку до відповідної територіальної виборчої комісії з обов'язковою наступною передачею до неї першого і другого примірників протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці через відповідні центральні органи виконавчої влади в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією. До протоколів додаються інші документи, зазначені у частині дев'ятій статті 79 цього Закону.

Стаття 82. Порядок прийняття та розгляд документів дільничних виборчих комісій територіальною виборчою комісією

1. З моменту закінчення голосування територіальна виборча комісія розпочинає засідання, яке продовжується безперервно до встановлення підсумків голосування у територіальному виборчому окрузі. На цей час члени територіальної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі в засіданні комісії.

2. Засідання територіальної виборчої комісії, зазначене у частині першій цієї статті, оформляється протоколом безперервного засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії або членом комісії, який виконував на зазначеному засіданні обов'язки секретаря. До протоколу додаються (за наявності) окремі думки членів комісії, які брали участь у засіданні і не згодні з прийнятим комісією рішенням.

3. На початку засідання територіальної виборчої комісії, зазначеного у частині першій цієї статті, комісія перераховує, погашає і запаковує невикористані виборчі бюлетені, які до дня виборів включно зберігалися у приміщенні територіальної виборчої комісії. Ці дії виконуються у порядку, зазначеному у частині сьомій статті 78 цього Закону.

4. На засіданні територіальної виборчої комісії приймаються, розглядаються та оголошуються протоколи дільничних виборчих комісій про підсумки голосування на відповідних виборчих дільницях, а також передаються інші документи дільничних виборчих комісій, передбачені частиною дев'ятою статті 79 цього Закону. Час прийняття територіальною виборчою комісією протоколу дільничної виборчої комісії, перелік прийнятих документів і занесені до протоколу відомості фіксуються у протоколі засідання територіальної виборчої комісії.

5. При прийнятті територіальною виборчою комісією протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці у відповідному окрузі занесені до нього відомості оголошуються.

6. У разі виявлення у протоколі дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці виправлень, помилок, неточностей територіальна виборча комісія своїм рішенням може зобов'язати дільничну виборчу комісію внести зміни до цього протоколу відповідно до вимог частини шостої статті 79 цього Закону. Під час розгляду цього питання дільничною виборчою комісією подані до територіальної виборчої комісії примірники протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та додані до нього документи зберігаються в територіальній виборчій комісії.

7. Дільнична виборча комісія зобов'язана у строк, визначений територіальною виборчою комісією, розглянути питання про внесення змін до протоколу без перерахунку бюлетенів. Протокол з поміткою «Уточнений» транспортується і передається територіальній виборчій комісії в порядку, встановленому статтею 81 цього Закону.

8. За наявності скарг, заяв, відповідно оформлених актів, складених кандидатами, їх довіреними особами та офіційними спостерігачами, про порушення вимог цього Закону під час проведення голосування та (або) підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, що ставлять під сумнів результати підрахунку голосів виборців на цій дільниці, територіальна виборча комісія може прийняти рішення про проведення повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці.

9. У разі наявності акта або письмової заяви осіб, зазначених у частині першій статті 81 цього Закону, про порушення вимог цього Закону під час транспортування протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інших документів до територіальної виборчої комісії територіальна виборча комісія може, а у разі наявних ознак розпечатування пакетів із запакованими документами зобов'язана прийняти рішення про повторний підрахунок голосів виборців на цій дільниці.

10. Протоколи про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інші документи дільничної виборчої комісії до проведення повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці територіальною виборчою комісією зберігаються у приміщенні засідання територіальної виборчої комісії.

11. Повторний підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці здійснюється територіальною виборчою комісією з обов'язковою участю членів дільничної виборчої комісії, які передають виборчу документацію, після розгляду і прийняття протоколів та інших документів від усіх дільничних виборчих комісій. У повторному підрахунку територіальною виборчою комісією голосів виборців на виборчій дільниці мають право брати участь усі члени цієї дільничної виборчої комісії, і можуть бути присутніми кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі.

12. Територіальна виборча комісія у разі повторного підрахунку нею голосів виборців на цій дільниці складає протокол про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією.

13. Протоколи про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці складаються територіальною виборчою комісією у кількості примірників на чотири більший, ніж кількість осіб, що входять до складу територіальної виборчої комісії. Примірники протоколів нумеруються і мають однакову юридичну силу. Ці протоколи підписуються присутніми членами територіальної виборчої комісії та членами дільничної виборчої комісії, які брали участь у повторному підрахунку голосів, та засвідчуються печаткою територіальної виборчої комісії. Відомості протоколів оголошуються. Перший примірник кожного протоколу мають право підписати кандидати, їх довірені особи, офіційні спостерігачі, які були присутні при підрахунку голосів виборців.

14. У разі виявлення при повторному підрахунку голосів виборців територіальною виборчою комісією на відповідній виборчій дільниці обставин, зазначених у частині першій статті 80 цього Закону, чи інших обставин, внаслідок яких неможливо достовірно встановити результати волевиявлення виборців на виборчій дільниці, територіальна виборча комісія може прийняти рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним. У цьому випадку протокол про повторний підрахунок голосів виборців на цій виборчій дільниці складається у порядку, зазначеному у частинах дванадцятій та тринадцятій цієї статті, та повинен містити лише відомості, зазначені відповідно у пунктах 1—6 частини другої статті 79 цього Закону.

15. Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці разом з відповідним протоколом дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, рішенням територіальної виборчої комісії про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним додається відповідно до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування у відповідному територіальному виборчому окрузі. Другий примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці зберігається у секретаря територіальної виборчої комісії, третій — передається дільничній виборчій комісії, четвертий — відразу вивішується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії, а решта по одному примірнику видається членам територіальної виборчої комісії. Відомості протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці оголошуються.

16. Кандидатам на пост Президента України, їх довіреним особам, офіційним спостерігачам, які були присутні при повторному підрахунку голосів, на їх прохання невідкладно видаються копії зазначеного у цій статті протоколу, засвідчені головою і секретарем територіальної виборчої комісії та скріплені печаткою комісії, з розрахунку не більш як по одній копії кожного протоколу для кожного кандидата та для кожного офіційного спостерігача.

Стаття 83. Встановлення підсумків голосування в межах територіального виборчого округу

1. Територіальна виборча комісія після прийняття і розгляду протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, у тому числі з поміткою «Уточнений», на підставі протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях та повідомлень про зміст таких протоколів дільничних виборчих комісій, переданих за допомогою технічних засобів зв'язку із спеціальних виборчих дільниць, утворених на суднах, що перебувають у день виборів у плаванні під Державним Прапором України, на полярних станціях України, та закордонних виборчих дільниць, а у разі повторного підрахунку голосів виборців — протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці встановлює:

1) кількість виборчих бюлетенів, одержаних територіальною виборчою комісією;

2) кількість виборчих бюлетенів, погашених територіальною виборчою комісією;

3) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями територіального округу;

4) кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях територіального округу;

5) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

7) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні в межах територіального округу;

8) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

9) кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата на пост Президента України;

10) кількість виборців, які не підтримали жодного кандидата на пост Президента України.

2. Відомості про підсумки голосування в межах територіального округу цифрами і прописом заносяться до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу. Відомості, зазначені у пунктах 3—10 частини першої цієї статті, вносяться як по кожній виборчій дільниці, що входить до складу територіального виборчого округу, так і сумарно по територіальному округу.

3. Протокол про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу складається територіальною виборчою комісією у кількості примірників на три більший, ніж кількість осіб, які входять до складу територіальної виборчої комісії. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу.

4. Забороняється заповнення протоколу про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу олівцем, а також внесення до нього без відповідного рішення територіальної виборчої комісії будь-яких виправлень.

5. Протокол про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу підписується головою, заступником голови, секретарем та іншими членами територіальної виборчої комісії, які присутні на засіданні комісії, та засвідчується печаткою територіальної виборчої комісії. У протоколі зазначаються дата і час (година і хвилини) його підписання членами територіальної виборчої комісії. У разі відсутності підпису члена територіальної виборчої комісії у протоколі проти його прізвища зазначається причина відсутності підпису. Перший примірник протоколу мають право підписати кандидати, їх довірені особи та офіційні спостерігачі, які були присутні при встановленні підсумків голосування в межах територіального виборчого округу. Якщо після підписання зазначеного протоколу до відправки його до Центральної виборчої комісії територіальна виборча комісія виявила в ньому неточності (описку чи помилку у цифрах), вона на своєму засіданні розглядає питання про внесення змін до протоколу шляхом складення нового протоколу, на якому робиться позначка «Уточнений». Протокол з поміткою «Уточнений» виготовляється і підписується у порядку та в кількості примірників, встановлених цією статтею.

6. Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу, а у разі внесення змін до цього протоколу — і протокол, в якому були допущені неточності (описки чи помилки у цифрах), разом з відповідними протоколами та актами дільничних виборчих комісій, рішеннями, прийнятими на підставі цих актів, та, за наявності, протоколами територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці в межах територіального виборчого округу, окремими думками членів територіальної виборчої комісії, викладеними у письмовій формі, заявами і скаргами про порушення територіальною виборчою комісією порядку встановлення підсумків голосування в межах територіального виборчого округу та рішеннями, прийнятими територіальною виборчою комісією за результатами їх розгляду, територіальна виборча комісія невідкладно надсилає до Центральної виборчої комісії, другий примірник протоколу зберігається в територіальній виборчій комісії, третій — невідкладно вивішується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії, а решта по одному примірнику видається членам територіальної виборчої комісії.

7. Кандидатам на пост Президента України, їх довіреним особам, офіційним спостерігачам на їх прохання невідкладно видається копія протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування в межах територіального виборчого округу та, за наявності, протоколу про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці з розрахунку по одній копії кожного протоколу для кожного кандидата та на кожного офіційного спостерігача.

Стаття 84. Встановлення результатів виборів Президента України

1. Центральна виборча комісія на своєму засіданні на підставі протоколів територіальних виборчих комісій про підсумки голосування в межах відповідних територіальних виборчих округів не пізніш як на десятий день з дня виборів встановлює результати голосування у день виборів Пре-

зидента України, про що складає протокол. До протоколу про результати голосування у день виборів Президента України заносяться прописом та цифрами такі відомості:

1) кількість виготовлених виборчих бюлетенів;

2) кількість виборчих бюлетенів, одержаних територіальними виборчими комісіями;

3) кількість виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями;

4) кількість виборців, внесених до списків виборців на виборчих дільницях;

5) кількість невикористаних виборчих бюлетенів;

6) кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені;

7) кількість виборців, які взяли участь у голосуванні;

8) кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними;

9) кількість голосів виборців, поданих за кожного кандидата на пост Президента України;

10) відсоток голосів виборців, поданих за кожного кандидата на пост Президента України, у відношенні до кількості виборців, які взяли участь у голосуванні;

11) кількість виборців, які не підтримали жодного кандидата на пост Президента України;

12) відсоток голосів виборців, які не підтримали жодного кандидата на пост Президента України, у відношенні до кількості виборців, які взяли участь у голосуванні.

2. Відомості про підсумки голосування цифрами і прописом заносяться до протоколу Центральної виборчої комісії про підсумки голосування в день виборів Президента України. Відомості, зазначені у пунктах 2—12 частини першої цієї статті, вносяться як по кожному територіальному виборчому округу, так і сумарно по загальнодержавному округу.

3. Обраним у день виборів Президентом України вважається кандидат, який одержав на виборах більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні. Про обрання Президента України за підсумками голосування у день виборів Центральна виборча комісія приймає рішення. У протоколі Центральної виборчої комісії про підсумки голосування в день виборів Президента України при цьому зазначаються прізвище й ініціали кандидата, який відповідно до цього Закону обраний Президентом України.

4. Якщо до виборчого бюлетеня для голосування у день виборів було включено не більше двох кандидатів на пост Президента України і за результатами голосування у день виборів Президента України жоден кандидат не був обраний відповідно до вимог частини третьої цієї статті, Центральна виборча комісія на підставі пункту 1 частини четвертої статті 15 цього Закону приймає рішення про звернення до Верховної Ради України з поданням про призначення повторних виборів Президента України, про що зазначається у протоколі про підсумки голосування в день виборів Президента України.

5. Якщо до виборчого бюлетеня для голосування у день виборів було включено більше двох кандидатів на пост Президента України і за результатами голосування у день виборів Президента України жоден кандидат не був обраний відповідно до вимог частини третьої цієї статті, Центральна виборча комісія приймає рішення про проведення повторного голосування, про що зазначається у протоколі про підсумки голосування в день виборів Президента України.

6. Повідомлення про результати голосування у день виборів Президента України та про прийняте Центральною виборчою комісією за підсумками голосування рішення, передбачене частинами третьою, четвертою або п'ятою цієї статті, публікується нею в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» не пізніш як на третій день після підписання протоколу про результати голосування.

Стаття 85. Повторне голосування

1. Повторне голосування призначається на третю неділю після дня виборів з додержанням вимог цього Закону. Повідомлення про дату проведення повторного голосування публікується в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» і оприлюднюється в інших засобах масової інформації.

2. До виборчого бюлетеня для повторного голосування включаються два кандидати на пост Президента України, які у підсумку голосування у день виборів одержали найбільшу кількість голосів, не враховуючи тих кандидатів, які після дня виборів зняли свої кандидатури.

3. Якщо один з кандидатів, включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування, не пізніш як за десять днів до дня повторного голосування зняв свою кандидатуру шляхом подання письмової заяви до Центральної виборчої комісії, або Верховний Суд України за поданням Центральної виборчої комісії у порядку, встановленому цим Законом, прийняв рішення про скасування реєстрації кандидата, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, Центральна виборча комісія невідкладно приймає рішення про включення до виборчого бюлетеня кандидата, наступного за кількістю одержаних у день виборів голосів.

4. Якщо кандидат подав до Центральної виборчої комісії письмову заяву про зняття своєї кандидатури з балотування або Верховний Суд України за поданням Центральної виборчої комісії у порядку, встановленому цим Законом, прийняв рішення про скасування реєстрації кандидата, включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, пізніше строку, зазначеного у частині третій цієї статті, або з інших причин немає кандидатів, які могли б бути включеними до виборчого бюлетеня для повторного голосування замість вибулого, повторне голосування проводиться щодо однієї кандидатури.

5. Повноваження члена виборчої комісії, який був включений до складу виборчої комісії за поданням кандидата на пост Президента України, не включеного до виборчого бюлетеня для повторного голосування, припиняються достроково у разі його відсутності двічі поспіль на засіданні виборчої комісії після дня виборів. У разі коли кількість членів виборчої комісії стає при цьому меншою від мінімальної кількості, встановленої частиною другою статті 23 або частиною другою статті 24 цього Закону, відповідна виборча комісія вищого рівня включає до складу комісії інших осіб за поданнями кандидатів на пост Президента України, включених до виборчого бюлетеня для повторного голосування, із забезпеченням рівного представництва кандидатів. Подання до складу дільничної виборчої комісії може бути підписане довіреною особою кандидата на пост Президента України, засвідченим у порядку, передбаченому частиною третьою статті 24 цього Закону.

6. Голосування, проведення підрахунку голосів та встановлення підсумку голосування у разі повторного голосування проводиться у порядку, встановленому статтями 75—83 цього Закону.

7. Центральна виборча комісія на своєму засіданні на підставі протоколів територіальних виборчих комісій про підсумки повторного голосування в межах відповідних територіальних виборчих округів не пізніш як на п'ятнадцятий день з дня повторного голосування встановлює результати повторного голосування з виборів Президента України, про що складає протокол, до якого заносяться відомості, передбачені частинами першою та другою статті 84 цього Закону.

8. Якщо до бюлетеня для повторного голосування було внесено дві кандидатури, обраним Президентом України за підсумками повторного голосування вважається кандидат, який за підсумками повторного голосування одержав більшу, ніж інший кандидат, кількість голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

9. Якщо до виборчого бюлетеня для повторного голосування було включено лише одну кандидатуру, кандидат вважається обраним Президентом України, якщо він одержав більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні.

10. Якщо в результаті повторного голосування обидва кандидати, що балотувалися, набрали однакову кількість голосів, або якщо голосування проводилося по одній кандидатурі і вона не отримала більше половини голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, вибори Президента України вважаються такими, що не відбулися.

Стаття 86. Офіційне оприлюднення результатів виборів

1. Центральна виборча комісія не пізніш як на третій день з дня встановлення результатів виборів офіційно оприлюднює результати виборів Президента України у газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» із зазначенням прізвища, імені, по батькові обраного Президента України, його року народження, професії, посади (заняття), місця роботи, місця проживання, партійності, суб'єкта висування.

2. Офіційне оприлюднення Центральною виборчою комісією результатів виборів Президента України є підставою для звільнення з роботи (посади), не сумісної із зайняттям поста Президента України, та прийняття рішення про припинення дії представницького мандата особи, обраної Президентом України.

Стаття 87. Набуття повноважень Президентом України

1. Новообраний Президент України вступає на пост не пізніш як через тридцять днів після офіційного оголошення результатів виборів.

2. Новообраний Президент України набуває повноважень з моменту складення присяги Українському народові на урочистому засіданні Верховної Ради України.

3. Після складення присяги Центральна виборча комісія вручає новообраному Президентові України посвідчення Президента України.

Стаття 88. Зберігання виборчої та іншої документації і матеріальних цінностей

1. Центральна виборча комісія після офіційного оприлюднення результатів виборів Президента України передає виборчу та іншу документацію до відповідної центральної державної архівної установи, а територіальні виборчі комісії — до відповідних місцевих державних архівних установ.

2. Перелік виборчої та іншої документації, що підлягає зберіганню в державних архівних установах, і порядок її передачі до цих установ визначаються Центральною виборчою комісією за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи.

3. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування після припинення повноважень дільничних і територіальних виборчих комісій зобов'язані забезпечити збереження виборчих скриньок, кабін для голосування, печаток, штампів цих комісій, методичної літератури, що їм надавались на період виборчого процесу.

4. Протоколи виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчих дільницях, про підсумки голосування в територіальних виборчих округах, виборчі бюлетені, контрольні талони виборчих бюлетенів, списки виборців, акти, заяви, скарги про порушення вимог цього Закону при проведенні голосування і підрахунку голосів виборців, інші протоколи та рішення виборчих комісій зберігаються у місцевих державних архівних установах протягом трьох років з дня офіційного оприлюднення результатів виборів Президента України, після чого знищуються в установленому порядку.

5. Державні архівні установи забезпечують доступ до виборчої документації виборів Президента України у порядку, встановленому законодавством України.

Розділ XI. ПОВТОРНІ ТА ПОЗАЧЕРГОВІ ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Стаття 89. Особливості підготовки і проведення повторних виборів

1. Підстави, порядок призначення та строки проведення повторних виборів Президента України визначаються відповідно частиною четвертою статті 15, частиною третьою статті 16 та частинами сьомою—дев'ятою статті 17 цього Закону.

2. Повторні вибори Президента України проводяться тими ж територіальними та дільничними виборчими комісіями на тих же виборчих дільницях, що діяли під час останніх чергових (позачергових) виборів. У разі необхідності зміни у складі виборчих комісій здійснюються у порядку, передбаченому цим Законом.

3. При проведенні повторних виборів Президента України списки виборців складаються з використанням списків виборців, які використовувалися під час останніх чергових (позачергових) виборів Президента України. Уточнення списків виборців проводиться у порядку, передбаченому цим Законом.

4. Висування кандидатів розпочинається на наступний день після початку виборчого процесу і закінчується за п'ятдесят п'ять днів до дня повторних виборів. Подання документів до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів закінчується за п'ятдесят днів до дня повторних виборів. Повторне подання документів відповідно до частин третьої та четвертої статті 52 цього Закону закінчується за сорок п'ять днів до дня повторних виборів.

5. На підтримку кандидата на пост Президента України має бути зібрано не менш як двісті п'ятдесят тисяч підписів, у тому числі не менш як по 10 тисяч підписів у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) України. Підписні листи передаються до Центральної виборчої комісії не пізніш як за тридцять днів до дня виборів.

6. Подання кандидатур до складу територіальних виборчих комісій завершується за вісімдесят днів до дня виборів, до дільничних виборчих комісій — за тридцять п'ять днів до дня виборів. Територіальні виборчі комісії утворюються не пізніш як за сімдесят днів до дня виборів, дільничні виборчі комісії (крім виняткових випадків, зазначених у частині шостій статті 24 цього Закону) — не пізніш як за тридцять три дні до дня виборів.

Стаття 90. Особливості підготовки і проведення позачергових виборів Президента України

1. Підстави, порядок призначення та строки проведення позачергових виборів Президента України визначаються відповідно частиною третьою статті 15, частиною другою статті 16 та частинами четвертою—шостою статті 17 цього Закону.

2. Для проведення позачергових виборів Президента України використовуються територіальні виборчі округи, утворені для проведення попередніх виборів Президента України.

3. Виборчі дільниці для проведення повторних виборів (крім виняткових випадків, зазначених у частині десятій статті 20 цього Закону) утворюються не пізніш як за п'ятдесят днів до дня виборів у порядку, встановленому цим Законом.

4. Територіальні виборчі комісії утворюються не пізніш як за сімдесят днів до дня виборів у порядку, встановленому цим Законом, за поданнями партій (блоків), які вносяться до Центральної виборчої комісії не пізніш як за вісімдесят днів до дня виборів.

5. Дільничні виборчі комісії (крім виняткових випадків, зазначених у частині шостій статті 24 цього Закону) утворюються не пізніш як за тридцять три дні до дня виборів у порядку, встановленому цим Законом. Подання щодо кандидатур до дільничних виборчих комісій вносяться до територіальної виборчої комісії за тридцять п'ять днів до дня виборів.

6. Висування кандидатів починається на наступний день після дня, зазначеного у пунктах 1—4 частини четвертої статті 17 цього Закону, і закінчується за п'ятдесят п'ять днів до дня позачергових виборів. Подання документів до Центральної виборчої комісії для реєстрації кандидатів закінчується за п'ятдесят днів до дня позачергових виборів. Повторне подання документів відповідно до частин третьої та четвертої статті 52 цього Закону закінчується за сорок п'ять днів до дня повторних виборів.

7. На підтримку кандидата на пост Президента України має бути зібрано не менш як двісті п'ятдесят тисяч підписів, у тому числі не менш як по десять тисяч підписів у кожному з двох третин регіонів (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь) України. Підписні листи передаються до Центральної виборчої комісії не пізніш як за тридцять днів до дня виборів.

8. Списки виборців складаються виконавчими органами сільських, селищних, міських (у містах, де немає районних у місті рад), районних у містах рад або органами (посадовими особами), які відповідно до закону здійснюють їх повноваження, на основі списків виборців для останнього голосування на виборах народних депутатів України, виборах Президента України, всеукраїнському чи місцевому референдумі за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Зазначені органи уточнюють ці списки та передають їх дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць не пізніш як за двадцять днів до дня виборів. Дільничні виборчі комісії проводять уточнення списків виборців у порядку, встановленому статтею 34 цього Закону.

9. На спеціальних та закордонних виборчих дільницях списки виборців складаються у порядку, передбаченому статтею 35 цього Закону.

10. Передвиборна агітація розпочинається за тридцять п'ять днів до дня позачергових виборів і проводиться у порядку, встановленому цим Законом.

11. Форма і текст виборчого бюлетеня для голосування на позачергових виборах затверджуються Центральною виборчою комісією не пізніш як за тридцять днів до дня виборів.

Розділ XII. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 91. Суб'єкти звернення із скаргою

Суб'єктом звернення зі скаргою у випадках, передбачених цим Законом, може бути кандидат на пост Президента України, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу, виборча комісія, а також виборець, виборчі права або охоронювані законом інтереси якого щодо участі у виборчому процесі порушено рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта оскарження. Від імені кандидата на пост Президента України суб'єктом звернення із скаргою може бути також його довірена особа.

Стаття 92. Предмет та суб'єкти оскарження

Скарги, що стосуються призначення, підготовки і проведення виборів Президента України, можуть бути подані на рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій та їх членів, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, закладів та організацій, їх посадових і службових осіб, акти та дії об'єднань громадян, крім тих, які відповідно до закону, статуту (положення) об'єднання громадян належать до їх внутрішньої організаційної діяльності або їх виключної компетенції, дії та бездіяльність засобів масової інформації, їх посадових та службових осіб, а також інших суб'єктів виборчого процесу.

Стаття 93. Суб'єкти розгляду скарг

1. Скарга, зазначена у статтях 91 та 92 цього Закону, розглядається відповідною виборчою комісією або судом згідно з цим та іншими законами У країни.

2. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність Центральної виборчої комісії розглядається Верховним Судом України.

3. Якщо скаргу прийнято судом до розгляду і з того ж питання та з тих же підстав її подано також до виборчої комісії, виборча комісія зупиняє розгляд скарги до набрання рішенням суду законної сили. Суд зобов'язаний повідомити цю виборчу комісію та комісію вищого рівня про надходження скарги не пізніш як на наступний день з дня надходження скарги.

4. Якщо виборча комісія при розгляді скарги визнає необхідним проведення перевірки зазначених у скарзі обставин правоохоронними органами, відповідні органи за зверненням виборчої комісії перевіряють ці обставини та вживають відповідних заходів щодо припинення порушення законодавства у триденний строк з дня отримання звернення, а якщо звернення отримано менше ніж за три дні до дня голосу-

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про вибори Президента України»

вання, у день голосування чи в наступний за ним день, — невідкладно.

Стаття 94. Строки оскарження

1. Скарга, зазначена у статтях 91 та 92 цього Закону, може бути подана протягом семи днів після дня прийняття рішення, вчинення дії чи бездіяльності, крім випадків, зазначених у частинах третій та четвертій цієї статті.

2. Бездіяльність, що може бути оскаржена відповідно до цього Закону, вважається вчиненою в останній день строку, у який мала бути, але не була вчинена відповідна дія.

3. Скарга щодо порушень, які мали місце до дня голосування, може бути подана не пізніше часу закінчення дня, що передує дню початку голосування.

4. Скарга щодо порушень, які мали місце під час голосування, може бути подана до виборчої комісії, яка допустила порушення, не пізніше закінчення голосування, а до виборчої комісії вищого рівня або до суду — не пізніше двадцять четвертої години дня, наступного за днем голосування.

5. Строк подання скарги продовженню або поновленню не підлягає. Зміна або уточнення вимог скаржника під час розгляду скарги у виборчій комісії або в суді, викликані виявленням обставин, невідомих раніше суб'єкту звернення із скаргою, не вважається новою скаргою і не підлягає встановленим обмеженням строків.

Стаття 95. Форма та зміст скарги

1. Скарга до виборчої комісії або до суду подається у письмовій формі.

2. Скарга, що подається до виборчої комісії або до суду, повинна містити:

1) назву виборчої комісії або суду, до якої (якого) вона подається;

2) прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина України або точну назву та місцезнаходження (офіційну поштову адресу) виборчої комісії чи партії (блоку) — заявника скарги;

3) назву суб'єкта оскарження та його поштову адресу;

4) суть порушеного питання;

5) виклад обставин і зазначення доказів, якими заявник скарги обгрунтовує свої вимоги;

6) чітко сформульовані вимоги;

7) перелік документів і матеріалів, що додаються;

8) зазначення зацікавлених осіб, яких суб'єкт подання скарги вважає за потрібне залучити до розгляду скарги;

9) підпис заявника скарги (представника юридичної особи — заявника) із зазначенням дати підписання.

3. Скарга підписується особою, яка її подає. Якщо скарга від імені кандидата на пост Президента України подається його довіреною особою, то в заяві зазначаються також прізвище, ім'я та по батькові, місце проживання або місцезнаходження (поштова адреса), вид та номер засобів зв'язку кандидата, в інтересах якого вона подається, та засвідчений відповідно до вимог законодавства документ, що посвідчує повноваження особи, яка її подає. Скарга, що подається від імені виборчої комісії або партії (блоку), підписується її головою (керівником) або іншою уповноваженою на те особою із засвідченням підпису печаткою виборчої комісії або партії (партій, що входять до блоку).

4. До скарги додаються її копії у кількості, яка дорівнює кількості суб'єктів оскарження та зацікавлених осіб, зазначених у скарзі.

Стаття 96. Порядок і строки розгляду скарг

1. Судовий розгляд скарг здійснюється в порядку, передбаченому законом, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. Представництво виборчої комісії в суді здійснює голова комісії або, за рішенням комісії, інший член комісії.

2. Порядок розгляду скарг виборчою комісією встановлюється Центральною виборчою комісією. Розгляд скарг виборчими комісіями здійснюється з запрошенням суб'єкта звернення із скаргою та суб'єкта оскарження.

3. Днем подачі скарги вважається день фактичного отримання скарги суб'єктом розгляду скарги.

4. Скарга, оформлена без дотримання вимог статті 95 цього Закону, повертається суб'єктові подання скарги (представнику юридичної особи — суб'єкта подання скарги) з відповідними роз'ясненнями не пізніш як на наступний день після дня надходження скарги, а подана напередодні, в день голосування чи наступного дня — невідкладно.

5. Скарга розглядається у п'ятиденний строк з дня її отримання, але стосовно порушень, які мали місце до дня голосування, — не пізніше часу початку голосування, а щодо порушень, які мали місце в день голосування, — не пізніше дня, наступного за днем голосування.

6. Про час і місце розгляду скарги суб'єкт звернення та інші заінтересовані особи можуть повідомлятися рекомендованими телеграмами, факсимільними повідомленнями, засобами електронної пошти. Допускається повідомлення суб'єкта звернення та заінтересованих осіб про час і місце розгляду скарги по телефону з фіксуванням такої дії службовою особою суб'єкта розгляду скарги окремою письмовою довідкою, яка долучається до справи (протоколу).

7. Суди, органи прокуратури та виборчі комісії організують свою роботу під час виборчого процесу, в тому числі у вихідні дні та в день голосування, таким чином, щоб забезпечити прийом та розгляд скарг у строки та в спосіб, встановлені цим Законом.

Стаття 97. Докази

1. Доказами, на підставі яких виборча комісія при розгляді скарги встановлює наявність чи відсутність обставин, на яких грунтуються вимоги суб'єкта звернення і заперечення зацікавлених осіб, можуть бути:

1) письмові документи і матеріали, які містять відомості про обставини, що мають значення для розгляду скарги;

2) письмові пояснення суб'єктів виборчого процесу, посадових і службових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, закладів, установ і організацій, отримані на вимогу членів виборчої комісії на виконання повноважень комісії;

3) письмові і речові докази;

4) висновки експертів.

2. Виборча комісія приймає до розгляду лише ті докази, які мають значення для розгляду скарги.

3. Обставини (факти), для доведення яких законом встановлені певні засоби доказування, не можуть доводитися іншими засобами доказування.

4. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії. Якщо подано копію письмового доказу, суб'єкт розгляду скарги має право вимагати подання оригіналу.

5. Виборча комісія оцінює докази з урахуванням дослідження їх в сукупності, керуючись законом. Ніякі докази не мають наперед встановленої сили, за винятком фактів, встановлених судовим рішенням, що набрало законної сили.

Стаття 98. Рішення за підсумком розгляду скарги

1. Суб'єкт розгляду скарги, встановивши, що рішення, дії чи бездіяльність суб'єкта оскарження не відповідають законодавству про вибори Президента України, задовольняє скаргу, скасовує рішення повністю або частково, визнає дії чи бездіяльність неправомірними, зобов'язує суб'єкта оскарження задовольнити вимоги заявника або іншим шляхом поновити порушені виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу, чи зобов'язує суб'єкта оскарження та (або) інший орган, партію (блок), засіб масової інформації, посадову чи службову особу здійснити передбачені законодавством, що регулює організацію та порядок проведення виборів Президента України, дії, які випливають із факту скасування рішення, визнання оскаржених дій або бездіяльності неправомірними.

2. У разі скасування судом рішення відповідної виборчої комісії, у тому числі з питання визнання голосування на виборчій дільниці недійсним, встановлення підсумків і результатів голосування, рішення з цього питання приймає виборча комісія, рішення якої було скасовано, або виборча комісія вищого рівня на підставі рішення суду. При цьому виборча комісія не може прийняти рішення, яке по суті повторює рішення, скасоване судом.

3. Виборча комісія вищого рівня на підставі скарги, рішення суду може скасувати рішення виборчої комісії нижчого рівня та прийняти рішення по суті питання або зобов'язати виборчу комісію нижчого рівня повторно розглянути порушене питання.

4. Суб'єкт розгляду відмовляє в задоволенні скарги, якщо встановить, що оскаржувані рішення, дії або бездіяльність вчинені відповідно до закону і в межах повноважень, передбачених законом.

5. Копія рішення суб'єкта розгляду скарги видається суб'єкту звернення, суб'єкту оскарження та іншим присутнім заінтересованим особам, а також надсилається відповідним виборчим комісіям та іншим особам у день прийняття (проголошення) такого рішення.

6. Рішення суду першої інстанції набирає законної сили після закінчення строку на апеляційне оскарження.

Стаття 99. Особливості перегляду судових рішень

1. Учасники судового розгляду справи мають право оскаржити в апеляційному порядку повністю або частково судове рішення, ухвалене судом першої інстанції, що не набрало законної сили, якщо суд першої інстанції неповно з'ясував обставини справи, не дав належну оцінку доказам, неправильно застосував норми матеріального права або істотно порушив норми судочинства.

2. Апеляційна скарга також може бути подана третьою особою — суб'єктом виборчого процесу, яка не брала участі в судовому розгляді справи, якщо рішення суду першої інстанції порушує її права та свободи, що охороняються законом.

3. Рішення апеляційних судів, ухвалені ними у першій інстанції, переглядаються в апеляційному порядку Верховним Судом України.

4. Апеляційні скарги на рішення суду першої інстанції можуть бути подані протягом двох днів з дня, наступного після дня одержання копії рішення.

5. Скарги, подані після закінчення строків, встановлених частиною четвертою цієї статті, залишаються без розгляду.

6. Суд апеляційної інстанції розглядає справу протягом двох днів з дня закінчення строку на апеляційне оскарження, а стосовно судових рішень, що були ухвалені судом першої інстанції до дня голосування, не пізніше часу початку голосування.

Стаття 100. Особливості оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, закладів та організацій, їх посадових та службових осіб

1. Скарга на рішення, дії чи бездіяльність органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, закладу чи організації, їх посадової чи службової особи подається до місцевого суду за місцезнаходженням органу, підприємства, установи, закладу, організації, рішення, дії чи бездіяльність якого чи посадової (службової) особи якого оскаржуються.

2. Розгляд скарги на рішення, дії чи бездіяльність органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, закладу, організації, їх посадової та службової особи не виключає притягнення окремих посадових та службових осіб до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності у порядку, передбаченому законом.

Стаття 101. Особливості оскарження актів чи дій об'єднань громадян, виборчих блоків

1. Виборча комісія, кандидат, партія (блок), місцева організація партії (блок місцевих організацій партій) — суб'єкт відповідного виборчого процесу, виборець, законні права або охоронювані законом інтереси яких порушено, мають право оскаржувати рішення чи дії об'єднання громадян, виборчого блоку, його посадової особи чи повноважного представника, які стосуються виборчого процесу, крім тих рішень чи дій, які відповідно до закону, статуту (положення) об'єднання громадян належать до його внутрішньої організаційної діяльності або його виключної компетенції.

2. Скарга з підстав, зазначених у частині першій цієї статті, подається до місцевого суду за місцезнаходженням органу об'єднання громадян, виборчого блоку, акти чи дії якого оскаржуються.

Стаття 102. Особливості оскарження дій чи бездіяльності засобів масової інформації, їх власників, посадових і службових осіб

1. Кандидат на пост Президента України, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу мають право оскаржувати до суду або до відповідної виборчої комісії дії чи бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб, які порушують встановлений законом порядок діяльності засобів масової інформації під час виборчого процесу, у тому числі стосовно передвиборної агітації, зокрема щодо вимоги спростування опублікованих ними неправдивих відомостей про кандидата чи партію (блок), що висунули кандидата.

2. Центральна чи територіальна виборча комісія має право з власної ініціативи оскаржувати до суду дії чи бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб, зазначені у частині першій цієї статті.

3. Скарга на дії чи бездіяльність засобів масової інформації, їх власників, посадових та службових осіб подається до місцевого суду за місцезнаходженням засобу масової інформації, дії чи бездіяльність якого оскаржуються.

4. Скарга на порушення встановлених законом обмежень щодо ведення передвиборної агітації загальнодержавними засобами масової інформації подається до Центральної виборчої комісії, а регіональними чи місцевими — до відповідної територіальної виборчої комісії. Виборча комісія, до якої надійшла скарга, своїм рішенням невідкладно надсилає цю скаргу до відповідних правоохоронних органів для перевірки і реагування відповідно до закону.

5. Розгляд скарги на дії чи бездіяльність засобу масової інформації, його власників, посадових та службових осіб не виключає притягнення зазначеного засобу чи його окремих власників, посадових та службових осіб відповідно до закону до цивільної, адміністративної чи кримінальної відповідальності.

Стаття 103. Особливості оскарження дій кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб

1. Кандидат на пост Президента України, партія (блок) — суб'єкт виборчого процесу мають право оскаржувати дії іншого кандидата на пост Президента України, його довіреної особи, якщо ці дії спрямовані на порушення встановленого законом порядку висування кандидата, проведення передвиборної агітації, інші порушення їх прав або виборчих прав громадян.

2. Виборець має право оскаржувати дії кандидата на пост Президента України, його довіреної особи, якщо ці дії порушують його виборчі права.

3. Скарга на дії кандидата на пост Президента України подається до Центральної виборчої комісії або до Апеляційного суду міста Києва.

Стаття 104. Особливості оскарження рішень, дій чи бездіяльності виборчих комісій

1. Суб'єкт виборчого процесу має право оскаржити рішення, дії чи бездіяльність виборчої комісії, окремого члена виборчої комісії.

2. Рішення, дії чи бездіяльність дільничної виборчої комісії та її членів оскаржуються до територіальної виборчої комісії або до місцевого суду за місцезнаходженням дільничної виборчої комісії. Суб'єкт звернення зі скаргою має право звернутися до відповідного апеляційного суду з мотивованим клопотанням про зміну підсудності скарги.

3. Рішення, дії чи бездіяльність територіальної виборчої комісії або члена такої комісії оскаржуються до Центральної виборчої комісії чи до апеляційного суду за місцезнаходженням територіальної виборчої комісії.

4. Розгляд скарги на рішення, дії чи бездіяльність виборчої комісії чи її членів не виключає притягнення окремих її членів до адміністративної чи кримінальної відповідальності у порядку, передбаченому законом.

Стаття 105. Відповідальність за порушення законодавства про вибори Президента України

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори Президента України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

Розділ XIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

2. Для цілей цього Закону місце проживання особи визначається відповідно до Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання».

3. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України у місячний строк після опублікування цього Закону:

підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд чи скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

5. Центральній виборчій комісії:

привести у місячний строк після опублікування цього Закону свої акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття актів, передбачених цим Законом».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 18 березня 2004 року.
№ 1630-IV.

Згідно з Регламентом ВР України закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

Цигарка для другокласника

ТЕМНИЙ КУТ

В одній із шкіл Київщини стою перед стінгазетою «Колючка» і відразу пригадую: «Курити і ходити до школи почали одночасно». Це про другокласників, прізвища яких розпочинали колонку під назвою «Увага! Вони палять!». Далі — чимало прізвищ учнів 6—11 класів.

Зупиняю чергового по школі, який «бере на олівець» курців.

— А сам палиш?

З'ясовується, навіть не пробував.

— А ми гуртом закурили, коли нам було по тринадцять, — згадує десятикласник Сашко. — Ще до восьмого класу вчителі боролися з цим. Потім залишили нас у спокої.

Десятикласниця Даша свою відмову від куріння пояснила так: «У майбутньому не хочу народити розумово відсталу дитину».

Утім, за даними фахівців, палить кожний третій віком від 12 до 14 років і кожен другий, кому більше 15-ти. Якщо в шостому класі ті, хто щодня курять, становлять 14 відсотків, то в десятому таких уже 59 відсотків. Лише 45 відсотків дітей віком 11—17 років не пробували палити.

Витоки шкідливої звички слід шукати в сім'ї. Фахівці Українського інституту соціальних досліджень стверджують, що найменший відсоток юних курців у родинах, де батьки авторитарні (49). А в сім'ї, де панують демократичні стосунки, — 51 відсоток.

Людмила БУСИНКА.

ЩО НА ОБІД?

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Вітаміни зі шкільної комори

Духмяні котлети, тушковану курятину, гуляш традиційно подають на обід в Орининській школі-інтернаті. Не дають тут за нормою хіба що цитрусові. Хоча цьогоріч державні видатки на щоденне харчування одного школяра зменшилися до шести гривень.

Інтернат має власну «каротинову комору» — заробили восени у підприємця Василя Строяновського одну тонну 200 кілограмів моркви. Вітамінний баланс допомагають утримувати і яблука зі шкільного саду. В інтернатському сховищі — доволі картоплі та цибулі, квашених огірків, джемів.

Уже 17 років директором школи Марія Любонько. Вона дійшла висновку, що порятунок 270 дітей — у власній землі, якої заклад має 14 гектарів. Техніку для обробітку дають місцеві господарники. Нинішньої весни інтернатський наділ зросте до 25 гектарів.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Заробіток зберігається

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ

Працюю на підприємстві й одночасно заочно навчаюся на п'ятому курсі університету. Чи зобов'язане підприємство надавати відпустку для підготовки до захисту диплому? І чи оплачується вона?

Валентина КУДРЯ.

Полтава.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання, згідно з ч. 4 ст. 216 Кодексу законів про працю на період підготовки та захисту дипломної роботи надаються додаткові оплачувані відпустки. Для студентів, які навчаються у вузах з вечірньою та заочною формами навчання першого та другого рівнів акредитації, — два місяці, а в навчальних закладах третього і четвертого рівнів акредитації — чотири місяці. На час додаткових відпусток у зв'язку з навчанням за працівниками за основним місцем роботи зберігається середня заробітна плата.

У нашій школі за пропуск уроків деякі вчителі складають список речей, які потрібно придбати як компенсацію. Чи правомірне стягнення «данини»?

Віра ПЕРЕМИСЛО.

Скадовський район Херсонської області.

Таке стягнення не передбачено в жодному нормативному акті. Негайно повідомте адміністрацію школи і зберіть батьківські збори для вжиття відповідних заходів до вчителів-порушників.

Збори провела Наталія ХОМЕНКО.

ЧЕРНЕТКА

Напівхмарно, напів'ясно,

або Як сумські «генетики» намагаються схрестити їжака, вужа і рака

Другий рік Сумська облдержадміністрація з упертістю, гідною кращого застосування, пробиває у верхах ідею «схрещення» трьох сумських вищих навчальних закладів — політехнічного, педагогічного і аграрного університетів — під дахом Сумського національного. І хоча «генетики» обіцяють перетворити триголове університетське «диво» на справжній форпост української науки, мало хто з сумчан (а тим паче з викладачів і 16 тисяч студентів) вірить їхнім фантасмагоричним обіцянкам. Так, за результатами анкетування, проведеного студентським ректоратом політехніки, ідею об'єднання підтримав лише один відсоток опитаних. Не хочеться майбутнім спеціалістам бути напівінженерами-напівагрономами чи напівнеуками.

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

«Хочу, щоб ти вчився, двієчнику!»

РЕЗОНАНС

Прочитав твій монолог, Вікторе, «Останні можуть стати першими» (ГУ за 20.02.2004 р.). Візьми собі на розум: без знань ти не людина, на шматок хліба в наш нелегкий час не заробиш.

Я пенсіонер, але пам'ятаю, як до школи ходив босий, часто пропускав уроки, тому що потрібно було працювати по господарству... Жив я при неграмотному вітчимі, який і мені не давав вчитися. Після семирічки доклав усіх зусиль, щоб успішно закінчити технікум. А тобі, Вікторе, дивуюся, як можна, маючи здібності, нехтувати школою. Схаменися, бо буде каяття, та вороття не буде.

Е. АДАМІВ.

Снятин Івано-Франківської області.

МЕДПУНКТ

Налаштуйте біоритми на здоров'я

Весна. В організмі школяра цілковитий безлад — не вистачає вітамінів.

Щоб підвищити розумову працездатність дитини у несприятливий (до того ж надзвичайно відповідальний) період сезонних адаптацій, скористайтеся ароматерапією. Побризкайте, наприклад, білизну, килими у дитячій кімнаті трав'яним коктейлем. А готують його так. 3—4 ложки суміші фіалки духмяної, бруньок тополі, листя горобини, суниці і смородини (1:1:2:2:3) залийте 1 л окропу в термосі, настоюйте шість годин, процідіть і скроплюйте кімнату раз на добу. Це збадьорить дитину, поліпшить засвоєння матеріалу і налаштує її біоритми на здоров'я.

У розшуку... молокозавод

КОНФЛІКТ

Спочатку в цій історії ніщо не провіщало цікавого сюжету. Судіть самі, ще 97-го Очаківський молокозавод заборгував сільгосппідприємству «Родіна» більш як 15 тисяч гривень за поставлене молоко. Але ж таких випадків у країні — тисячі. В них усе типово і дуже просто. Однак з роками очаківські події набували багатоплановості, конфліктності та гостросюжетності. Оформлені в епістолярному жанрі за обсягом вони «потягнуть» на бестселер кишенькового формату.

Усе почалося із звернення «Родіни» до Арбітражного суду Миколаївської області. 30.06.2000 року суд ухвалив наказ про стягнення з розрахункового рахунка ВАТ «Очаківський молокозавод» на користь позивача 15133 гривень. Здавалося б, справедливість перемогла і хай живе найгуманніший суд у світі! Уже в серпні державна виконавча служба міського управління юстиції відкрила провадження за рішенням суду. А далі майже два роки примусове стягнення не виконувалося з якоїсь невідомої причини. Селяни, як відомі ходоки з відомої картини, оббивали пороги держустанови, зустрічалися з начальником виконавчої служби, з приставом, тобто з державним виконавцем, і вимагали, щоб було вжито заходів. Щоправда, у грудні 2001 з боржника утримали 2411 гривень на користь позивача. Борг зменшився, але не зник.

За цей час багато чого змінилося в житті загалом і в долі молокозаводу — зокрема. Він змінив «юридичну особу», і на місці заводу-банкрута з'явилося акціонерне товариство закритого типу «Ліга», що є боржником заводу. А для «Родіни» державна виконавча служба приготувала Постанову про закриття виконавчого провадження наказу арбітражного суду. Сталося це 4 березня 2002 року. Постанову прийнято на підставі акта державного виконавця. З'ясовується, два роки знадобилося чиновниці із солідного відомства для того, щоб установити відсутність майна боржника і на цій підставі закрити справу. Акт підписали якісь поняті, але ні позивач, ні боржник участі в цьому не брали.

Звісно, такий перебіг подій селян не влаштовував. І занепокоєний керівник сільгосппідприємства Микола Шуман розпочинає листування з ієрархією юстиції. Переповідати багатосторінковий літопис нудотно і безглуздо. Справу то незаконно закривали, то потім відновлювали. Очаківський міський суд і Господарський суд Миколаївської області підтверджували справедливість вимог позивача. А в державній виконавчій службі губили документи, вимагали повторних довідок, загалом, зволікали.

Варто сказати, активне листування керівника сільгосппідприємства з обласним управлінням юстиції, з Міністерством юстиції і навіть із Прем'єр-міністром мало певний визначений результат. Справу взяли на контроль у прокуратурі. І, врешті-решт, усі папери опинилися там, де їм мали дати хід — у державній виконавчій службі.

Начебто усе гаразд, але ж ні! Так просто чиновники не здаються. І от уже у березні нинішнього року начальник відділу державної виконавчої служби Очаківського міського управління юстиції Носов надсилає голові «Родіни» ще одного листа. З'ясовується, у пошуках заводу працівники служби навіть виходили за юридичною адресою молокозаводу на вулицю Колгоспну, 84. Але (на їхній подив, напевно!) виявили, що там розташовано АТЗТ «Ліга», а орган управління ВАТ «Очаківський молокозавод» відсутній.

«За таких умов установити наявність окремого рухомого майна, що належить боржникові, неможливо без оголошення розшуку», — повідомляє пан Носов. А далі начальник рекомендує голові сільгосппідприємства представити до відділу ДВС зобов'язання про відшкодування витрат на розшук і авансувати їх. От такі перипетії сталися в Очакові, невеликому містечку з тридцятитисячним населенням. Загалом заводів тут — аж два, рибзавод і молокозавод. Один згубився.

А листування тривало. Своєму підлеглому з Очакова вторить заступник начальника обласного управління юстиції. Він пише Миколі Шуману і директорові Департаменту державної виконавчої служби про те, що проведено перевірку наявності майна боржника. З'ясовується, із незрозумілих причин, майно молокозаводу БТІ включило до довідки-характеристики як таке, що належить АТЗТ «Ліга». Тобто молокозавод позбавили права власності незаконно.

■ ■ ■

Суть справи за чотири роки листування втрачено геть-чисто. Всі давно забули, що спочатку йшлося про гроші

■

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Далі — найцікавіше. Заступник начальника управління юстиції має намір запропонувати сільгосппідприємству «Родіна» звернутися до суду з позовом про відновлення права власності молокозаводу на зазначене майно, бо воно може бути джерелом погашення боргу. Є і ще одна пропозиція — розшукати деякі основні кошти, що згідно з даними бухгалтерії заводу десь існують. А от авансувати розшук має та сама «Родіна».

Суть справи за чотири роки листування втрачено геть-чисто. Всі давно забули, що спочатку йшлося про гроші, а не про міфічне майно і невідомо куди зниклий молокозавод, розрахунковий рахунок якого цілком реальний.

А тим часом, одержавши потужну підтримку зверху, місцевий начальник відділу ДВС пан Носов уже не просто вимагає від «Родіни» відшкодування витрат на розшук, а й прямо каже: «У разі ігнорування зазначеного листа виконавчий документ буде повернуто вам без виконання».

Отже, жодний суд не указ. Немає заводу, зник він... І все тут.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ «Артемівська харчосмакова фабрика»
повідомляють про повторне проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляється цілісний майновий комплекс ТОВ «Артемівська харчосмакова фабрика», розташований за адресою: Донецька обл., м. Артемівськ, вул. Соборна, 15 ціна продажу 163757,02 грн., у т. р. ПДВ, гарантійний внесок — 8 187,85 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5 % від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17,00 грн. перераховуються на р/р 26003980532 в УСБ, м. Артемівська, МФО 334033, ОКПО 25608487, Артемівському філіалу Донецькій товарній біржі. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т. Комсомольський, 8. Строк надання заяв 5 календарних днів із дня публікації в газеті по 20 квітня 2004 р. включно. Аукціон відбудеться 21 квітня 2004 р., у Артемівському філіалі Донецької товарної біржі о 12.00 год. за адресою: м. Артемівськ, вул. Сибірцева, 21/8.
Довідки за телефонами: 385-39-23/52.

Українська аграрна біржа повідомляє, що п'ятдесят перший спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться

21 квітня 2004 року о 12-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ЩО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 51 з ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 21.04.04 р.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція АТ «Укртатнафта» (обсяги травня)							
*АТ "Укртатнафта" (з Кременчуцького НПЗ, **бутан технічний, сума пропану і пропілену 5%-40%**)*							
1	50	10	500	1 300	65 000	650 000	залізницею
Всього:			**500**			**650 000**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу залізничним та автомобільним транспортом на умовах франко-резервуар АТ "Укртатнафта"; 2) При транспортуванні скрапленого газу залізницею поставку цистерн, оплату за транспортування та послуги наливу здійснює Покупець; 3) Продавець проводить продаж скрапленого газу тільки по території України.							
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги травня)							
Виробництво філії Управління з переробки газу та газового конденсату							
2	140	1	140	1 230	172 200	172 200	залізницею
3	35	7	245	1 230	43 050	301 350	залізницею
Виробництво Юліївської установки по вилученню скрапленого газу філії ГПУ "Харківгазвидобування"							
4	25	64	1 600	1 230	30 750	1 968 000	залізницею
Всього:			**1 985**			**2 441 550**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить поставку скрапленого газу на травень 2004 року на умовах франко-резервуар.2) Оплату та надання рухомого складу Покупець проводить самостійно.							
Пропозиція ВАТ «Укрнафта» (обсяги травня)							
Гнідинцівський ГПЗ							
5	25	248	6 200	1 400	35 000	8 680 000	залізницею
6	7	200	1 400	1 400	9 800	1 960 000	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу залізничним або самовивозом автомобільним транспортом; 2) Оплату за перевезення скрапленого газу залізничним транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. В ціну за одну тонну скрапленого газу входить вартість послуг за транспортування залізничних цистерн з вузлової станції в пункт наливу, які надаються Прилуцьким підприємством залізничного транспорту.							
Качанівський ГПЗ (Качанівське в-во)							
7	7	143	1 001	1 400	9 800	1 401 400	автотранспортом
*Качанівський ГПЗ (Глинсько-Розбишивське в-во, **бутан технічний ГОСТ 20448-90**)*							
8	7	92	644	1 350	9 450	869 400	автотранспортом
НГВУ "Бориславнафтогаз"							
9	7	10	70	1 500	10 500	105 000	автотранспортом (графік поставки I-II декада травня)
Долинський ГПЗ							
10	7	64	448	1 650	11 550	739 200	автотранспортом: з Долинського ГПЗ
Всього:			**9 763**			**13 755 000**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу самовивозом автомобільним транспортом.							

Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою: **http://www.uame.com.ua/energo**. Внесення змін до пропозицій на продаж допускається до **16 квітня 2004 р**. включно.

Заявки на купівлю за встановленою формою приймаються з 9-00 до 18-00 години до **20 квітня 2004** р. включно.

Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ **№ 26047001293** в Українському кредитному банку, м. Київ, МФО **321701**, код за ЄДРПОУ **23389377**.

Українська аграрна біржа, тел. (044) 246-48-90, 246-48-92
http://www.uame.com.ua, E-mail: exch@uame.com.ua

ПОВІДОМЛЕННЯ

Правління АТ «Київський будинок побуту «Столичний» повідомляє про проведення річних загальних зборів, які відбудуться 25 червня 2004 року о 16 год. 00 хв. за адресою:
м. Київ, вул. Курська, 15, аудиторія № 13 ПДЮТ Солом'янського району.

Порядок денний:

1. Затвердження результатів діяльності та фінансової звітності товариства за 2003 рік.
2. Затвердження звіту та висновку ревізійної комісії.
3. Затвердження порядку розподілу прибутку за 2003 рік, строку та порядку виплати дивідендів.

Початок реєстрації акціонерів: о 15 год. 00 хв.
Закінчення реєстрації акціонерів: о 15 год. 50 хв.

Контактні телефони: 234-06-50, 244-07-33.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) від 25.03.04 р. в справі № Б-11/47 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру в порядку ст. 51 Закону щодо приватного підприємства «СПЕЦВИСОТНИК» (Івано-Франківська обл., Галицький район, м. Бурштин, вул. С. Стрільців, 14/1; код ЄДРПОУ 30161677; р/р 26004301690451 в Бурштинському відділенні ПІБ, МФО 336417). Ліквідатором призначений Саєвич М. Б. (Івано-Франківська обл., м. Коломия, вул. Костомарова, 4/108; ліцензія АА № 520164, т. (03433) 26102).

Господарський суд Житомирської області 10014, м. Житомир, вул. Мала Бардичівська, 25) порушив справу № 7/31 «Б» про банкрутство СТОВ «Семенівське» (13100, с. Семенівка, Любарського району, Житомирської області), ідентифікаційний код 20415105.
Розпорядником майна призначено Малишонка Миколу Володимировича, ліцензія № 565 від 12.04.2001 року.
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) ухвалою від 29.03.04 р. по справі № 19/14 припинив процедуру ліквідації банкрута Товариства з обмеженою відповідальністю «Еллада» (69054, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 117-а, код ЄДРПОУ 22118618, р/р 26000301246279 в філії «Шевченківське відділення промінвестбанку в м. Запоріжжя», МФО 313322) та перейшов до загальної судової процедури. Розпорядником майна боржника призначений арбітражний керуючий Кіріченко Віктор Петрович, який діє на підставі ліцензії за № 047730, серія АА від 12.09.01 р., тел. (0612) 34-76-11, 34-30-19.
Претензії кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) ухвалою від 29.03.04 р. по справі № 5/5/294 припинив процедуру ліквідації банкрута Державного малого підприємства Запорізьке спеціалізоване будівельно-монтажне управління «Будівельник» (69000, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 91, код ЕДРПОУ 00451033, р/р 26003301290407 в АКБ «Національний кредит», МФО 313775) та перейшов до загальної судової процедури. Розпорядником майна боржника призначений арбітражний керуючий Кіріченко Віктор Петрович, який діє на підставі ліцензії за № 047730, серія АА від 12.09.01 р., тел. (0612) 34-76-11, 34-30-19.
Претензії кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації.

Постановою господарського суду Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) від 25.03.04 р. в справі № 7/114-39/168 визнано банкрутом та введено ліквідаційну процедуру щодо Закритого акціонерного товариства «Фарфор» (82300, Львівська обл., м. Борислав, вул. Сосюри, 3; код ЄДРПОУ 00310404; р/р 26002301450238 в Бориславському відділенні ПІБ, МФО 325406). Ліквідатором призначений Мартинюк В. М. (ліцензія АА № 250333, м. Івано-Франківськ, а/с-582, т. (0342) 552918).

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) 27.02.04 р. порушив справу № 10/17б про банкрутство ЗАТ «Луганьміськбуд» (91000, м. Луганськ, вул. Цимлянська, буд. 5, р/р 260430455 у АБ «Укргазбанк», МФО 304621, Код 30516032).
Розпорядником майна призначено Бєлікова Андрія Вікторовича (ліцензія АА № 484195 від 29.12.02 р., м. Луганськ, кв. Комарова, буд. 35, кв. 64).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

ТОВ «Компанія Будінвест» повідомляє про ліквідацію Товариства. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дати опублікування за адресою: 01011, м. Київ, вул. П. Мирного, 26, кім.4.

Філія «Шевченківське відділення
Промінвестанку
в м. Київ»

запрошує
до
взаємовигідного співробітництва суб'єктів господарської діяльності.

Поточні спеціальні рахунки платників податку на додану вартість відкриваються та ведуться безкоштовно.

Адреса банку:
м. Київ, вул. Ризька, 12,
тел. 453-86-00.

Ліцензія Національного банку України № 1 від 31.10.2001 р.

Ліквідатор ТОВ «Іва-С» (м. Суми, вул. Ковпака, 85, кв. 70, код 30452694) 27.04.04 р. о 10.00 годині проводить відкриті торги з продажу комбайна VOIVO S-830,
двигун — № 154019740, кузов — № 88366, початкова ціна —20300,00 грн. в т. ч. ПДВ. Місце знаходження: м. Суми, вул. Супруна, 15, 2-й поверх. Заяви приймаються до 15.04.04 р. за адресою: м. Суми, вул. Супруна, 15, 2-й поверх, з 9.00 г. до 18.00 г. Гарантійний внесок 5% від початкової ціни продажу, реєстраційний внесок — 17,00 грн., вноситься на розрахунковий рахунок ТОВ «Іва-С» № 26003000543001 в СФ «Укрінбанк» м. Суми, МФО 337494, код 30452694. Торги будуть проводитись за адресою: м. Суми, вул. Супруна, 15, 2-й поверх.
Довідки за тел./ф. (0542) 34-75-85.

Ухвалою Господарського суду Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) від 15.03.2004 р. у справі № 6/95 порушена справа про банкрутство Державного підприємства «Охтирський комбінат хлібопродуктів» Державного комітету України» (Р/р 26008000352001 в ФКБ «Надра», МФО 337331, код ЄДРПОУ 0095603; Сумська область, м. Охтирка, вул. Червоноармійська, 11).
Ліквідатором призначено Арбітражного керуючого Атаманову Тетяну Миколаївну, ліцензія АА № 249718 від 19.10.2001 р.
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В за позовом державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва порушено справи про банкрутство щодо наступних підприємств:
1) Товариство з обмеженою відповідальністю «БІП», ідентифікаційний код 30965990, 01023, м. Київ, вул. Червоноармійська, 23, кв. 52, р/р 26000285625002/840, № 26008285625015/978, № 26041285625005/980, № 26001285625001/980 в Київському РУ «ПриватБанк», МФО 321842, р/р № 2600600002293/980 в АКБ «Правекс-Банк», МФО 321983, справа № 43/112.
Розпорядником майна по справі № 43/112 призначений арбітражний керуючий Науменко О. А., ліцензія АА № 419213 від 25.09.02 р., контактний тел. 455-94-19.
2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Росмаркет», ідентифікаційний код 30635515, 01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 16, р/р № 2600530011546/980 в Першій Київській філії ВАБ «ВА-БАНК», м. Київ, МФО 320360, справа № 23/123-б.
3) Приватне підприємство «Агрооб'єднання «АМП Союз», ідентифікаційний код 25401483, 003150, м. Київ, вул. Барбюса, 5А, р/р № 260012067/980 в Центральному офісі АППБ «Аваль» м. Київ, МФО 300335, справа № 23/124-б.
4) Товариство з обмеженою відповідальністю «ТОРРОС», ідентифікаційний код 31926329, 01133, м. Київ, вул. Щорса, 26, р/р № 260094468/980 в ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК» м. Київ, МФО 320478, р/р № 26004310100207/980 в Білоцерківській філії АКБ «Східноєвропейський банк» м. Біла Церква, МФО 319014, справа № 23/139-б.
5) Товариство з обмеженою відповідальністю «Полімір», ідентифікаційний код 31029344, 01133, м. Київ, провулок Госпітальний, 16а, р/р № 260003010319/980 в ВАТ «Універсальний банк розвитку та партнерства», м. Київ, МФО 320995, р/р 26006001892 9/980/840/978/810 в ЗАТ «Український кредит» м. Київ, МФО 321701, р/р № 26001150232810/810, № 26004150231/980, № 26004150232840/840, № 26006150232280/978 в ЗАТ «Інноваційно-промисловий банк», МФО 322863, справа № 23/137-б.
Розпорядником майна по справах № 23/123-б, № 23/124-б, № 23/139-б, № 23/137-б призначений арбітражний керуючий Крикун В. Б., ліцензія АА № 669678 від 26.08.03 р., контактний тел. 234-47-55, адреса: м. Київ, вул. Микільсько-Ботанічна, 14/7, оф. 39.
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.
Господарським судом м. Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва винесено постанову про визнання банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури щодо наступного підприємства:
1) Товариство з обмеженою відповідальністю «Ком —Плюс», ідентифікаційний код 20074360, 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 7, р/р № 260053892/980 в АКБ «Персональний комп'ютер», МФО 321712, р/р № 26008285338001/980 в Київському РУ «Приватбанк», МФО 321842 справа № 15/84-б.
2) Приватне підприємство «Грейс», ідентифікаційний код 31243116, 01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 13, р/р № 2604213090002/980 в Київській дирекції АК АПБ «Україна», МФО 321574, справа № 15/85-б.
3) Приватне підприємство «Октава», ідентифікаційний код 30675563, 01103, б-р Л. Українки, 15, р/р № 2600912912001/980 в АБ «Київська Русь», МФО 319092, справа 43/113.
Ліквідатором підприємств-банкрутів по справах № 15/84-6, № 15/85-6, № 43/113 призначений арбітражний керуючий Науменко О. А., ліцензія АА № 419213 від 25.09.02 р., контактний тел. 455-94-19.
4) Товариство з обмеженою відповідальністю «Набукко», ідентифікаційний код 30573564, 01023, м. Київ, вул. Мечникова, 8, кв. 22, р/р № 260053055501/980, № 260073055510/840 в ВАТ «АгроКомБанк», м. Київ, МФО 322302, справа № 23/138-б.
5) Товариство з обмеженою відповідальністю «ЄС-Нафта», ідентифікаційний код 30777981, 01004, м. Київ, пл. Бессарабська, 9/1, кв. 1, р/р № 2600000011834840/840, № 26001011834980/980 в КБ «Фінанси та кредит», МФО 300131, р/р № 26004010029802/840, № 26005010029801/980 в К-й міській ф-ії АКБ Соціального розвитку «Укрсоцбанк», МФО 322012, справа № 15/97-б.
Ліквідатором підприємств-банкрутів по справах № 23/138-б, № 15/97-б призначений арбітражний керуючий Крикун Віктор Борисович, ліцензія АА № 669678 від 26.08.03 р., контактний тел. 234-47-55, 237-82-84.
5) Закрите акціонерне товариство «Астра-Трейд-Компані», ідентифікаційний код 21653812, 01103, м. Київ, вул. Остапа Вишні, 7, р/р № 26008012816883/810/840/980 в ВАТ «Укрексімбанк», МФО 322313, р/р № 26000002020003 8/840, № 26001001000038/980 в ВАТ БАНК «Біг енергія», МФО 322603, р/р № 2600030123701/980 в АКБ «Росток банк», МФО 322692, справа № 24/559-б.
Ліквідатором підприємства-банкрута по справі № 24/559-б призначений арбітражний керуючий Капелюшний І. В., ліцензія АА № 249639 від 19.10.01 р., контактний тел. 249-35-93.
6) Товариство з обмеженою відповідальністю «Рос-сервіс», ідентифікаційний код 24578459, 01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 17/10, р/р № 2600630011606/840 в першій філії м. Києва ВАБ «ВАБАНК», МФО 320360, р/р № 26003012818789/840 в ВАТ «Державний експортно-імпортний банк України», МФО 322313, р/р № 26005001300096/840 в ДАСІЕБУ «УКРСПЕЦІМПЕКСБАНК», МФО 322368, р/р № 26007000612001/980 в АКБ «Надра» м. Київ, філія «Центральне відділення», МФО 322584, справа № 24/359-б.
Ліквідатором підприємства-банкрута по справі № 24/359-б призначений арбітражний керуючий Міхно І. В., ліцензія № 00014769 від 17.10.2000 р., контактний тел. 243-32-58.

ОГОЛОШЕННЯ

Філія ДГУ Агентства з питань банкрутства у Волинській області проводить аукціон з продажу майна підприємства-банкрута ВАТ «Сарненська меблева фабрика»,

обладнання б/в (металобрухт), на загальну суму 1526,40 грн. та обладнання і транспортний засіб, на загальну суму 104083, 20 грн. яке знаходиться за адресою: м. Сарни, вул. Белгородська, 13.

Гарантійні внески учасників (5 % від початкової ціни) реєстраційний збір — 17 грн. перераховуються організатору торгів на р/р 260012748 в АППБ «Аваль», м. Луцьк, МФО 303569 код 26297428 до 13.05.2004 року. Заяви на участь в торгах приймаються до 13.05.2004 року за адресою: м. Луцьк, пр. Грушевського, 30/161, тел. (0332) 77-63-59. Аукціон відбудеться 17.05.2004 року об 11 год. за адресою: Луцьк, пр. Грушевського, 30/161.

ВАТ «Євпаторіябуд»

повідомляє акціонерів товариства, що 3 червня 2004 р. о 14.00 відбудуться чергові збори акціонерів за адресою: вул. Крупської, 7. Червоний куточок СПТУ-19.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 р. Основні напрямки діяльності товариства в 2004 р.
2. Звіт головного бухгалтера товариства додержування податкової та платіжної дисципліни, про відчуження майна в 2003 р.
3. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за результатами фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 р.
4. Затвердження річного звіту й балансу товариства за 2003 р. Шляхи покриття збитків.
5. Планове розподілення прибутків на 2004 р.
6. Внесення змін та доповнень до Статуту та внутрішні нормативні акти товариства. Прийняття Статуту Товариства в новій редакції.
7. Обрання голови та членів Правління.
8. Про передачу житлового фонду, що знаходиться на балансі ВАТ, до комунальної власності міста.
9. Про зміну статусу гуртожитків.
10. Про створення об'єднання власників житла.
11. Про ліквідацію філіала «ЖКК».
12. Про відчуження майна.

Реєстрація акціонерів з 12.00 до 13.30.

Правління.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Тулинське»

(с. Тулинці, Миронівський р-н, Київська область) повідомляє кредиторів про зменшення Статутного фонду на 13875 гривень.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалко, 2) за заявою ДП «Райз-Інвест» ЗАТ компанії «Райз» порушив справу № 7/62 про банкрутство Колективного сільськогосподарського підприємства «Шпилівське» (42354, с. Шпилівка, Сумський район, Сумська область, код ЄДРПОУ 05267080, р/р 389108 в АКПБ «Україна» м. Суми, МФО 337245).

Згідно ухвали суду розпорядником майна призначено Пономаренка Григорія Миколайовича (40011, м. Суми, площа Привокзальна, буд. 9, оф. 10, тел. 25-13-11, ліцензія АА № 485247 від 31.03.03 р.).

Ухвалою господарського суду м. Києва від 17.12.2003 р. у справі № 15/102 (за 1997 р.) — 31/651 б ліквідовано відкрите акціонерне товариство «Райдуга» (код ЄДРПОУ 00445788) у зв'язку з банкрутством.

Оригінали свідоцтва про державну реєстрацію № 00445788 від 17.05.1995 р., видано виконавчим комітетом Залізничного районної Ради народних депутатів м. Києва, статуту та установчого договору ВАТ «Райдуга» втрачені та вважаються недійсними.

Постановою Господарського суду Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 30.03.2004 року по справі № 5/552-03 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ «Футбольний клуб «Вінниця» (код 30362585, 21001, 50-ти річчя Перемоги, 16, м. Вінниця).

Ліквідатор призначено Бойко Олега Васильовича (ліцензія № 249518 від 15.11.01 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 діб з дня публікації оголошення за адресою: 21050, вул. Архітектора Артинова, 51/2, м. Вінниця, тел. 35-63-98.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 09.03.2004 р. порушено справу № 15/48 Б про банкрутство Колективного підприємства Донецький завод «Залізобетонних конструкцій» код ЄДРПОУ 01235171, р/р № 26002301610694 в Куйбишевському відділенні ПІБ, м. Донецьк, МФО 334408, юр. адреса: 83060, м. Донецьк, вул. Шахтарів Донбасу, 1. Розпорядник майна — Харагирло С. В. (адреса: Донецька область, м. Макіївка, вул. Панченко, 11, ДВАТ трест «Макіїввуглебуд»). 09.03.2004 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації даного оголошення.

---

21 травня 2004 р. за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/234 об 11 год. 00 хв. — відбудеться аукціон з продажу майна: — ТОВ «Закарпатська фірма «Укрторгбудматеріали» (Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Електрозаводська, 35), а саме:

Автомашина вантажна марки ГАЗ 5312 за ціною 1402,41 грн.; Автомашина вантажна марки ИЖ 2715 за ціною 841,45 грн.; Автомашина вантажна марки ИЖ 2715 за ціною 729,26 грн.; Автомашина вантажна марки ГАЗ 5312 за ціною 11402,41 грн.; Автомашина вантажна марки ЗИЛ 131 за ціною 2019,47 грн.; Автомашина вантажна марки МАЗ за ціною 10518,01 грн.; Автомобіль вантажний марки камаз, 1992 р. в., колір червоний, двигун № ХТС 532000N2016424 держномер № 51862 РТ за ціною 13659,84 грн.; Причіп бортовий СЗАП марки 83571, 1992 року випуску, колір червоний, шасі (рама) № 0013316, Т/П ІКС 037856, держ. номер 02441 РЕ за ціною 11510,40 грн.; будівля з навісом (літери Т, Ф, Х) внутрішньою площею 371,8 кв. м. за ціною 62010,00 грн., яка знаходиться за адресою: м. Ужгород, вул. Електрозаводська, 35; Станок фуговальний 2 шт. за ціною 560,00 грн. за штуку; Станок сверлильний 3 шт. за ціною 230,00 грн. за штуку; Станок фрезерний 3 шт. за ціною 480,00 грн. за штуку; Станок строгальний за ціною 640,00 грн.; Станок шліфовальний 2 шт. за ціною 560,00 грн. за штуку; Станок МА за ціною 400,00 грн.; Станок столярний за ціною 560,00 грн. за штуку; Бетонозмішувач за ціною 450,00 грн.; Вагон ДМ-10Ц-13У за ціною 1500,00 грн.; Теліжка грузопідйомник за ціною 250,00 грн.; Автонавантажувач за ціною 3700,00 грн.; Контейнера бензозаправочні 6 шт. за ціною 200,00 грн. за штуку; Будиночки контейнера металеві 4 шт. за ціною 1500,00 грн. за штуку.

о 14 год. 00 хв. — відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти наступного майна ЗАТ «Свалявський лісокомбінат» (Закарпатська обл., м. Свалява, вул. Горького, 10); будівля кафе-їдальні за ціною 221102,21 грн.; будівля енергоцеху за ціною 53318,88 грн.; будівля паросилового господарства за ціною 33010,11 грн.

Для участі в аукціоні потенційним покупцям слід подати заявки на участь у торгах до 18 травня 2004 р. та внести в безготівковому порядку грошові кошти в розмірі 10% від початкової ціни продажу об'єкта на рахунок організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області у АППБ «Аваль» м. Ужгород, п/р № 2600014776, Код 26252740, МФО 312345.

Для участі подаються або надсилаються поштою: заявка (з назвою предмета продажу, відомості про юридичну або фізичну особу, що подає заявку); документ, що посвідчує фізичну особу, або представника юридичної особи, їх повноваження; довідку про те, що проти учасника торгів не порушено справу про банкрутство; документ про внесення гарантійного (10% від початкової ціни) та реєстраційного (17 грн.) внеску; декларацію про доходи для покупців — фізичних осіб; нотаріально засвідчені копії установчих документів для покупців — юридичних осіб (копію рішення про участь в аукціоні —для органів місцевого самоврядування).

Після закінчення аукціону, внесені програвшими учасниками гарантійні внески повертаються протягом 10 днів, а покупцеві зараховуються при остаточному розрахунку за придбаний об'єкт. Кошти за придбаний об'єкт покупець сплачує протягом 30 днів з моменту підписання договору купівлі-продажу. Передача активів боржника покупцю здійснюється після повної сплати ним грошових коштів шляхом укладання за участю організатора торгів Договору та акта приймання-передавання. З об'єктом можна ознайомитися особисто щодня, крім вихідних (субота, неділя), з 9 до 16 години за адресою місцезнаходження майна. З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/234, тел. (03122) 3-59-37.

---

03 червня 2004 року за адресою: 90200, Закарпатська область, м. Берегово, вул. Достоєвського, 3, адмінкорпус, об 11-00 год. відбудуться Загальні збори акціонерів ВАТ «Берегівський комбінат хлібопродуктів» з наступним порядком денним:

1. Затвердження звіту правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2002 рік.
2. Затвердження звіту правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2003 рік та визначення основних напрямків діяльності на 2004 рік.
3. Затвердження звіту Спостережної ради про роботу за 2002 рік.
4. Затвердження звіту Спостережної ради про роботу за 2003 рік.
5. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2002 рік.
6. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2003 рік.
7. Розподіл прибутку товариства за підсумками роботи у 2002 році та затвердження нормативів розподілу прибутку на 2003 рік.
8. Розподіл прибутку товариства за підсумками роботи у 2003 році та затвердження нормативів розподілу прибутку на 2004 рік.
9. Обрання (відкликання) Голови та членів правління.
10. Обрання (відкликання) членів Спостережної ради.
11. Обрання (відкликання) Ревізійної комісії.
12. Затвердження Статуту в новій редакції.
13. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх документів.
14. Інші питання.

Реєстрація учасників зборів проводиться з 10-00 до 11-00 год. за місцем проведення зборів. Для реєстрації мати при собі документ, що посвідчує особу, для представника довіреність та документ, що посвідчує особу представника, сертифікат акцій.

ТОВ «Прогрес»

Маньківського р-ну, Черкаської обл., код ЄДРПОУ — 03791427 оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Міністерство охорони навколишнього природного середовища України

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад начальників державних інспекцій з контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів Державних управлінь екології та природних ресурсів в областях:

Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій, м. Києва, в м. Севастополі;

першого заступника начальника Державної Азово-Чорноморської екологічної інспекції, заступників начальника Державної Азово-Чорноморської екологічної інспекції (2 посади)

З умовами конкурсу та вимогами до конкурсантів можна ознайомитися під час подання документів. Документи на конкурс приймаються протягом місяця з дати опублікування оголошення.

Контактні телефони: 206-31-23, 206-31-16, кім. 519.

Заяви подаються за адресою: 03035, Київ-35, вул. Урицького, 35.

Міністерство охорони навколишнього природного середовища України

вносить уточнення до оголошення про конкурс на заміщення вакантних посад, яке було надруковано в газеті «Голос України» від 25 березня 2004 року № 56 (3306).

Посаду «начальник Управління регулювання техногенної безпеки та з питань поводження з відходами» викласти у такій редакції: «начальник Управління регулювання техногенної безпеки та з питань поводження з відходами — заступник директора Департаменту регулювання екологічної безпеки».

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 31.03.2004 р. по справі № 21/66 Відкрите акціонерне товариство «Запорізьке підприємство «Агротехсервіс» (юридична адреса: 69089, м. Запоріжжя, вул. Сонячне шосе, 2 (код ЄДРПОУ — 03742328) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Кретову О. А. (ліцензія № 487803 від 24.04.2003 р., 69006, м. Запоріжжя, а/с № 123, т. 8 (067) 614-47-49, 13-32-14).

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 30/03/2004 р. по справі № Б29/45/04 Товариство з обмеженою відповідальністю «Каскад-2001» (код за ЄДРПОУ 31313460, юридична адреса: 49089, м. Дніпропетровськ, вул. Фабрично-заводська, 25/14, п/р № 26009115578001 в КБ «ПриватБанк», МФО 305299) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ясногора Ігоря Вячеславовича (ліцензія АА № 630052) (49040, м. Дніпропетровськ, а/с № 2350, тел./факс (0562) 31-82-12).

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою № 6/18 від 15.03.2004 р. визнав Відкрите акціонерне товариство «Жовтневе ремонтно-транспортне підприємство» (Сумська область, Конотопський район, с. Жовтневе, вул. Шевченка, 1, код 03563526) банкрутом, відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначена Атаманова Тетяна Миколаївна (ліцензія АА № 249718 від 19.10.2001 р.), адреса: м. Суми, вул. Супруна, 3, кв. 2. Кредитори мають право заявити свої претензії до боржника в місячний строк з дня публікації оголошення.

Господарський суд Сумської області (40477, м. Суми, вул. Рибалка, 2) постановою № 6/97 від 29.03.2004 р. визнав Товариство з обмеженою відповідальністю «Хрещатик» (Сумська область, Роменський район, с. Косарівщина, вул. Світанкова, 36, код 30902354) банкрутом, відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначена Атаманова Тетяна Миколаївна (ліцензія АА № 249718 від 19.10.2001 р.), адреса: м. Суми, вул. Супруна, 3, кв. 2.

До відома громадськості

Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені О. М. Макарова» звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про продовження дії ліцензії на здійснення підприємницької діяльності з виробництва електричної енергії, місце здійснення заявленої діяльності м. Дніпропетровськ, та ліцензії на здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом, місце здійснення заявленої діяльності територія України.

Наша адреса: 49008, м. Дніпропетровськ, вул. Криворізька, 1, тел./факс 34-37-52, факс 34-43-49.

Оголошення про проведення загальних зборів акціонерів **ВАТ «Укрзахідвуглебуд»** опубліковане в газеті «Голос України» № 66 (3316) слід читати у такій редакції: «Збори відбудуться 26 травня 2004 року об 11 годині», і далі за текстом.

ТОВ «Промислові інвестиції»

(код ЄДРПОУ 32210982) повідомляє про зміну свого найменування на ТОВ «Ейч Сі Ем Індастрі». Протокол № 3 від 29.03.04 р. Довідки за телефоном (044) 450-29-13.

У зв'язку з закінченням ліквідаційної процедури, підприємство ЗАТ «Балакліяагропромбуд» (ЄДРПОУ 03586979, м. Балаклія, Хакрівської обл., вул. Геологічна, 12) ліквідовано. Печатку та штамп вважати недійсними.

Ухвалою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 11.03.2003 р. по справі № 20-34/21-13 порушено провадження у справі про банкрутство ВАТ «Орсільмаш» (код ЄДРПОУ 00238173) розташованого за адресою: 70502, Запорізька область, м. Оріхів, вул. Овчаренко, 2; р/р 26007280074001 в ЗРУ КБ «Приватбанк» м. Запоріжжя, МФО 313399.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Василенка Романа Вікторовича (ліцензія № АА 419242 від 21.10.2002 р.), (69002, м. Запоріжжя, вул. Червоногвардійська, 40, офіс 6, тел. 8 (0612) 13-74-96).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушено Справу №23/155-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю Виробничо-комерційної фірми «КИЙ» (Код ЄДРПОУ 21622823; 03124, м. Київ, вул. Василенка, 8, кв. 122), р/р 2600777 в ПКФ АППБ «АВАЛЬ» м. Києва, МФО 322506.

Розпорядником майна призначено Арбітражного керуючого Капелюшного Ігоря Вікторовича (Ліцензія АА № 249639 від 19.10.2001 р.), 03037, м. Київ, а/с 53.

Письмові заяви кредиторів приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

Обвинувачення на замовлення?

У цій повчальній історії обидві сторони — потерпілі. А от винуватих має «призначити» суд (з цієї причини імена у статті змінені).

Про зіткнення «ДЕУ» з гужовим транспортом розповів у листі до редакції наш постійний читач Олег Грабчак. Він — один з учасників ДТП, що не визнає своєї провини. Петра Нахаляву, він же їздовий, підозрюють в замовленні того самого обвинувачення.

А обвинувачують Грабчака у порушенні чотирьох пунктів Правил дорожнього руху, що призвело до травмування їздового, його коня і значного ушкодження іномарки.

Сталося лихо рано-вранці на автотрасі. Нею з обласного центру в Надвірну їхала родина Олега Миколайовича з швидкістю 80 км/годину. Швидкість припустима на тому відрізку дороги, і якби не присмерки, не погода, що зіпсувалася, і нещасливий віз на проїжджій частині... Його, як стверджує водій, він помітив за два метри, різко повернув ліворуч, але удару уникнути не вдалося.

Після наїзду Грабчак зробив усе, що належить за такої ситуації: викликав «швидку» і міліцію, залишився на місці ДТП. Даішники констатували того ранку відсутність на гужовому транспорті світловідбивачів, бокових бортів, задньої панелі, сидіння їздового. Чи варто дивуватися зіткненню машини з запряжкою, що плететься проїжджою частиною автодороги?!

Досудове слідство вела старший лейтенант міліції Раїса Окипенко. Утім, «вела» — гучно сказано. За словами Грабчака, слідчий протягом трьох місяців і пальцем не поворухнула, щоб докопатися істини. Розслідування обмежилося протоколами огляду місця ДТП і речових доказів, а також актами судмедекспертизи і вибракування покаліченого коня. **Технічну й автотранспортну експертизу «ДЕУ» чомусь не проводили; свідком виступила лише дружина Грабчака, хоча з ним їхали і невістка з онукою. Були ще і селяни, котрі на прохання Олега Миколайовича викликали лікарів і міліціонерів.**

Проте в довідці для страхової компанії, виданій Грабчаку за підписом начальника райвідділу міліції, чорним по білому написано: віз «відповідно не обладнаний» (немає світловідбивачів...). І знаєте, хто готував цю довідку? Раїса Окипенко.

Але це не зашкодило їй в обвинувальному висновку зазначити зовсім протилежне: і швидкість Грабчак перевищив, і погодні умови не врахував, і дорожню обстановку знехтував. До того ж, будучи осліплений фарами зустрічної машини (що категорично заперечує водій іномарки і його пасажири), не вжив заходів безпеки.

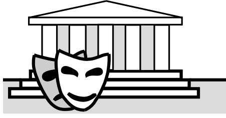
Однак суперновиною для Грабчака і його рідних стало те, що, з'ясувалося, він наїхав на гужовий транспорт... «відповідно обладнаний світловідбивачами».

То в якому разі лукавить слідчий Окипенко — коли готувала довідку для страхувальників чи обвинувальний висновок? І звідки, запитує власник авто, узявся нібито покалічений кінь, котрого довелося здати на м'ясо, якщо під час первинного огляду в день ДТП він був живий і цілісінький?..

Іван ІЛЛЯШ.

А тим часом

У Рівненській області посвідчення водія одержать власники гужового транспорту. Для цього, повідомляють «Подробиці», «водій кобили» має скласти іспит з Правил дорожнього руху і вступити до Всеукраїнської спілки автомобілістів, передає ForUm.

Запрошення до «польоту»

ВИСТАВКА

В обласному музеї імені В. Верещагіна відкрито персональну виставку молодого, обдарованого художника Віктора Макушина. Творчість Віктора багатогранна: він скульптор, автор пам'ятників і меморіальних дощок, встановлених у Миколаєві, музикант — соліст камерного оркестру стародавньої та сучасної музики, викладач і художник.

Фото автора.

На виставці під загальною назвою «Літаючи над землею» представлено 20 робіт Макушина, написаних з 1993 по 2004 роки. Поряд із традиційною аквареллю в експозиції — витвори, виконані технікою комп'ютерної графіки. Насиченість і яскравий колорит акварелей показує оптимістичне ставлення художника до життя, наповнює глядача енергією і дарує відчуття радості і спокою.

Тематика творів Віктора різноманітна, але всі вони об'єднані філософсько-релігійним змістом, про що промовисто свідчать назви робіт: «Година остання», «Над світом», «Ангел, який іде», «Роздум» та ін. У кожній картині є і любов. Автор уміло підкреслює головні образи, що ілюструють це почуття, залишаючи глядача наодинці зі своїми переживаннями.

Олена ІВАШКО.
Миколаїв.

На знімку: художник Віктор Макушин.

ЦЬОГО ДНЯ — 16 КВІТНЯ

■ 1797 р. Царським указом встановлено триденну панщину зі збереженням натуральних і грошових повинностей. ■ 1844 р. Народився французький письменник Анатоль Франс. Нобелівський лауреат. ■ 1920 р. Спалахнуло Гуцульське повстання проти польських окупантів. Придушене військами. ■ 1932 р. У Ленінграді випущено перші в СРСР телевізори. ■ 1934 р. Встановлено звання Герой Радянського Союзу. ■ 1944 р. Визволено від гітлерівців Ялту.

Пісенні перлини Полісся

Їх зібрав під час експедицій Поліссям і вперше систематизував на компакт-диску про етнокультуру нашого краю заслужений працівник культури України Віктор Ковальчук. Пісенні перлини (а це веснянки, купальські, ягідні, жнивні пісні тощо) у виконанні кращих фольклорних колективів Рівненщини — одна з найцікавіших у слов'янському світі гілок народно-поетичної творчості.

Олександра ЮРКОВА.

П'ять хвилин до старту

КЛІП

До Дня космонавтики Анатолій Матвійчук порадував своїх шанувальників і спеціалістів ракетно-космічної галузі кліпом «П'ять хвилин до старту». Надихнув народного артиста на галактичний сюжет космонавт і народний депутат Леонід Каденюк. Оригінальне відео присвячено і творцям потужних ракет КБ «Південне» і ВО «Південмаш». Артист сподівається, що завдяки роботі, знятій і змонтованій режисером Геннадієм Пономаренком на студії «Шок» усього за 15 днів, наші співвітчизники гідно оцінять романтику трудових буднів ракетників. До речі, останні напевно розчуляться, побачивши кадри старої кінохроніки і реальні космічні відеозйомки.

Вл. інф.

Альбом з хітами, відео та коміксами

Гурт «Скрябін» записав «Альбом». Саме так називатиметься збірка вибраних речей з усього п'ятнадцятирічного доробку групи. Приблизний вихід ювілейної платівки — середина квітня.

Нині дванадцять старих пісень набули докорінного переосмислення. Звукотворцем (саундпродюсером) їхнього перезапису виступив Володимир Бебешко, який десять років тому у Львові зводив культову плиту «Мова Риб». Пісні представлено у зовсім несподіваному прочитанні: в такому, що зможе примирити і давніх шанувальників Скрябіна, котрі звикли до його смурного електронного шарудіння, і нових прихильників. «Танець Пінгвіна», наприклад, не втрачаючи запальності, перевтілився з відвертої «танцювалки» у мелодійну, замріяну пісню. А грайливий «Бультер'єр» наблизився до ліричних зітхань. Техно-урбанізовані «Птахи» полетіли в епоху живих ВІА.

Вихід ювілейної платівки планується як набір з двох дисків, один з яких міститиме 15 кліпів. Планується, що подвійний «Альбом» матиме два різновиди видання: звичайне у простій пластиковій коробочці і подарункове — в картонній упаковці. Дорожче видання міститиме й ваговиту книжечку, де в коміксах буде представлено життєпис Скрябіна.

ПРОЕКТ

«Червона книга» музичного етносу

Київський лейбл «Атлантік», перелік україномовних видань якого є найчисленнішим серед вітчизняних музичних видавців, започаткував інтелектуально-мистецький проект «Українська колекція. Етнічна музика України». Головний задум проекту влучно розкриває його гасло: «Що ще під силу зберегти сьогодні — завтра зберегти неможливо». «Українська колекція» передбачає випуск кількох компакт-дисків, на яких буде закарбовано співоче надбання етнічного краю Україна, і знайдуть втілення знахідки фольклорних експедицій музичних дослідників, копітка праця науковців, мистецтвознавців, етнологів та звукоінженерів. Юридична своєрідність проекту полягає в тому, щоб законодавчо закріпити інтелектуальну скарбницю української пісенної спадщини.

«Українська колекція» є серією необмеженою, кожний диск міститиме композиції з різних часів, які, втім, витримані у притаманних певному регіоні стилістиці та тематиці. На сьогодні «Атлантік» видав перші дві плити з ряду «Українська колекція»: «Карпатія» та «Виходьте веснянки». У дисках — самобутні наспіви Івано-Франківщини, вони покликані показати на прикладі лише одного регіону творче багатство кожного закутка нашої землі.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159037.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 3011070. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos